

**6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU'NA GÖRE
ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISINA
PAY SAHİPLERİNİ DAVET USULÜ VE İHLALİN
SONUÇLARI**

BURCU SARI

Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı Tezi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

İzmir Ekonomi Üniversitesi

İzmir

2023

**6102 SAYILI TRK TCARET KANUNU'NA GRE
ANONM ŐRKET GENEL KURUL TOPLANTISINA
PAY SAHPLERN DAVET USUL VE İHLALN
SONULARI**

BURCU SARI

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. SEVLAY UZUNALLI

zmir Ekonomi niversitesi Lisansst Eēitim Enstits
zel Hukuk Anabilim Dalı'na
Yksek Lisans tezi
olarak sunulmuştur

zmir
2022

ETİK BEYAN

Bu tezin tek yazarı olduğumu ve tezin planlanmasından savunulmasına kadar her aşamada akademik kurallara ve etik davranışlara uygun olarak çalışmamı yürüttüğümü beyan ederim. Çalışmama özgü olmayan tüm fikir, bilgi ve bulgulara etik davranış kurallarının gerektirdiği şekilde atıf yaptığımı ve atıf yapılmayan her ifadenin bana ait olduğunu teyit ederim.

Ad, Soyad: Burcu Sarı

Tarih:

İmza:

ÖZET

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU'NA GÖRE ANONİM ŞİRKET GENEL KURUL TOPLANTISINA PAY SAHİPLERİNİ DAVET USULÜ VE İHLALİN SONUÇLARI

Sarı, Burcu

Özel Hukuk Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Sevilay Uzunallı

Haziran, 2023

Anonim şirketler sermaye şirketleri arasında en çok tercih edilen ve mevzuatımızda da en geniş düzenlemelere yer verilen ortaklık türüdür. Genel kurul ise anonim şirketlerin zorunlu organlarından biri olup ortakların şirket işleyişi ve mali durumu başta olmak üzere şirket hakkında bilgi alabildikleri, müzakerelerde bulunabildikleri ve karar aldıkları organdır. Ortakların fikirlerini beyan edebilmeleri ve şirket işleyişinde söz sahibi olabilmeleri açısından genel kurula katılmaları büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle ortakların genel kurula usule uygun davet edilerek bilgi alma ve toplantılara katılma hakları başta olmak üzere ortaklıktan doğan haklarını kullanabilmelerine imkân tanınması gerekmektedir. Bu çalışmada ilk olarak genel kurulun tanımı, yetkileri ve türleri incelenecek olup akabinde genel kurulu toplantıya davet yetkisine sahip olanlar, davet usulü ve usule aykırılığın sonuçlarından bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Anonim Şirket, Genel Kurul, Davete Yetkililer, Davet Usulü, Usule Aykırılık.

ABSTRACT

ACCORDING TO THE TURKISH COMMERCIAL CODE ACT NO. 6102
PROCEDURE OF INVITING SHAREHOLDERS TO THE GENERAL
ASSEMBLY MEETING OF THE JOINT STOCK COMPANY AND THE
RESULTS OF THE VIOLATION OF PROSEDURE

Sari, Burcu

Master's Program in Private Law

Advisor: Prof. Dr. Sevilay Uzunalli

June, 2023

Joint stock companies are the most preferred type of partnership among corporations and the most inclusive regulations in our legislation. The general assembly is one of the obligatory structure of joint stock companies and is the structure where the shareholders can get information about the company, especially the company's operation and financial situation, negotiate about related agendas and make decisions. It's important for the shareholders to attend the general assembly so that they can express their opinions and have a voice in the operation of the company. For this reason, it is necessary for the shareholders to be duly invited to the general assembly and be given the opportunity to exercise their rights from the partnership, especially the right to receive information and attend the meetings. This research includes first of all examination of the definition, powers and types of the general assembly and finally those who have the authority to invite the general assembly to the meeting, the

invitation procedure and the consequences of the violation of the procedure will mentioned.

Keywords: Joint-Stock Company, General Assembly, Authorised Convene, Invitation Prosedure, Violation Of Prosedure.

TEŞEKKÜR

Çalıőmam konusunda kıymetli önerileri ve yardımları nedeniyle tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Sevilay Uzunallı'ya, her zaman desteklerini esirgemeyen aileme ve meslektaşım Av. Dr. F. Banu Vardar Tosunoğlu'na en içten teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER TABLOSU.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
BÖLÜM 1: GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 2: ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL KAVRAMI, ORGAN NİTELİĞİ İLE TÜRLERİ.....	3
2.1. Genel Kurulun Organ Niteliği ve İşlevi.....	3
2.1.1. Organ Kavramı.....	3
2.1.2. Genel Kurulun Organ Niteliği.....	4
2.1.3. Genel Kurul Toplantısı ve Karar Alınması.....	6
2.2. Genel Kurulun Yönetim Kurulu İle İlişkisi.....	7
2.3. Genel Kurul Türleri.....	8
2.3.1. Olağan Genel Kurul- Olağanüstü Genel Kurul Ayrımı.....	8
2.3.1.1. Ön Açıklama.....	8
2.3.1.2. Olağan Genel Kurul.....	9
2.3.1.3. Olağanüstü Genel Kurul.....	11
2.3.2. Çağrılı Genel Kurul- Çağrısız Genel Kurul Ayrımı.....	12
2.3.2.1. Ön Açıklama.....	12
2.3.2.2. Çağrılı Genel Kurul.....	12
2.3.2.3. Çağrısız Genel Kurul.....	13
2.4. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketlerde Genel Kurul.....	16
2.5. Elektronik Ortamda Gerçekleştirilen Genel Kurul.....	17
BÖLÜM 3: GENEL KURULU TOPLANTIYA DAVET VE UYULMASI GEREKEN ESASLAR.....	21
3.1. Genel Kurulun Toplantıya Usule Uygun Davetinin Önemi.....	21
3.2. Genel Kurulu Toplantıya Davet Yetkisinin Tanınması.....	22
3.2.1. Davet Yetkisine İlişkin Türk Ticaret Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler... 22	
3.2.2. Davet Yetkisinin Devredilip Devredilemeyeceği Sorunu.....	23
3.3. Genel Kurul Toplantısına Davet Yetkisine Sahip Kişi/Organlar.....	24

3.3.1. Yönetim Kurulu	24
3.3.2. Azınlık	30
3.3.2.1. Azınlığın Davet Talebinin Yönetim Kurulu Tarafından Kabul Edilmesi	35
3.3.2.2. Azınlığın Davet Talebinin Yönetim Kurulu Tarafından Kabulü ve Çağrı Yetkisinin Azınlığa Geçmesi	37
3.3.2.3. Azınlığın Davet Talebinin Yönetim Kurulu Tarafından Reddi veya Reddedilmiş Sayılması	39
3.3.2.4. Azınlığın Gündeme Madde Eklenmesini Talep Etme Hakkı	41
3.3.3. Pay Sahipleri	43
3.3.3.1. Yönetim Kurulunun Devamlı Olarak Toplanamaması	45
3.3.3.2. Toplantı Nisabının Oluşmasına İmkân Bulunmaması	47
3.3.3.3. Yönetim Kurulunun Mevcut Olmaması	49
3.3.3.4. Mahkemeye Başvuru ve Çağrı Usulü	50
3.3.4. Tasfiye Memurları	53
3.3.5. Kayyım	54
3.3.6. İflas İdaresi	56
3.3.7. Genel Kurul	57
3.4. Genel Kurul Davetinin Yapılması	58
3.4.1. Genel Kurulu Davete İlişkin Hükümlerin İncelenmesi	58
3.4.2. Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde İlan Yapılması	59
3.4.3. Şirketin Esas Sözleşmesinde Belirtilen Şekilde İlan Yapılması	60
3.4.4. Şirketin İnternet Sitesinde İlan Yapılması	60
3.4.5. İadeli Taahhütlü Mektup Gönderilmesi	61
3.4.5.1. İadeli Taahhütlü Mektup Gönderilmesine İlişkin Hükümün Kapsamı	61
3.4.5.2. Senede Bağlanmamış (Çıplak Pay) Sahipleri	62
3.4.5.3. Nama Yazılı Pay Senedi Sahipleri	64
3.4.5.4. Gerçek Nama Yazılı Pay Senedi Sahipleri	64
3.4.5.5. Hamiline Yazılı Pay Senedi Sahipleri	65
3.4.5.6. İlmühaber Sahipleri	69
3.4.6. İlan ve Davet Mektuplarının İçeriği	69
3.4.7. İlanın Yapılması ve Davet Mektuplarının Gönderilme Süresi	71

BÖLÜM 4: GENEL KURULA DAVET KURALLARINI İHLALİN SONUÇLARI	72
4.1. Yokluk, Butlan ve İptal Edilebilirlik Kavramları	72
4.1.1. Yokluk	72
4.1.2. Butlan	73
4.1.3. Yokluk ve Butlan Hallerine İlişkin Ortak Hükümler	75
4.1.4. İptal Edilebilirlik	76
4.2. Kararın Meydana Gelişine İlişkin İptal Sebepleri ve İlliyet Bağının Mevcudiyeti Problemi	78
4.2.1. Kararın Meydana Gelişine İlişkin Hukuka Aykırılıklar	78
4.2.2. İptal Sebebi Olarak Usule Aykırılık ve İlliyet Bağının Mevcudiyeti	78
4.2.3. Davet Usulüne Aykırılık Halinde Pay Sahiplerinin Dava Hakkı	86
4.3. Davet Usulüne Aykırılık Halleri	88
4.3.1. Ön Açıklama	88
4.3.2. Genel Kurulun Çağrı Yapılmaksızın Toplanması	88
4.3.3. Genel Kurulun Yetkili Olmayan Kişilerce Davet Edilmesi	90
4.3.4. Kanun ve Esas Sözleşmede Düzenlenen Çağrı Usulüne Aykırılık	92
4.3.5. Genel Kurul Çağrısının İçeriğinin Kanuna Uygun Olmaması	94
4.3.6. Gündemin İlanına İlişkin Eksiklikler	96
BÖLÜM 5: SONUÇ	98
KAYNAKÇA	102
EKLER	111
Ek-A	111
Ek- B	112

KISALTMALAR LİSTESİ

AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
bkz.	: bakınız
BTY	: Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik
c.	: cümle
dn.	: dipnot
E.	: Esas
EGKS	: Elektronik Genel Kurul Sistemi
ETK	: 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
HD	: Hukuk Dairesi
HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İİK	: 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu
K.	: Karar
m.	: madde
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu
s.	: sayfa
ss.	: sayfa aralığı
SPK	: 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
T.	: Tarih
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TMK	: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTSG	: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
vb.	: ve benzeri

BÖLÜM 1: GİRİŞ

Anonim şirketler hukukumuzda sermaye şirketleri arasında en geniş düzenlemelere sahip şirket türüdür. Genel Kurul ise anonim şirketlerin zorunlu organlarından biri olmakla birlikte ortakların bir araya gelerek şirket faaliyet ve işleyişi hakkında müzakerelerde bulunabildikleri ve karar alabildikleri organdır. Bu nedenle söz konusu organ bünyesinde yapılacak toplantılara tüm pay sahiplerinin davet edilmesi ve görüşlerini açıklayarak pay sahipliğinden kaynaklanan başta oy hakkı olmak üzere haklarını kullanabilmeleri büyük bir öneme sahiptir. Kanun koyucu da bu denli büyük bir öneme sahip olan genel kurul nezdinde yapılacak toplantılardan pay sahiplerinin haberdar edilmesi ve toplantıya katılımlarının sağlanması amacıyla genel kurula davet işlemlerine ilişkin olarak detaylı düzenlemelere yer vermiştir. Bu çalışmamızda özellikle halka açık olmayan anonim ortaklıklarda davet işlemlerinin kimler tarafından, hangi usul kuralları çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerektiği ve söz konusu kurallara uyulmaması halinde hangi yaptırımlarla karşılaşılacağı hususu Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenecektir. Bu incelemeler sırasında ise doktrinde yer alan görüşlerden ve yargı kararlarından faydalanılacaktır.

Çalışmamızın ilk bölümünde genel kurul kavramı üzerinde durulmuş ve anonim şirketlerde genel kurulun organ niteliği ve diğer organlarla arasındaki ilişki incelenmiştir. Akabinde genel kurul türleri ile tek pay sahipli anonim şirketlerde genel kurul hükümleri ve elektronik ortamda gerçekleştirilecek genel kurullara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde genel kurula davet usulü ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Bu doğrultuda ilk olarak genel kurulu toplantıya çağırma hak ve yetkisine sahip kişi/organlar yönünden incelemelerde bulunulmuştur. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yetkili olduğu belirtilen kişi/organlar dışında kimselerin ya da organların çağrı yetkisine sahip olup olmadığı yönünde değerlendirme yapılmıştır. Bu konuda 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu arasındaki farklara, konuya ilişkin yargı kararları ve doktrinde yer alan görüşlere değinilmiştir. Genel kurulu toplantıya davet yetkisine sahip olanlara ilişkin yapılan incelemelerin

hemen ardından genel kurula davet usulünde uygulanması gereken prosedürler, kanunda öngörülen davet usullerinin sınırlı olup olmadığı, davet işlemlerinin hangi süre ve içerik dâhilinde gerçekleştirilmesi gerektiği inceleme konusu yapılmıştır. Ayrıca 7262 Sayılı Kanun ile getirilen yenilikler doğrultusunda pay senetleri türlerine göre uygulanması gereken usuli işlemler ayrı ayrı tetkik edilmiştir. Çağrı usullerinin her birine yönelik olarak dikkat edilmesi gereken hususlar ve doktrinde tartışmalı durumlara değinilmiş, usuli işlemlere yönelik olarak çalışma sonunda örnekler sunulmuştur.

Çalışmanın son bölümünde ise ilk olarak yokluk, butlan ve iptal edilebilirlik kavramlarından kısaca bahsedilmiştir. Akabinde özellikle genel kurula davet usulüne aykırılık halleri ve davet usulüne aykırılık halinde uygulanması gereken yaptırımlara ilişkin açıklamalarımıza yer verilmiştir. Davet usulüne aykırılık halinde oluşabilecek sonuçlar yargı kararları ve doktrinde yer alan görüşler neticesinde değerlendirilmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 2: ANONİM ŞİRKETLERDE GENEL KURUL KAVRAMI, ORGAN NİTELİĞİ İLE TÜRLERİ

2.1. Genel Kurulun Organ Niteliği ve İşlevi

2.1.1. Organ Kavramı

TTK'nın 329. maddesinde anonim şirket;

“sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirket”

olarak tanımlanmıştır. Görüldüğü üzere anonim şirket oluşturanlardan ayrı bir varlık meydana getirmek amacıyla örgütlenen kişi topluluğu olarak ifade edilebilmekte olup bu özellik anonim şirketlerin 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun tanımladığı nitelikte bir tüzel kişiliğe sahip olmalarını sağlamaktadır.¹ Mevzuatımız tüzel kişilere de gerçek kişilere olduğu gibi hak ve fiil ehliyeti tanımaktadır. Tüzel kişilerin hak ehliyetine sahip olduğu TMK'nın 48. maddesinde

“Tüzel kişiler, cins, yaş, hısımlık gibi yaradılış gereği insana özgü niteliklere bağlı olanlar dışındaki bütün haklara ve borçlara ehildirler.”

şeklinde belirtilmiş iken, tüzel kişilerin fiil ehliyetini ise kanuna ve kuruluş belgelerine göre gerekli organlara sahip olmaları halinde kullanabilecekleri ifade edilmiştir. Bununla birlikte organ kavramının tanımına mevzuatımızda yer verilmemiştir. Ancak doktrinde, organın kesin ve tek bir tanımının yapılmasının mümkün olmadığı ifade edilmekle birlikte;

“kanun maddeleri veya tüzel kişinin statüsü, tüzüğü veya iç yönetmeliğiyle ve tüzel kişi için önemli olan korporatif görevleri devamlı ve bağımsız olarak gerek üçüncü kişilerle olan ilişkilerde, gerek tüzel kişinin iç organizasyonunda

¹ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 24607, 8 Aralık 2001 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/12/20011208.htm#1> (Erişim Tarihi: 27.12.2022)

yerine getirmesi için yetkili kılınan veya kendisine bu tip görevleri fiilen ve dışı karşı belli olacak şekilde bağımsız ifa yetkisi verilen kişi veya kişi grupları”

tanımına yer verilmektedir.²

Ticaret şirketi niteliğindeki anonim şirketlere de TMK'nın tüzel kişilere ilişkin genel hükümlerinin uygulanması gerekmektedir (TTK m. 126). Bu kapsamda anonim şirketlerin hak ehliyetine sahip olabilmesi için kuruluş işlemlerinin tamamlanması yeterli olmakla birlikte fiil ehliyetini kullanabilmesi için zorunlu organların teşkili şarttır. Anonim şirketler yönünden fiil ehliyetinin kullanılabilmesi için kurulması zorunlu organlar ise yönetim kurulu ve genel kuruldur. 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun³ yürürlükte olduğu dönemde her ne kadar söz konusu zorunlu organlar arasında denetçilere de yer verilmiş ise de 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu⁴ döneminde zorunlu organlar arasından denetçiler çıkarılmıştır.

2.1.2. Genel Kurulun Organ Niteliği

Genel kurul, pay sahiplerinin usulüne uygun daveti üzerine belirli bir gündemi görüşüp karara bağlamak amacıyla fiziki olarak ya da elektronik ortamda bir araya gelmelerinden oluşan, ortaklığın karar ve irade organı olarak tanımlanabilir.⁵

TTK'nın 407/1. maddesi;

“Pay sahipleri şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanırlar...”

hükmünü içermektedir. Kanunda da açıkça ifade edildiği üzere pay sahipleri başta inceleme, müzakerelere katılma ve oy hakları olmak üzere paydan kaynaklanan haklarını genel kurulda kullanabileceklerdir. Bununla birlikte genel kurul her ne kadar

²Soykan, İ.C. (2012), *Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s. 8.

³6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 9353, 9 Temmuz 1956 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/9353.pdf> (Erişim Tarihi: 27.12.2022).

⁴6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 27846, 14 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214-1-1.htm> (Erişim Tarihi: 27.12.2022).

⁵Pulaşlı, H. (2022a), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt 2. Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi, s. 879.

pay sahiplerinden oluşsa ve pay sahiplerinin haklarını kullanabildikleri bir organ olsa da pay sahiplerinden ayrı bir varlığa sahiptir.

Söz konusu zorunlu organlardan olan genel kurul anonim şirketin karar organıdır ancak aldığı kararları doğrudan kendisi yürütemez.⁶ Genel kurulun şirketi temsil yetkisi bulunmamaktadır.⁷ Anonim ve limited şirketlerde yönetim ve temsile ilişkin görevler yönetim kurulu ya da müdür veya müdürler kurulu tarafından üstlenilmiş iken tüzel kişilik içindeki düzenleyici işlevse genel kurul tarafından yerine getirilir.⁸ Genel kurulda alınan kararlar kural olarak iç ilişkide sonuç doğurmakla birlikte istisnai durumlarda –örneğin TTK m. 356’da olduğu gibi- dış dünyada da sonuç doğurabilmektedir.⁹

Genel kurul kural olarak bir iç organdır. Nadir istisnalar dışında dış ilişkide sonuç doğuracak kararlar alması mümkün olmadığı gibi şirketi temsil yetkisi de bulunmamaktadır. Esas sözleşme ile genel kurula şirket yönetimine ilişkin yetki ve görevler tanınmaz.¹⁰ Genel kurul zorunlu organ olmakla birlikte yasayla diğer organlara verilen münhasır yetkileri kullanamaz.¹¹

Genel kurul niteliği gereği, devamlı bir organ olmayıp, faaliyetini belirli zamanlarda ve belirli usul ve şartlara uygun olarak yerine getirmektedir.¹² Bu doğrultuda genel kurul her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde olağan olarak ve gerekli hallerde olağanüstü olarak toplanır. Genel kurul anonim şirketin tüm ortaklarından oluşmakta olup aynı zamanda en geniş yetkili organdır.¹³ Bununla birlikte genel kurul pay sahiplerinin bütünü anlamına gelmemektedir. Genel kurulun oluşturduğu irade tüzel kişinin iradesidir.¹⁴

⁶ Soykan (2012), s. 56.

⁷ Pulaşlı (2022a), s. 862.

⁸ Akbay, D. (2010), *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma ve Karar Alma Esasları*. 1. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s. 5.

⁹ Şenocak, K. (2023), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt: 2. 1. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 2215.

¹⁰ Tekinalp Ü. (2013), *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku* Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş 3. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s. 255.

¹¹ Pulaşlı (2022a), s. 871.

¹² Pulaşlı (2022a), s. 865.

¹³ Çamoğlu E., Poroy R., Tekinalp Ü. (2021), *Ortaklıklar Hukuku*. Cilt 1. Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 15. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 529.

¹⁴ Tekinalp (2013), s. 255.

2.1.3. Genel Kurul Toplantısı ve Karar Alınması

Anonim şirketlerde genel kurulun karar alabilmesi için bir toplantının bulunması gerekir.¹⁵ Pay sahiplerinin müzakerelere katılma, bilgi alma, oy kullanma gibi pay sahipliğinden kaynaklanan haklarını kullanabilecekleri genel kurula katılım ise önem arz etmekte olup kanun koyucu bu hususta detaylı düzenlemelere yer vermiştir.

Bir genel kurul kararından bahsedebilmek için geçerli bir çağrı neticesinde toplanmış bir genel kurulun bulunması gerekmektedir. Herhangi bir çağrı söz konusu olmadan – çağrısız genel kurul hükümleri saklı kalmak üzere- toplanan ortakların genel kurulu vücuda getirdiği kabul edilemez. Hal böyle iken bu şekilde alınan kararlar da yoklukla sakat olacaktır.

Genel kurul kararı hukuki sonuç doğuran bir irade beyanı olduğundan hukuki bir işlem niteliğindedir. Genel kurul kararlarının hukuki işlem niteliğinde olduğu Türk, İsviçre ve Alman hukuklarında çoğunlukla benimsenmiştir.¹⁶ Bununla birlikte genel kurul kararlarının tek taraflı bir hukuki işlem mi yoksa çok taraflı bir hukuki işlem mi olduğu konusunda öğretide tartışmalar söz konusudur.¹⁷

¹⁵ Akbay (2010), s. 6.

¹⁶ Pulaşlı (2022a), s. 861, Moroğlu, E. (2020) *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Güncellenmiş 9. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s. 11.

¹⁷ Tek taraflı hukuki işlemlerin hukuki sonuç meydana getirmesi yalnız bir tarafın irade açıklaması ile mümkün işlemler olarak tanımlanması mümkündür. Bu tür hukuki işlemlerin kurulabilmesi için bir başkasının kabulüne gerek bulunmamaktadır. Çok taraflı hukuki işlemler ise çok tarafın iradesine ihtiyaç duyulan işlemlerdir. Bu hususta akla ilk olarak sözleşmeler gelmektedir. Bununla birlikte bir diğer çok taraflı hukuki işlem türü de karardır. Karar, tüm ilgililerin aynı doğrultuda irade açıklaması veya karara katılanların açıkladığı iradeden aynı doğrultuda olanların çoğunlukta olmasından meydana gelir. Bu görüş için bkz. Erdoğan, İ. (2019), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 1. Bası. Ankara: Gazi Kitapevi, ss. 49-50.

Doktrinde Pulaşlı genel kurul kararının meydana gelmesi açısından daha ağır basanın çok taraflı işlem niteliği olduğu görüşündedir. Bununla birlikte yazar asıl önemli olanın hukuki işlemin oluşumunun, geçerlik şartları ve etkileri yönünden TBK'nın 27. maddesine tabi olması olduğunu ifade etmektedir. Bu görüş için bkz. Pulaşlı (2022a), s. 861.

Moroğlu ise genel kurul kararlarının tek taraflı- çok taraflı hukuki işlem olarak değerlendirildiğinde çok taraflı hukuki işlem niteliğinin daha uygun olduğu ancak asıl önemli olan hususun genel kurul kararının hukuki işlem niteliğinde olması olduğunu belirtmektedir. Bu görüş için bkz. Moroğlu (2020), s. 13.

Çamoğlu ise genel kurul kararının ortakların iradelerinin aynı öneri üzerine birleşmesi ile oluştuğunu ifade etmektedir. Yazara göre ortaklar birbirlerine karşı taraf niteliğine sahip olmadığından kararlar çok taraflı değil, ortak irade ile oluşturulmuş hukuki işlemlerdir. Bu görüş için bkz. Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2021), s. 589.

Genel kurul kanunda ve esas sözleşmede öngörülen hususlarda karar alacaktır (TTK m. 408/1). Söz konusu kararları alırken de kanunda belirlenen toplantı ve karar nisaplarına uyulması gerekecektir. Genel kurul kararlarının kanuna, esas sözleşmeye ve dürüstlük kurallarına da uygun olması gerekmektedir.

Genel kurulun alacağı kararlar üçüncü kişilerin haklarına etki edemez. Keza genel kurul alacağı bir kararla azınlık haklarını ve pay sahiplerinin haklarını da ihlal edemez. İmtiyazlı pay sahiplerinden kanunda öngörülen izinler alınmaksızın genel kurul kararı ile imtiyazlı pay sahiplerinin haklarının aleyhe olarak değiştirilmesi mümkün değildir.¹⁸

Genel kurul kararlarının hükümsüzlüğü kapsamında TTK'nın 445 ve devamı hükümleri uygulama alanı bulacaktır. Bununla birlikte genel kurul kararı aynı zamanda hukuki işlem niteliğinde olduğundan oluşumu, geçerlilik şartları ve etkileri açısından TBK'nın 27. maddesi de göz önüne alınmalıdır.¹⁹ Bu nedenle genel kurulda alınan kararın kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusunun imkânsız olmaması gerekmektedir.

2.2. Genel Kurulun Yönetim Kurulu İle İlişkisi

Anonim şirketlerde kanun koyucunun öngörmüş olduğu iki zorunlu organ genel kurul ve yönetim kuruludur. Her iki organ arasındaki ilişkinin bir astlık-üstlük ilişkisi içerip içermediği ise tartışma konusu yapılmıştır. Bununla birlikte günümüzde anonim şirketin tüm yetkilerinin genel kurulda toplandığını kabul eden görüşten vazgeçildiği ifade edilebilir.²⁰ Genel kurul niteliği gereği oldukça geniş yetkilerle donatılıp önemli konularda karar alma yetkisine sahip olsa da üst organ niteliğine sahip değildir.²¹ TTK'nın 374, 375 ve 408. maddelerinde genel kurul ve yönetim kurulunun yetki ve görevleri tek tek belirtmek suretiyle hiyerarşiden uzak ve bağımsız bir görev ve yetki yapısı oluşturulmuş ve aralarında güç dengesi sağlanmıştır.²² Genel kurulun görev ve yetkileri kanunda açıkça belirtilmiş olmakla birlikte devredilmez nitelikteki görev ve

¹⁸ Pulaşlı (2022a), ss. 870-871.

¹⁹ Pulaşlı (2022a), s. 861.

²⁰ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 529.

²¹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 529.

²² Pulaşlı (2022a), s. 865.

yetkiler dışındaki diğer görev ve yetkiler şirketin yönetim ve temsil organı olan yönetim kuruluna ait olacaktır.

2.3. Genel Kurul Türleri

2.3.1. Olağan Genel Kurul- Olağanüstü Genel Kurul Ayrımı

2.3.1.1. Ön Açıklama

Yönetim kurulunun aksine genel kurul sürekli faaliyet gösteren bir organ değildir. Genel kurul kanunda belirlenen sürelerle ve durumlarda toplanır. Genel kurul TTK’da da belirtildiği üzere olağan ve olağanüstü olarak toplanabilmektedir. Genel kurul toplantılarını ayırıcı nitelik toplantı zamanları ve gündemleri açısından farklılıklarıdır.²³

Çalışmamızın esas konusunu oluşturan davet usulü açısından ise her iki toplantı türü arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Kanun koyucu TTK’nın 414. maddesinde toplantıya davet usulünü belirlerken olağan ya da olağanüstü toplantı ayrımına yer vermemiştir. Bu nedenle gerek olağan gerekse de olağanüstü genel kurul toplantısına davetin TTK’nın 414. maddesi hükmüne uygun olarak esas sözleşmede belirtilen şekilde, internet sitesi açma zorunluluğu olan şirketlerde internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla yapılması gerekmektedir. Söz konusu ilanların yanı sıra pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine ayrıca, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteler, iadeli taahhütlü mektupla bildirilmelidir.

Keza her iki toplantı açısından da davetin yetkili kişi/organlar tarafından yapılması zorunludur. Bu kapsamda her iki genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi asıl olarak yönetim kuruluna aittir (TTK m.410/1). Ancak azınlık da yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını talep edebilir (TTK m. 411). Yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması,

²³ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), ss. 531-532.

toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında tek bir pay sahibinin de genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi bulunmaktadır (TTK m. 410/2). Tasfiye memurlarına da görevleri ile ilgili konularda genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanınmıştır (TTK m.410/1). Keza her ne kadar TTK'da yer verilmese de ilgili mevzuat gereği kayyım ve iflas masasının da genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi bulunduğu kabul edilmektedir.

Ayrıca toplantıya katılmaya yetkili olanlar, toplantının yapılması²⁴ ve toplantı ve karar yeter sayıları yönünden de olağan ve olağanüstü genel kurullar arasında bir fark bulunmamaktadır.²⁵

2.3.1.2. Olağan Genel Kurul

TTK'nın 409. maddesi hükmü doğrultusunda anonim şirket genel kurulunun her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içerisinde toplanması gerekmektedir. Olağan genel kurul toplantısı hesap dönemi takvim yılı olan şirketlerde yılın ilk üç ayı içinde, özel hesap dönemi olan şirketlerde ise, hesap döneminin bittiği günü izleyen ilk üç ay içinde yapılır (Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik m. 7/1)²⁶. Söz konusu sürenin düzen kuralı olduğu kabul edilmektedir.²⁷ Bu nedenle genel kurul toplantılarının üç aylık süre geçtikten sonra yapılması kararın geçersiz olmasına neden olmaz. Fakat genel kurul toplantısı söz konusu süre içerisinde yapılmamış ve bu nedenle ortaklık veya pay sahipleri herhangi bir zarara uğrar ise genel kurulu toplantıya çağırarak görevli olanların –özellikle de genel kurulu toplantıya davet yönetim kurulunun yetki ve görevi olduğundan yönetim kurulunun- bu nedenle sorumluluğu doğacaktır.²⁸ Ayrıca bu süre pay sahipleri yararına öngörülmüş

²⁴ Erdem, H. E. (2017), *Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketler Genel Kurulları İçin Getirdiği Yenilikler*, Türk Ticaret Kanunu İle İlgili Makaleler (2009-2016). 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s. 414.

²⁵ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 533.

²⁶ Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 28481, 28 Kasım 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/11/20121128-7.htm> (Erişim Tarihi: 05.01.2023).

²⁷ Çebi H. (2020), *Şirketler Hukuku*.1. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 133; Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2013), *Şirketler Hukuku*. 9. Bası. Bursa: Dora Basım Yayın, s. 267.

²⁸ Okan, N. (2023), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt: 2. 1. Bası. Editör Kemal Şenocak. Ankara: Seçkin Yayıncılık s. 2241; Erdem (2017), s. 414.

olduğundan esas sözleşme düzenlemesi ile uzatılması mümkün değildir.²⁹

Olağan genel kurulda ortaklığın normal faaliyet dönemi sonunda toplanılarak, ortaklığın tüm işlem ve hesaplarına ait işler müzakere ve tasdik edilir.³⁰ Genel kurulun gündemi toplantıya çağırın tarafından belirlenir (TTK m. 413/1). Bununla birlikte genel kurul gündeminde müzakere edilecek hususlara ise hem TTK'nın 409. maddesinde³¹ hem de BTY'nin 13. maddesinde³² yer verilmiştir. Ancak gerek görülürse genel kurul gündemine son faaliyet dönemine ilişkin başkaca maddelerin de eklenmesi mümkündür.³³ “Olağan” sıfatı söz konusu toplantının her sene yapılacağı ve TTK'nın 409. maddesinde belirtilen hususların karara bağlanacağı anlamına gelmektedir.³⁴

Olağan genel kurul toplantısının yeterli katılım olmaması nedeniyle yapılamayarak ikinci kez toplanması (TTK m. 418) veya azınlığın talebi neticesinde toplantının ertelenmesi (TTK m. 420) hallerinde gerçekleştirilen sonraki toplantılar da olağan genel kurul toplantısı niteliğindedir.³⁵

²⁹ Okan (2023), s. 2241.

³⁰ Pulaşlı (2022a), s. 879.

³¹ TTK'nın 409/1. maddesinde müzakere edilecek hususlar “...Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır.” şeklinde ifade edilmiştir.

³² Anılı maddeye göre “(1)Olağan genel kurul toplantısının gündeminde sırasıyla şu hususlar bulunur:

- a) Açılış ve toplantı başkanlığının oluşturulması.
- b) Yönetim kurulunca hazırlanan yıllık faaliyet raporunun okunması ve müzakeresi.
- c) Denetçi raporlarının okunması.
- ç) Finansal tabloların okunması, müzakeresi ve tasdiki.
- d) Yönetim kurulu üyelerinin ibrası.
- e) Kârın kullanım şeklinin, dağıtılacak kâr ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi.
- f) Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi hakların belirlenmesi.
- g) Faaliyet yılı içinde yönetim kurulu üyeliklerinde eksilme meydana gelmiş ve yönetim kurulunca atama yapılmış ise atamanın genel kurulca onaylanması.
- ğ) Görev süreleri sona ermiş olan yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi, şayet esas sözleşmede görev süreleri belirtilmemişse görev sürelerinin tespiti.
- h) Denetçinin seçimi.
- ı) Lüzum görülecek sair hususlar.

(2) Lüzum görülen sair hususlar gündeme açıkça yazılmalıdır. Görüşülecek konu önceden tespit edilip gündeme yazılmadan, “lüzum görülecek sair hususlar” şeklinde bir gündem maddesi belirlenemez.

³³ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 533.

³⁴ Tekinalp (2013), s. 260.

³⁵ Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 268.

Esas sözleşmede aksine bir düzenleme söz konusu değil ise toplantı genel kurul tarafından seçilen pay sahibi sıfatını taşıması zorunlu olmayan bir başkan tarafından yönetilir. Başkanlık tutanak yazmanı ve gerekli hallerde oy toplama memuru ile başkandan oluşur. Gerekliğinde başkan yardımcı da seçilebilir (TTK m. 419/1).

Genel kurulun uzun süreden beri toplanamaması hali pay sahipleri, şirket alacaklıları ile Ticaret Bakanlığına şirketin feshini talep etme hakkı verir (TTK m. 530).

2.3.1.3. Olağanüstü Genel Kurul

TTK m. 409/2 gerektiği hallerde genel kurulun olağanüstü olarak toplantıya çağırılabilceğini düzenlemiştir. Olağanüstü genel kurul toplantısı konusu ve zamanı belli olmayan, anonim şirket açısından gereklilik söz konusu olunca yapılan toplantılardır.³⁶

TTK ve BTY olağan genel kurul toplantılarının aksine olağanüstü genel kurul toplantılarının gündemine ilişkin bir düzenlemeye yer vermemiştir. Zira niteliği itibariyle olağanüstü genel kurul toplantıları gereken hallerde veya şirket için zorunlu ve ivedi durumlar söz konusu olduğunda gerçekleştirilir (BTY m. 5/1-b). Olağanüstü genel kurulu gerektiren sebepler her bir somut olayda farklılık arz edeceğinden mevzuatta bu yönde bir düzenleme yapılmaması isabetlidir. Tüm bu sebeplerle olağanüstü genel kurulda gündem ve zaman çağırısı yapanlar tarafından belirlenir.³⁷

Olağanüstü genel kurul toplantıya gerektiği takdirde yönetim kurulu tarafından davet edilir.³⁸ Ancak azınlık da yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını talep edebilir (TTK m. 411/1).

³⁶ Tekinalp (2013), s. 260.

³⁷ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 533.

³⁸ Pulaşlı (2022a), s. 880. Yazar bu hallere örnek olarak ölüm, istifa ve görev süresinin bitmiş olması gibi sebeplerden dolayı yönetim kurulu üyeliğinin boşalması ve kurul olarak çalışamaz hale gelmesini göstermiştir. Aynı şekilde yönetim kurulu üyelerinin devamsızlığı veya yönetim kurulunun seçimine ilişkin butlan veya iptal davası açılması hallerinin de gerektirici sebep olarak kabul edilmesi gerektiği kanaatindedir.

2.3.2. Çağrılı Genel Kurul- Çağrısız Genel Kurul Ayrımı

2.3.2.1. Ön Açıklama

Çalışmamızda genel kurula davet usulü ve usule aykırılığın yaptırımları inceleneceğinden çağrılı genel kurul çalışmamız açısından büyük önem taşımaktadır. Çağrılı genel kurula davetin mevzuatta yetki tanınan kişiler tarafından ve kanunda ve esas sözleşmede belirtilen usullere uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Çağrısız genel kurul ise davet prosedürüne uymaksızın pay sahiplerinin bir araya gelerek karar almalarına imkân sağlamaktadır.

2.3.2.2. Çağrılı Genel Kurul

Genel kurul olağan olarak ya da olağanüstü yapılmasından bağımsız olarak kanunda öngörülen usul ve şekillere uyularak gerçekleştirilir. Buna “çağrılı genel kurul” adı verilir.³⁹

Genel kurulun toplantıya nasıl çağrılacağı TTK'nın 414. maddesinde düzenlenmektedir. Bu doğrultuda genel kurul toplantıya esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla davet edilir. Bu çağrının ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere, toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılması gerekmektedir. Ayrıca pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi öngörülmüştür. Söz konusu çağrının hiç gerçekleştirilmemesi çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olmasına neden olacaktır.⁴⁰

İşbu çağrı usulüne uyulmaksızın pay sahiplerinin genel kurula davet edilmesi ise – TTK'nın çağrısız genel kurula ilişkin 416. maddesi hükümleri saklı tutulmak üzere-

³⁹ Pulaşlı (2022a), s. 882; Pulaşlı, H. (2020), *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*. Güncellenmiş ve Genişletilmiş 6. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi, s. 173; Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 271.

⁴⁰ Bahtiyar, M. (2015), *Ortaklıklar Hukuku*. Yeni TTK'ya Göre Yazılmış Güncellenmiş 9. Bası. İstanbul: Beta Yayınevi, s.193; Üçışık, G. ve Çelik, A. (2013), *Anonim Ortaklıklar Hukuku*. C:1 1. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi, s. 258; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 594.

genel kurulda alınan kararların iptaline neden olabilecektir. Nitekim TTK'nın 446/1-b bendinde:

“Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri”

nin genel kurulda alınan kararların iptalini talep edebilecekleri ifade edilmiştir. Bu sebeple çağrının kanunda öngörülen usullere uygun olarak gerçekleştirilmesi oldukça önemlidir.

Çağrıya ilişkin işlemler ve ilanlar yapılması ise davetin kim tarafından gerçekleştirildiğine göre farklılık arz edecektir.

2.3.2.3. Çağrısız Genel Kurul

TTK'nın 416. maddesi “*Çağrısız genel kurul*” başlığını taşımaktadır. Bununla birlikte genel kurulun çağrısız toplanması, pay sahipleri veya temsilcilerinin hiçbir çağrı yapılmaksızın kendiliğinden toplanacağı anlamına gelmemektedir. Bilakis çağrısız genel kurul yine yönetim kurulunun çağrısı üzerine toplanır ancak bazı ilanlar yapılmaz.⁴¹ Çağrısız genel kurul yönetim kurulunun toplantı günü, saati, yeri ve gündemini içerir daveti üzerine tüm pay sahipleri ya da temsilcilerinin katılımı ile toplanır. Çağrısız genel kurul toplantısının davet usulü dışında diğer genel kurul toplantılarından herhangi bir farkı bulunmamaktadır.⁴² Genellikle küçük ve aile tipi anonim ortaklıklarda tercih edilen çağrısız genel kurulda da davet usulüne ilişkin olanlar hariç olmak üzere yasal kurallara görüşme, oy kullanma, karar yetersayılarına

⁴¹ Pulaşlı (2022a), s. 883; Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 271.

Şener, genel kurulun çağrısız olarak toplanabilmesi için ortaklara herhangi bir çağrı yapılmasına da gerek olmadığı görüşündedir. Bu görüş için bkz. Şener, O.H. (2022), *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*. Gözden Geçirilmiş 5. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 482.

⁴² Pulaşlı (2022a), s. 883; Pulaşlı (2020), s. 174.

uyuma ve karar alma ile usule uygun toplantı tutanağı düzenleme gibi hususlara uygun davranılması zorunludur.⁴³ Keza toplantı esas sözleşmede gösterilen mahalde yapılmalı, Bakanlık temsilcisi bulunması gereken toplantılarda Bakanlık temsilcisi çağırılmalıdır.⁴⁴

Çağrısız genel kurula ilişkin hükümler toplantıya çağrının yetkisiz kimseler tarafından gerçekleştirilmesi halinde de geçerlidir.⁴⁵ Bu nedenle çağrı yetkisiz kimseler tarafından gerçekleştirilse dahi tüm pay sahipleri veya temsilcileri toplantıya katılmış ve çağrı usulüne ilişkin bir itiraz ileri sürmemişlerse genel kurulda alınan kararların geçerli olduğu kabul edilecektir.

Çağrısız genel kurulda alınan kararların geçerli olabilmesi için bütün pay sahipleri ya da temsilcilerinin toplantıya katılım göstermesi ve hiçbirinin genel kurulun çağrı usulüne uyulmaksızın toplanmış olmasına itiraz etmemesi gerekmektedir. Tek bir pay sahibi veya temsilcisi dahi toplantıda hazır bulunmaz ya da toplantıyı terk ederse terk anından itibaren bir genel kuruldan bahsedilemez.⁴⁶ Keza toplantıya katılmayan ya da katılmakla birlikte daha sonra toplantıyı terk eden pay sahibinin genel kurulun gidişatını etkileyebilecek olup olmaması temsilci atamış olması durumu hariç, sözlü ya da yazılı olarak “beni kurulda var sayınız” demesi de bu durumu değiştirmez.⁴⁷

⁴³ Bahtiyar, M. ve Hamamcıoğlu, E. (2014), *Yeni TTK'ya Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları*. 1. Bası. İstanbul: Beta Yayınevi, s. 51; Pulaşlı (2022a), s. 883; Şener (2022), s. 483.

⁴⁴ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 534.

⁴⁵ Şener (2022), s. 482.

“...Anonim şirketlerde genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi olanlar; yönetim kurulu, denetim kurulu ve ayrıca TTK'nun 367. maddesi gereğince mahkemeden izin alan pay sahipleri olup, davete yetkili olmayanın yapmış olduğu çağrı nedeniyle yapılan genel kurulda alınan kararlar yok hükmündedir...” Yargıtay 11. HD. E. 2015/3475 K. 2015/10856 T. 21.10.2015, Lexpera [Çevrimiçi].

Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-3475-k-2015-10856-t-21-10-2015> (Erişim Tarihi: 15.01.2022).

⁴⁶ Moroğlu (2020), s. 112; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 534; Pulaşlı (2022a), s. 884.

⁴⁷ “...TTK'nun 368. maddesinin istisnası aynı yasa'nın 370. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, şayet bütün pay sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde genel kurul toplantılarına dair olan diğer hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrı hakkındaki merasime riayet etmeksizin de genel kurul olarak toplanabilir. Diğer bir anlatımla, anılan yasa hükmünden de anlaşılacağı üzere, kanun koyucu çağrısız bir genel kurulun var sayılmasını, bütün pay sahipleri veya temsilcilerinin hazır bulunmaları ve pay sahiplerinin bu toplantı şekline itiraz etmemiş bulunmaları şartlarının gerçekleşmesi durumunda kabul etmektedir. Tek bir payın sahibi veya temsilcisi hazır bulunmaz veya toplantıyı terk ederse ya da katılıp toplantı şekline itiraz ederse, bir genel kuruldan bahsedilemez. Doktrine göre de, toplantıya katılmayan veya itirazı olan pay sahibinin genel kurulun gidişatını etkileyebilecek durumda olup olmaması da durumu değiştirmez (Prof Dr. Erdoğan Moroğlu, TTK'na göre Anonim Ortaklıkta Genel Kurul kararlarının Hükümsüzlüğü, Ankara 1993 Bası . S.76) O halde, TTK'nun 370. maddesinde öngörülen iki şart gerçekleşmeden yapılan genel kurul hukuken yoktur ve alınan kararlar da yoklukla maluldür...” (Yargıtay 11. HD. E. 2009/12744 K. 2011/6060 T. 17.05.2011.Görüş ve karar için bkz. Moroğlu (2020), s. 112.

Ayrıca tüm pay sahiplerinin genel kurul toplantısında hazır bulduklarının ve içlerinden hiçbirinin toplantıya, müzakereye ve karar alınmasına itiraz etmediğinin de toplantı tutanağında belirtilmesi gerekmektedir.⁴⁸

Toplantıya itiraz toplantının terk edilmesi şeklinde “örtülü” olabileceği gibi, toplantıdan önce tarihinin resmen tespit edilebilmesi için noter aracılığı ile ya da taahhütlü mektupla bildirim ya da en kolay olarak toplantı tutanağına yazdırmak şeklinde “açık” da olabilir.⁴⁹ TTK’nın 416. maddesinin gerekçesinde de belirtildiği üzere genel kurul toplantısının çağrısız yapılmasına ilişkin itirazın daha sonra yapılması mümkün değildir, söz konusu itirazın gündeme geçilinceye kadar yapılması gerekmektedir. Ancak söz konusu durum pay sahibinin gündemde yer alan konular görüşülürken toplantıyı terk etmesine engel oluşturmaz.

Genel kurulda karar alabilmek için toplantı boyunca yüzde yüz nisabın korunması gerekmektedir. Genel kurul ancak işbu toplantı nisabı mevcut olduğu sürece karar alabilir. Söz konusu nisap bozulduktan sonra alınan kararlar geçersizdir ancak bu durum nisap mevcutken alınan kararların da geçersiz olduğu sonucunu doğurmaz.

Toplanan genel kurulda alınan kararlar toplantıda hazır bulunan oyların çoğunluğu ile verilir. Yüzde yüz nisap korunduğu ve gerekli karar nisabı sağlandığı sürece birtakım pay sahiplerinin olumsuz oy kullanmaları kararın alınmasına engel teşkil etmez.⁵⁰

Çağrısız genel kurul için kanun koyucunun tanıdığı bir diğer imkân ise oy birliği ile gündeme madde eklenebilmesidir. Bu husus gündeme bağlılık ilkesinin önemli bir istisnasını oluşturmaktadır.⁵¹ Genel kurul oy birliği ile gündem maddelerini ve görüşme sıralarını da değiştirebilir.⁵² Esas sözleşmede bu hakkın aksine yapılan düzenlemeler ise geçersiz olacaktır.

⁴⁸ Moroğlu (2020), s. 114.

⁴⁹ Moroğlu (2020), s. 113.

⁵⁰ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 534.

⁵¹ Şener (2022), s. 483.

⁵² Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 534.

2.4. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketlerde Genel Kurul

TTK, ETK'dan farklı olarak anonim şirketin tek bir pay sahibinden oluşmasına imkân tanımıştır (TTK m. 338/1).⁵³ Anonim şirket tek pay sahipli olarak kurulabileceği gibi sonradan pay sayısının bire düşmesi de mümkündür. Ancak her iki halde de şirketin tek pay sahipli anonim şirket olduğunun tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

Tek ortaklı anonim şirketlerde genel kurula davet usullerini incelediğimizde ise çok ortaklı anonim şirketler ile arasında bazı farklılıkların bulunduğunu söyleyebiliriz. Kural olarak tek ortaklı anonim şirketlerde genel kurulun çağrılı yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Bununla birlikte her ne kadar doktrinde tartışmalı olsa da çoğunluk görüşüne göre bazı paylar üzerinde intifa hakkı kurulmuş ya da rehin alacaklısına oy hakkı tanınmış ise intifa hakkı sahibi –oy hakkının pay sahibine ait olacağı kararlaştırılmamış ise- ya da rehin alacaklısı da genel kurula katılma hakkına sahip olacağından genel kurul çağrısının yapılması gerekecektir.⁵⁴ Ancak çağrı yapılmasa dahi intifa hakkı sahibi ya da rehin alacaklısı genel kurul toplantısına asaleten veya vekaleten hazır bulunur ve toplantı yapılmasına ve karara itiraz etmezlerse davetsiz genel kurul yapılması mümkün olur.⁵⁵ Keza genel kurul çağrısız olarak toplanabileceğinden TTK'nın 413. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen gündemde bulunmayan maddelerin genel kurulda müzakere edilemeyeceği ve karara bağlanamayacağı hükmü de tek pay sahipli anonim şirketlerde uygulanmayacaktır.⁵⁶

Tek pay sahipli anonim şirketlerde, tek pay sahibi genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir (BTY m. 23/4). Ancak tek pay sahipli anonim ortaklıklarda genel kurulun karar alabilmesi için çağrı usulüne ilişkin kurallar hariç olmak üzere çok ortaklı anonim şirketlerin toplanıp karar alabilmesi için gerekli tüm usul ve kurallara uyulması gerekmektedir.⁵⁷ Bu kapsamda tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmesi için kararın yazılı olması ve tek pay sahibi ya da

⁵³ Bu konuda bkz. TTK m. 338 gerekçesi.

⁵⁴ Pulaşlı (2022a), s. 912; Moroğlu (2020), s. 115; Tekinalp (2013), s. 260; Aydoğan, F. (2012), *Tek Kişi Ortaklığı*. 1. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s. 271.

Çamoğlu ise bu hallerin yanı sıra ayrıca tek pay sahibinin yönetim kurulunda yer almadığı şirketlerde de genel kurula çağrının gerçekleştirilmesi gerektiği kanaatindedir. Bu görüş için bkz. Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 534.

⁵⁵ Moroğlu (2020), s. 115.

⁵⁶ Aydoğan (2012), s.272.

⁵⁷ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 590.

temsilcisi tarafından imzalanması zorunludur (BTY m.23/4 ve 26/1). Bununla birlikte tek pay sahipli şirketlerde başkanlık oluşturulması ve genel kurul toplantısına katılabilecekler listesinin hazırlanması zorunluluğu ise bulunmamaktadır (BTY m. 14/2).

Tek pay sahipli anonim ortaklıklarda ayrıca yönetim kurulu tarafından genel kurul çalışma esas ve usullerini düzenleyen bir iç yönerge hazırlanması ve iç yönergenin genel kurul tarafından onaylanması gerekmektedir (BTY m. 43)

BTY’de 2020 yılında yapılan değişiklikle kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemleri Ticaret Bakanlığının iznine tabi olan şirketler hariç olmak üzere⁵⁸ tek pay sahipli şirketlerin genel kurul toplantılarında Bakanlık temsilcisinin bulunması zorunluluğu kaldırılmıştır (BTY m. 32/2).

2.5. Elektronik Ortamda Gerçekleştirilen Genel Kurul

Genel kurul pay sahiplerinin bir araya gerek bilgi alma hakları ile müzakere ve oy verme haklarını kullandıkları bir organ olduğundan tüm pay sahiplerinin toplantıya katılımını sağlamak önemlidir. Bununla birlikte ortak sayısı fazla olan şirketlerde tüm ortakların fiziki olarak bir araya getirilebilmesi oldukça zordur. Yaşanan teknolojik gelişmeler neticesinde tüm ortakların toplantıya katılma haklarını kullanabilmesi amacıyla TTK’nın 1527. maddesiyle genel kurula elektronik ortamda katılma imkanı tanınmıştır. Anılı maddenin anonim şirketlerde elektronik ortamda genel kurula ilişkin bilgiler içeren 5. fıkrası:

“Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün

⁵⁸ Kuruluş ve esas sözleşme değişiklikleri Bakanlık iznine tabi şirketlerin neler olduğu Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ’in 5. maddesinde “Bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, anonim şirket şeklinde kurulan holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, gözetim şirketleri, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, 28/7/1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin kuruluşları ve esas sözleşme değişiklikleri Bakanlığın iznine tabidir...” şeklinde ifade edilmiştir.

hukuki sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulanması esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan yönetmelikle düzenlenir. Yönetmelikte, genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin esas sözleşme hükmünün örneği yer alır. Anonim şirketler yönetmelikten aynen aktarılacak olan bu hükümde değişiklik yapamazlar. Yönetmelik ayrıca oyun gerçek sahibi veya temsilcisi tarafından kullanılmasını sağlayan kurallar ile 407 nci maddenin üçüncü fıkrasında öngörülen Bakanlık temsilcilerinin bu hususa ilişkin yetkilerini içerir. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelir.”

şeklinde. Metnin yürürlüğe giren ilk halinde hükmün uygulanması esaslarının çıkarılacak bir tüzükle düzenleneceği ifadesine yer verilmiş iken 6335 Sayılı Türk Ticaret Kanunu İle Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla⁵⁹ 5. fıkrada değişiklik yapılmış ve esasların Ticaret Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür. Bu doğrultuda Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik⁶⁰ ise 28 Ağustos 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmış ve 1 Ekim 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde genel kurula elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması zorunlu hale gelmiştir. Anonim şirketler yönünden elektronik ortamda genel kurul toplantılarının gerçekleştirilmesinde uygulanacak hükümler yönünden ise Ticaret Bakanlığı tarafından Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ⁶¹ yayımlanmıştır.

⁵⁹ 6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu İle Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 28339, 30 Haziran 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120630-5.htm> (Erişim Tarihi: 24.01.2023).

⁶⁰ Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 28395, 28 Ağustos 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-3.htm> (Erişim Tarihi: 24.01.2023).

⁶¹ Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 28396, 29 Ağustos 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120829-10.htm> (Erişim Tarihi: 24.01.2023).

Elektronik ortamda gerçekleştirilen genel kurul toplantıları ile pay sahiplerinin fiziki ortamda yapılan toplantıya katılmaları zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Yine pay sahiplerinin oy haklarını genel kurulda kullanacaklarını öngören TTK'nın 434. maddesinde de elektronik ortamda gerçekleştirilen genel kurullara ilişkin hükümler saklı tutulmuştur.

Genel kurul toplantıları bütün pay sahiplerinin elektronik ortamda katılımı ile gerçekleştirilebileceği gibi fiziki ortamda yapılan genel kurula isteyen pay sahiplerinin elektronik ortamda katılması şeklinde de gerçekleştirilebilir.⁶²

Kanun koyucu genel kurullara elektronik ortamda katılmaya ilişkin uygulamanın pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu olduğunu düzenlediğinden söz konusu uygulama borsa dışı anonim şirketler yönünden ihtiyari niteliktedir. Pay senetleri borsaya kote edilmemiş şirketlerin elektronik ortamda genel kurul gerçekleştirebilmesi için esas sözleşmelerinde bu hususta hüküm bulunması gerekmektedir. Bu hükmün içeriği ise Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinde düzenlenmiş olup, elektronik genel kurul sistemini uygulamak isteyen anonim şirketlerin söz konusu düzenlemeye hiçbir değişiklik yapmadan esas sözleşmelerinde yer vermeleri zorunludur.⁶³

⁶² Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 591.

Bununla birlikte Moroğlu ise maddenin ilk fıkrasında sermaye şirketlerinde müdürler ve yönetim kurulu toplantıları için toplantıların tamamen elektronik ortamda yapılması ile fiziken yapılacak toplantılara elektronik yoldan katılma şeklinde iki ayrı imkan açıkça düzenlenmiş iken beşinci fıkrada böyle bir ayırma gidilmediğinden ve Tasarı gerekçesinde de genel kurul yönünden böyle bir ayırım yapılmadığından kanun lafzının tamamen elektronik ortamda bir genel kurula izin verilmediği şeklinde algılanması gerektiği kanaatindedir. Bu görüş için bkz. Moroğlu, E. (2016), *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler*. 8. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 423-424.

Pulaşlı ise çok daha farklı bir görüştedir. Yazar TTK m. 407, Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik m. 9, 14, 17 ve 32 hükümleri uyarınca murahhas üyeler, en az bir yönetim kurulu üyesi, denetçi ve bakanlık temsilcisi, toplantı başkanı ve oy toplama ve yazmanın hepsinin fiziki olarak bir arada olmaları şartıyla elektronik ortamda genel kurul yapılabileceği kanaatindedir. Nitekim yazar bu görüşünü Ticaret Bakanlığı'nın Covid-19 nedeniyle 20.03.2020 tarihinde yayımladığı "*Türk Ticaret Kanununun 1527'nci maddesi uyarınca, elektronik genel kurul sistemini kullanan ve genel kurul toplantısı gerçekleştirmek isteyen şirketlerde salgının önlenmesi amacıyla asgari düzeyde pay sahibinin katılımı ile fiziki ortamda toplantı gerçekleştirilmesini teminen, pay sahiplerinin genel kurul toplantılarına fiziki ortamda katılımında bulunmaksızın elektronik ortamda katılım sağlayabilecekleri hususunda takdirlerini kullanmaları tavsiye olunmaktadır.*" şeklindeki bildiriminden de desteklediğini ifade etmektedir. Bu görüş için bkz. Pulaşlı (2022a), s. 906.

⁶³ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 591.

Genel kurula elektronik ortamda katılım sistemini kurma hususu ihtiyari olan şirketlerde sistemin kurulması için destek hizmeti alınması gerekmektedir. Destek hizmeti verecek şirketlerin ise teknik rapor almaları zorunludur.⁶⁴

Genel kurula elektronik ortamda katılma fiziki ortamda katılma ve oy kullanmanın hüküm ve sonuçlarını doğuracaktır. Burada eşit işlem ilkesi doğrultusunda genel kurul toplantısında fiziken hazır bulunan pay sahipleri ile toplantıya elektronik ortamda katılan pay sahipleri arasında herhangi bir ayırım yapılmaması gerekmektedir. Pay sahibinin temsilci aracılığıyla genel kurula katılabilmesi için elektronik genel kurul sistemi üzerinden elektronik yöntemle vekil ataması yeterlidir.⁶⁵

Genel kurula elektronik ortamda katılma imkânı sunan şirketler genel kurul toplantı davetini elektronik ortamda da yaparlar. Ayrıca genel kurul öncesi pay sahiplerinin incelemesine sunulması zorunlu evrakları, toplantı gündemi ve eklerini güvenli elektronik imzalı olarak yasada belirtilen süreler içerisinde pay sahiplerinin erişimine hazır bulundurmaları yükümlüdürler.⁶⁶

Pay sahiplerinin toplantıya elektronik ortamda katılma tercihini Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik'in 7. maddesi uyarınca Elektronik Genel Kurul Sistemi üzerinden şirkete bildirmeleri gerekmektedir. Pay sahibi genel kurula elektronik ortamda katılmaktan vazgeçer ise katılma talebini genel kurul tarihinden bir gün öncesine kadar Elektronik Genel Kurul Sisteminden geri alabilir (Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ m. 4/3) Toplantıya elektronik ortamda katılma talebi geri alınmadan pay sahibinin ya da temsilcisinin fiziki toplantıya katılabilmesi mümkün değildir.

⁶⁴ Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 276.

⁶⁵ Erdem (2017), s. 440.

⁶⁶ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 592.

BÖLÜM 3: GENEL KURULU TOPLANTIYA DAVET VE UYULMASI GEREKEN ESASLAR

3.1. Genel Kurulun Toplantıya Usule Uygun Davetinin Önemi

Anonim şirketlerin zorunlu organlarından biri olan genel kurul TTK'nın 416. maddesi hükmü saklı olmak üzere ancak bir davet neticesinde toplanabilir. Ancak söz konusu davet alelade bir bildirim olmayıp kanun koyucu davetin şeklini, kimler tarafından yerine getirilebileceğini ve içeriğini düzenlemiştir. Zira genel kurullar ortakların bir araya gelerek şirket işleyişi hakkında bilgi sahibi oldukları, finansal tablolar ve diğer mali belgeleri inceleyebildikleri ve fikirlerini beyan ederek yönetimi denetleyebildikleri bir ortam yaratmaktadır.

Olağan genel kurulların her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu toplantılarda, organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakereler yapılır, kararlar alınır (TTK m. 409).

Genel kurul toplantılarına kural olarak tüm ortakların katılmasını sağlamak, ortaklara gerekli konuşmaları yapmak ve oyları ile şirketin gidişatını ve faaliyetlerini yönlendirme imkânı tanınmalıdır. Bu sebeple pay sahiplerinin toplantı ve gündemdeki hususlardan düzenli olarak haberdar edilmesi gerekmektedir.⁶⁷ Ancak geçerli bir genel kuruldan bahsedebilmek için ortakların bir araya gelmesi yeterli değildir. Geçerli bir genel kuruldan bahsedebilmek için ortakların toplantıya çağırılması, belli bir yer ve zamanda toplanılması, toplantının başlatılması, gündemdeki konuların görüşülmesi ve görüşülen konularda karar alınması gerekmektedir.⁶⁸

Bu kapsamda hukuka uygun bir davetten bahsedebilmek için ilk koşul davetin yetkili kişiler tarafından gerçekleştirilmesidir. İkinci koşul ise davetin kanunda öngörülen

⁶⁷ Pulaşlı (2022a), s. 922; Pulaşlı (2020), s. 333.

⁶⁸ Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 279.

davet usullerine uygun olarak yerine getirilmesidir. Çalışmamızın bu bölümünde ilk olarak davet yetkisine sahip kişiler akabinde ise çağrı usulü inceleme konusu yapılacaktır.

3.2. Genel Kurulu Toplantıya Davet Yetkisinin Tanınması

3.2.1. Davet Yetkisine İlişkin Türk Ticaret Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler

TTK, genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili olanlar açısından ETK'dan bazı farklılıklar içermektedir. Bu kapsamda en temel farklılık 6102 Sayılı Kanun'da ETK'dan farklı olarak denetçilere genel kurulu toplantıya çağırma yetkisinin tanınmamış olmasıdır. Zira artık denetçiler anonim şirketin zorunlu organları arasında yer almamaktadır. Bu değişiklik neticesinde denetçilerin artık genel kurulu olağanüstü olarak toplantıya çağırma ve yönetim kurulu aleyhine açılacak davalarda şirketi temsil etme yetkileri ortadan kaldırılmıştır.⁶⁹

Keza TTK ile getirilen bir diğer yenilik ETK'nın yürürlükte olduğu dönemde görev süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu çağırma yetkisinin olup olmadığı yönündeki tartışmaları sonlandırmasıdır. TTK ile görev süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu çağırma yetkisinin bulunduğu açıkça düzenlenmiştir.

6102 Sayılı TTK ile getirilen yeniliklerden bir diğeri ise belli koşullarda her bir pay sahibine genel kurulu toplantıya çağırma yetkisinin tanınmasıdır.⁷⁰ TTK'nın 410/2.

⁶⁹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 538; Günay, E. D. (2022), *Anonim Ortaklıklarda Gündem Kapsamında Genel Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Gündeme İlişkin Hususlar*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.100.

⁷⁰ ETK'da pay sahiplerine bireysel olarak genel kurulu toplantıya davet etme yetkisi tanınmamıştı. Bununla birlikte Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserleri Hakkında Yönetmelik'in 9/g-2 maddesinde "*Ortaklarının tamamı, imzaları noterce onaylanmış bir yazı ile, genel kurul olarak toplanmak istediklerini Bakanlığa bildirmeleri durumunda, genel kurul, yalnız şirket organlarının oluşturulması amacıyla toplanabilir.*" hükmüne yer verilmişti. Fakat bu hüküm pratik olmadığından ve genel kurulu toplantıya davete yetkili olanlara ilişkin gereksiz bir ekleme yapıldığından bahisle eleştirilmişti. Zira pay sahipleri zaten aralarından hiçbirinin itirazda bulunmaması koşuluyla ETK 370. maddesi uyarınca çağrısız olarak toplanma ve istedikleri konuyu görüşme hakkına sahipti. Hal böyle iken Yönetmelik hükmü ETK'nın 370. maddesine rağmen, pay sahiplerinin sadece ortaklığın organlarını oluşturmak amacıyla genel kurul toplantısı yapmalarını, kanunda öngörülme şartlarına bağlamıştı. Kanunda düzenlenmeyen bir hususun Yönetmelikle düzenlenmesi de hukuken doğru bulunmamıştı. Söz konusu tespit ve eleştiriler için bkz. Helvacı, M. (1997), "*Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserleri Hakkında Yönetmelik*" *Gereği Ticaret*

maddesi doğrultusunda yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında tek bir pay sahibi de mahkemenin izniyle genel kurulu toplantıya çağırabilir.

TTK ile getirilen bir diğer yenilik azınlığa tanınan genel kurulu davet ve gündeme madde eklettirme haklarına işlerlik kazandırılmasıdır. Zira ETK 366 ve 367. maddelerinde her ne kadar azınlığa genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanınmış ise de uzun aşamalar, düzenlemelerin başvuru organların takdir yetkilerini kötüye kullanmasına açık olması, azınlığın talepte bulunduğu yönetim kurulu ve denetçilerin cevap sürelerinin belirtilmemiş olması, başvuru mahkemenin nasıl inceleme yapacağı konusunda düzenleme yapılmamış olması söz konusu hakkın azınlık tarafından etkin olarak kullanılmasına engel olmakta idi. TTK ile uygulamada yaşanan bu eksiklikler giderilmeye çalışılmıştır.⁷¹

3.2.2. Davet Yetkisinin Devredilip Devredilemeyeceği Sorunu

Anonim şirketin zorunlu organlarından olan ve devredilemez yetkileri bulunan genel kurulu toplantıya davet edebilecek olanlar 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda 410-412. madde hükümlerinde düzenlenmiştir. Çağrı yetkisine sahip olanlar TTK'da yönetim kurulu, azınlık, münferit pay sahipleri ve tasfiye memurları olarak ifade edilmiştir. Ancak her ne kadar TTK'da düzenlenmemiş ise de İcra ve İflas Kanunu'nun⁷² 226. maddesi uyarınca iflas idaresi ve TMK'nın 427/4. maddesi uyarınca atanan kayyımın da genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır.

Bu sayılanlar dışında esas sözleşmeye konulacak bir hükümlerle 3. bir kişi ya da kuruma genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanınıp tanınamayacağı hususunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Bir grup yazar çağrı yetkisi kanundan kaynaklandığından esas sözleşme ile çağrı yetkisinin belirtilen kişi/organlar dışında kimselere tanınamayacağı kanaatinde dirler.⁷³

Ortaklıklarının Özellikle Anonim Ortaklıkların Genel Kurullarının Yapılması, İlgili Mevzuatla Birlikte. İstanbul: Beta Yayınevi, s. 34-35'den aktaran Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 43.

⁷¹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), ss. 539-540.

⁷² 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 2128, 19 Haziran 1932 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/2128.pdf> (Erişim Tarihi: 27.01.2023).

⁷³ Albayrak Doğan, A. (2020), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısına Çağrıya Yetkili Kurul/Kişiler*, Yürürlüğünün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu

Moroğlu ise aksi görüşte olup ana sözleşmede öngörülmesi koşuluyla kendisine yönetim kurulu ya da genel kurul kararı ile ortaklığın idare ve/veya temsil yetkileri bırakılan (TTK m. 367, 370) ya da belli bir iş ile görevlendirilen (TTK m.536) kişilere ana sözleşme ile genel kurulu toplantıya çağırma ya da gündeme madde ilave etme yetkisinin tanınmasının mümkün olduğu kanaatindedir.⁷⁴

Kanaatimce de TTK'nın 339/2. maddesinde esas sözleşmede genel kurulu davet yetkisine sahip olan kişilerin kimler olacağı ile ilgili bir düzenlemeye yer verilmemesi, yine TTK m. 410 ve devamında ağrı yetkisinin esas sözleşme ile sayılanlar dışında kimselere tanınabileceği hususunda bir açıklama bulunmaması ve TTK'nın 340. maddesi uyarınca esas sözleşmede ancak kanunda buna izin verilmişse düzenleme yapılabileceği hususları birlikte değerlendirildiğinde ağrı yetkisinin esas sözleşme ile 3. bir kişi ya da kuruma bırakılamayacağı kabul edilmelidir.

3.3. Genel Kurul Toplantısına Davet Yetkisine Sahip Kişi/Organlar

3.3.1. Yönetim Kurulu

TTK'da olağan ve olağanüstü genel kurulu ve imtiyazlı pay sahipleri özel kurulunu toplantıya çağırma yetkisi esas olarak yönetim kuruluna tanınmiş olup yönetim kurulunun intifa senedi sahiplerini genel kurul toplantısına çağrıdan haberdar etme yetkisi de mevcuttur.⁷⁵ ağrı yetkisine sahip diğer kişiler ise bu yetkiye ikincil olarak sahiptirler.

Yönetim kurulunun çağrıda bulunması kendisi açısından hem bir yetki hem de bir görev niteliğindedir.⁷⁶ Zira TTK'nın olağan genel kurul toplantılarının her faaliyet

Sempozyumu III (Tebliğler ve Tartışmalar). 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.104; Günay,(2022), s. 101; Okan (2023), s. 2246; ışık ve elik (2013), s. 238, Pulaşlı, H. (2022a), s. 917; Korkut, . (2012), *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı*. 1. Bası. Adana: Karahan Kitapevi, s. 149.

⁷⁴ Moroğlu (2020), s.94.

⁷⁵ Günay (2022), s. 101; Altaş, S. (2023a), *Anonim şirket Genel Kurul Rehberi (Açıklamalı, Uygulamalı, rneklı)*. Güncellenmiş ve Gözden Geirilmif 9. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 41; Altaş, S. (2023b), *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim şirketler (Açıklamalı, İçtihatlı, rneklı)*. Güncellenmiş ve Gözden Geirilmif 11. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.119.

⁷⁶ Ulusoy, E. (2018), *Genel Kurulu Toplantıya ağırma Hakkı ve Görevi*, Türk Ticaret Kanunu'nun 5. Yıl Sempozyumu Hakem Denetiminden Geçmiş Tebliğler Kitabı. 1. Bası. Ankara: Türkiye Adalet Akademisi, s. 347.

döneminin sonundan itibaren 3 ay içinde gerçekleştirileceğini düzenleyen 409/1. maddesi, son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığının anlaşılması halinde yönetim kuruluna genel kurulu toplantıya davet etme yükümlülüğü getiren 376/1. maddesi, genel kurul toplantılarının hazırlanmasını yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri kapsamında düzenleyen 375/1-f. maddesi hükümleri göz önüne alındığında çağrıyı gerçekleştirmenin aynı zamanda görev niteliğinde olduğu açıkça görülmektedir.⁷⁷

Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği 375. maddede yönetim kurulunun çağrı görev ve yetkisinin devredilemeyeceğine ilişkin açık bir düzenlemeye yer verilmesi söz konusu değildir. Ancak anılı maddenin 1. fıkrasının f bendinde genel kurul toplantılarının hazırlanması yönetim kurulu açısından devredilemez yetki ve görev olarak düzenlediği ve çağrının da toplantıya hazırlık kapsamında yer aldığı göz önüne alındığında çağrı yetkisi ve görevinin de devredilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.⁷⁸

Yönetim kurulunun faaliyet döneminin sona ermesinden itibaren 3 ay içinde olağan genel kurulu, gereken hallerde ise olağanüstü genel kurulu davet etme görevini ifa etmemesi halinde bu durum yönetim kurulunun sorumluluğuna yol açabilecektir.⁷⁹ Bu halde yönetim kurulu kusurları ile verdiği zararlardan TTK'nın 553. maddesi uyarınca sorumludur.

Yönetim kurulu yalnızca bir kişiden oluşuyor ise bu kişi genel kurulu toplantıya çağırma konusunda yetkiye sahiptir. Ancak yönetim kurulu birden fazla kişiden oluşuyor ise çağrı yetkisini kurul olarak alacağı bir karar neticesinde kullanabilir. Bu karar TTK'nın 390. maddesi uyarınca esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanan yönetim kurulunda toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alınır. Nitekim geçerli bir çağrı kararının alınması için üyelerin fiziken bir arada olmalarına da gerek bulunmamaktadır. Söz konusu karar üyelerden hiçbiri toplantı yapılması isteminde

⁷⁷ Albayrak Doğan (2020), s. 105; Günay (2022), s. 103.

⁷⁸ Albayrak Doğan (2020), s. 105; Günay (2022), s. 105; Ulusoy (2018), s.347.

⁷⁹Çebi (2020), s. 134; Korkut, Ö., Cengil, M.F., Durdu, M., Gürbüz Gökberk, İ.N. ve Doğanay, M.Z. (2022), *Şematik Şirketler Hukuku*. Gözden Geçirilmiş 2. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 114; Kayıhan, Ş. (2021), *Şirketler Hukuku*. Gözden Geçirilmiş 5. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 190.

bulunmadığı takdirde, kurul üyelerinden birinin bu konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. (TTK m. 390)

Yönetim kurulu çağrı yetkisini ancak kurul olarak kullanabilir. Genel kurulu çağrı yetki ve görevi TTK'nın 366. maddesi uyarınca kurulacak komite veya komisyona devredilemeyeceği gibi TTK'nın 367. maddesi doğrultusunda çıkarılacak bir iç yönerge doğrultusunda murahhas üyelere ya da üçüncü bir kişiye de devredilemez.⁸⁰ Bu nedenle şirketi tek başlarına veya birlikte temsile yetkili olan "temsilci üyeler" genel kurula çağrıda bulunma yetkisine sahip değildirler.⁸¹ Keza anonim şirketlerde limited şirketlerden farklı olarak yönetim kurulu başkanına genel kurula çağrıda bulunma yetkisi de tanınmamıştır.⁸² Bununla birlikte kurul, alacağı bir karar ile çağrı işlemlerini gerçekleştirmek için bir veya birkaç üyeyi görevlendirebilirler.⁸³

Yönetim Kurulu tarafından alınacak çağrı kararında genel kurulun gündemi, yeri ve tarihi belirlenmeli ve pay sahiplerine kendilerini temsil ettirme usulü açıklanmalıdır.⁸⁴ Genel kurul toplantısına ilişkin olarak alınan çağrı kararı hukuka aykırı ise çağrısız genel kurul hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu genel kurulda alınan kararlar da hukuka aykırı hale gelecektir. Keza azledilmiş ya da seçimin geçersiz olduğu kesinleşmiş bir mahkeme kararı ile sabit hale gelen bir yönetim kurulunun yapacağı çağrı da geçersiz olup bu çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar da yok hükmündedir. Seçimlerinin geçersiz olduğu kesinleşmiş bir mahkeme kararı ile tespit edilen yönetim kurulu üyelerinin ticaret siciline tescil edilmiş olmaları da bu durumu değiştirmez.⁸⁵ Ancak kurulun hukuken teşekkül edebilmesi şartı ile bir ya da birtakım üyelerin seçiminin herhangi bir sebeple hükümsüz olması çağrının yok hükmünde sayılmasını neden olmaz.⁸⁶

⁸⁰ Ulusoy (2018), s.347.

⁸¹ Moroğlu (2020), s. 89; Günay (2022), s.118.

⁸² Şener (2022), s. 466.

Doktrinde Günay yönetim kurullarında yaşanabilecek blokaj durumlarını engellemek amacıyla üst gözetimin bir gereği olarak yönetim kurulu başkanına tek başına genel kurulu çağırma yetkisi tanınmasının şirketin işleyişi açısından daha uygun olacağı görüşündedir. Yazar yönetim kurulu başkanına böyle bir yetki tanınmasının pay sahiplerinin haklarını kullandığı genel kurulun toplanmasının sağlanması açısından isabetli olacağı kanaatindedir. Bkz. Günay (2022), s. 117.

⁸³ Moroğlu (2020), s. 89.

⁸⁴ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 539.

⁸⁵ Moroğlu (2020), s. 88; Moroğlu, (2016), s.226; Korkut (2012), s. 149.

⁸⁶ Moroğlu (2020), ss. 85-86; Günay (2022), s. 118; Şener (2022), s. 467.

Bununla birlikte yönetim kurulunun seçimine ilişkin genel kurul kararının iptali için açılan dava devam eder iken yönetim kurulu tarafından yapılan çağrı geçerlidir. Bu halde açılmış olan iptal davası olumlu olarak sonuçlanır ve yönetim kurulunun seçimine ilişkin genel kurul kararı iptal edilir ise söz konusu karar alındığı tarihten itibaren geriye etkili olarak geçersiz hale gelecektir.⁸⁷ Bu halde yapılmış olan çağrının da geçersiz sayılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Ancak doktrinde Moroğlu eğer yönetim kurulu üyeleri ticaret siciline tescil edilmiş ise yönetim kurulu üyelerinin seçimlerine ilişkin karar daha sonrasında kesinleşmiş mahkeme kararıyla geçersiz hale gelse dahi hukuk güvenliğinin sağlanması açısından söz konusu yönetim kurulunun daha önce yaptığı çağrının ve bu çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların geçerli olacağına kanunda açıkça hükme bağlanmasının uygun olacağı görüşündedir.⁸⁸

Yönetim kurulu tarafından yapılan ilanlarda ve gönderilen davet mektuplarında çağrıya yetkili kılınan kişilerin ismen tek tek belirtilmesine gerek olmayıp “yönetim kurulu” ifadesine yer verilmesi yeterlidir. Ancak çağrı yetkisi bulunmayan kişiler tarafından “yönetim kurulu” ismi kullanılarak yapılmış ise geçersiz olacaktır ve bu durumda yetkisi olmadığı halde genel kurul toplantıya çağırılan kişiler Türk Borçlar Kanunu’nun⁸⁹ 49. maddesi uyarınca bu nedenle doğan zararları tazminle yükümlü olacaklardır.⁹⁰

Genel kurul görev süresi dolmuş olsa dahi yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılabilir. Görev süresinin sona erdiği hallerde de eğer birden fazla üye varsa yönetim kurulu yine kurul olarak hareket etmek zorundadır. Kanun koyucu görev süresi sona ermiş olsa dahi yönetim kurulunun genel kurul toplantıya çağırabileceği düzenlemesine açıkça yer vererek ETK’nin yürürlükte bulunduğu dönemde yaşanan tartışmayı sona erdirmiştir. ETK döneminde görev süresi dolan yönetim kurulunun genel kurul toplantıya çağırma yetkisinin olup olmadığının açıkça düzenlenmemesi nedeniyle bu konuda görüş farklılıkları bulunmaktaydı.⁹¹ ETK döneminde Yargıtay

⁸⁷ Kırca (2022), s. 204.

⁸⁸ Moroğlu (2020) s. 88; Moroğlu (2016) s. 226

⁸⁹ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 27836, 4 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110204-1.htm> (Erişim Tarihi: 20.02.2023).

⁹⁰ Moroğlu (2020,) ss. 89-90; Günay (2022), ss.118-119.

⁹¹ Moroğlu, kanunda ya da esas sözleşmede belirtilen görev süreleri sona eren yönetim kurulu üyelerinin sıfat ve yetkilerinin de sona ereceğini bu sebeple görev süresi sona erdikten sonra yapılan işlemlerin

11. Hukuk Dairesi 2000/1426 E. 2000/2264 K. sayılı ilamı ile yönetim kurulunun görev süresi dolmuş olsa ve genel kurul süresinde yapılmayıp gecikse dahi şirketteki yönetim boşluğunu gidermek amacıyla ilk yapılacak genel kurula kadar yönetim kurulu üyelerinin görevlerinin devam edeceği içtihat edilmişti.⁹²TTK döneminde ise yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırma yetkisinin görev süresi ile sınırlı olmadığı açıkça düzenlenmiştir.

Ayrıca belirtilmelidir ki söz konusu hükmün organ yokluğu sebebi ile açılacak davayı engellemesi haklı görülemez.⁹³ Bu nedenle organsızlık durumu devam eder ise her bir pay sahibi genel kurulun toplantıya çağırılmasını sağlayabilir.

geçersiz olduğu görüşünde idi. Bu görüş için bkz. Moroğlu, E. (2010a), *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri İle Denetçilerinin Görev Süreleri*, Makaleler, 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 417-418.

Tekinalp ise genel olarak bir organın görev süresinin sona erdiği hallerde o organın görevinin kural olarak yeni üyelerin seçilmesi ve mevcut işlerin yerine getirilmesi amacıyla sınırlı olarak devam edeceği görüşündedir. Bkz. Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2003), *Ortaklıklar, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. İstanbul, N. 1556“dan aktaran: Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 39.

Bir başka görüş ise üç yıllık görev süreleri sona ermesine rağmen ortaklık adına işlem yapan yöneticilerin iç ilişkide vekâletsiz iş gören sayılacakları dış ilişkide ise tescile kadar geçecek sürede gerçekleştirdikleri işlemlerin iyiniyetli üçüncü kişilere karşı 818 Sayılı Borçlar Kanunu'nun 452. maddesine kıyasen ortaklığı bağlayacağı; üç yıldan daha kısa bir süre belirlenmiş ancak bu süre dolmuş ise yeni üyeler seçilinceye ve tescil edilinceye kadar eski üyelerin üç yılı aşmamak üzere göreve devam etmelerinin 818 Sayılı Borçlar Kanunu 397/2. maddesi ruhuna uygun olacağı, bu durumda söz konusu kişilerin genel kurulu toplama ve yeni yönetim kurulunun oluşturulmasını sağlama yetki ve yükümlülüklerinin süreceği yönündedir. Bkz. Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2003), *Ortaklıklar, Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. İstanbul, N. 549/a'dan aktaran: Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 39.

Bu görüşe karşı Moroğlu, süresi biten yönetim kurulunun genel kurulu davet yetkisinin devam ettiğini kabul edip, diğer yönetim yetkilerinin bulunmadığını kabul etmenin açıkça çelişki oluşturduğu, ayrıca bu şekilde bir iddianın yasal dayanağının da bulunmadığı, hem kanunda öngörülen üç yıllık sürenin emredici nitelikte olduğunu kabul edip hem de söz konusu sürenin sona ermesi halinde kendiliğinden uzayacağı görüşünü benimsemenin çelişki yaratacağını ifade etmiştir. Bkz. Moroğlu (2010a), s. 418; Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 40.

Öğretide Teoman da tasarı aşamasında hükmü yorumlarken hükmün kötüye kullanılması sonucunu doğurabilecek her türlü yorum ve sonuçların önüne geçilebilmesi amacıyla kanunda “en çok üç yıl olabilecek görev süresinin sona ermesi halinde yönetim kurulunun görevinin biteceğini ve/veya istisnaen genel kurulu yeni kurulu seçmek üzere toplantıya çağırarak sınırlı olarak devam edeceğinin” hükmüne bağlanması gerektiği görüşünü ileri sürmüştür. Bkz. Teoman, Ö (2010), *Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Anonim Ortaklık Yönetim Kuruluna İlişkin Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, Tüm Makalelerim, Cilt 3, 2002-2010, İstanbul'dan aktaran Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 40.

⁹² Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 538.

Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2002/12946, K. 2003/7430, T. 14.7.2003, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2002-12946.htm&kw=E.+2002/12946,+K.+2003/7430`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 26.02.2023) ve Yargıtay 11. HD. E. 2009/5463, K. 2009/6666, T. 1.6.2009, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2009-5463.htm&kw=E.+2009/5463,+K.+2009/6666`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 26.02.2023)

⁹³ Tekinalp (2013), s. 261.

Bununla birlikte görev süresi sona eren yönetim kurulunun çağrı yetkisinin gündeminin yalnızca yeni yönetim kurulunun seçimi ile sınırlı olup olmayacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemesi tartışmaları da beraberinde getirmektedir. Bu hususta Erdem ve Ulusoy, görev süresi sona eren yönetim kurulunun ancak yeni bir yönetim kurulu seçmek amacıyla genel kurulu toplantıya çağırabileceği kanaatindedir.⁹⁴ Ancak Ulusoy iki istisnai halde görev süresi dolan yönetim kurulunun genel kurulu yeni bir yönetim kurulu seçmek dışında toplantıya davet edebileceğini belirtmektedir. Söz konusu istisnalardan ilki, yönetim kurulunun görev süresi, hesap yılının bitiminden sonraki ilk üç ay içerisinde bitmişse, yani yönetim kurulu olağan genel kurul toplantısının tüm yasal gündem maddelerini hazırlamış, örneğin finansal tabloları, faaliyet raporunu hazırlamış, kurumlar vergisi beyannamesini dahi vermiş ama çağrı yapamadan görev süresi dolmuşsa, yine de olağan genel kurulun yasal asgari gündemi ile çağrı yapabilmesidir. Diğer istisna ise ibra kararıdır. Yönetim kurulunun görev süresi ibra edilmeden sona ermiş ve her türlü ihtara rağmen yeni yönetim kurulu eski yönetim kurulunun ibrasına ilişkin genel kurul gündemine madde koymuyorsa, eski yönetim kurulu sadece kendisinin ibrasına ilişkin genel kurula çağrıda bulunabilir.⁹⁵

Doktrindeki bir diğer görüş ise TTK'daki açık düzenlemenin herhangi bir kısıtlama içermemesi sebebiyle yönetim kurulunun gündemi güncel ihtiyaca göre düzenleyebileceği yönündedir.⁹⁶ Kanaatimce de kanun koyucu hükümde sınırlayıcı bir ifadeye yer vermeyerek görev süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu güncel ihtiyaçlar doğrultusunda çağırabilmesine izin vermiştir.

Görev süresi sona eren yönetim kurulunun çağrı yetkisi istisnai bir düzenleme olduğundan dar yorumlanması gerekmektedir. Bu sebeple eğer genel kurul süresinin sona ermesi dışında bir sebeple örneğin genel kurul tarafından azledilmesi veya seçimine ilişkin genel kurul kararının kesin bir hükümlerle geçersizliğine hükmedilmesi gibi bir sebeple mevcut değil ise genel kurulu toplantıya çağırması mümkün olmayacaktır.⁹⁷

⁹⁴ Erdem (2017), s. 415; Ulusoy (2018), s. 349.

⁹⁵ Ulusoy (2018), s.349.

⁹⁶ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 539.

⁹⁷ Şener (2022), s.467.

3.3.2. Azınlık

Sermayenin en az onda birini, halka açık şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri azınlık olarak ifade edilmektedir. Her ne kadar TTK, ETK döneminde olduğu gibi “azlık” ifadesine yer vermiş ise de uygulama ve doktrinde daha çok “azınlık” ifadesi kullanılmaktadır.⁹⁸

TTK'nın vermiş olduğu yetki neticesinde azınlık yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını veya genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını isteyebilir. Azınlığa tanınan bu hak neticesinde genel kurulda sadece belli konuların görüşülmesi veya gündeme madde eklenmesi sağlanabilmektedir. Bu şekilde azınlığın diğer pay sahiplerine iletmek istedikleri önemli bilgiler de genel kurulda paylaşılmış olmaktadır.⁹⁹

Azınlık oranına ilişkin 1/10 hesabı yapılırken esas sermayenin ve payların itibarı değerleri esas alınır. Payların bedellerinin tamamen ödenmiş olup olmaması ise önemli değildir. Ayrıca toplanması istenilen genel kurul için önerilen gündeme göre oy hakkından yoksun olan payların sahipleri de %10'un hesabında dikkate alınır.¹⁰⁰

⁹⁸ TTK doktrinde bazı yazarlar tarafından azlık yerine azınlık ifadesine yer verilmesi gerektiği nedeniyle eleştirilmektedir. Bu konuda Bahtiyar, azlık kelimesi yerine anlamı ve sözlüklerde yeri olan “azınlık” kavramının kullanılması gerektiği kanaatindedir. Bahtiyar'a göre azınlık kavramının, kamu hukukunda özel ve siyasi bir anlamı olduğu düşünülebilir ise de, Ticaret Hukuku'nda yalnız değil, “azınlık pay sahipleri” veya “azınlık ortaklar” biçiminde kullanıldığından ve azınlık ifadesi yalnız kullanılsa dahi özel hukuk alanında kavrama farklı bir anlam yüklenmiş olacağından, kamu hukukundaki azınlık kavramı ile karıştırılmayacağı kanaatindedir. Bkz. Bahtiyar, M. (2005) *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, TBB Dergisi, Sayı:61 s.50 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/m2005-61-183> (Erişim Tarihi:04.03.2023). Keza Moroğlu da TDK, Dil Derneği ve Ali Püsküllüoğlu'nun Türkçe sözlüklerinde azlık şeklinde bir sözcük olmadığını, doğrusunun azınlık olduğunu ifade etmiştir. Bkz. Moroğlu (2016), s. 228. Bununla birlikte bazı yazarlar ise eserlerinde azlık ifadesini kullanmaktadırlar. Bkz. Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s.539; Kendigelen, A. (2016), *Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayınları, s. 311.

⁹⁹ Nomer Ertan, N.F. (2020), *Anonim Ortaklıklarda Azınlık Hakları Üzerine Düşünceler*. Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu. MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul. 20-22 Temmuz 2020, On İki Levha Yayıncılık, s. 40.

¹⁰⁰ Moroğlu, E. (2010b), *Anonim Ortaklıkta Azınlık Pay Sahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması*, Makaleler, 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.238.

Kayıtlı sermaye sisteminde ise bu oranlar, taahhüt edilmiş sermaye göz önüne alınarak hesaplanmalıdır, ancak sermayenin ödenmiş olup olmamasının bir öneminin bulunmaması gerekir.¹⁰¹

Esas sözleşmeyle, çağrı hakkının daha az sayıda paya sahip pay sahiplerine tanınması da mümkündür (TTK m.411).¹⁰² Ancak esas sözleşme ile söz konusu oranın artırılması ya da başkaca şartlar eklenerek çağrı hakkının kullanılmasının zorlaştırılabilmesi mümkün değildir.¹⁰³

Çağrı hakkını kullanmayı sağlayacak pay oranına tek bir pay sahibi sahip olacağı gibi söz konusu hak birden fazla pay sahibinin azınlık pay oranını oluşturması neticesinde de kullanılabilir. Ancak birden fazla pay sahibinin azınlık olarak kabul edilebilmesi için bunların birlikte hareket etmesi zorunludur. Birden fazla pay sahibi birlikte hareket etmiyorlar ise azınlık için belirlenen oran sağlanmış olsa dahi bunların azınlık olarak kabul edilmesi mümkün olmayacaktır. Azınlık pay oranını sağlayan paya tek bir pay sahibi sahip ise bu halde çağrıda bulunma hakkına pay sahibi sıfatıyla değil azınlık sıfatıyla sahip olacaktır.¹⁰⁴

Pay veya pay senetleri üzerinde intifa, rehin, vedia, ariyet ya da haciz bulunmakta ise, bir pay sahipliği olarak azınlık hakkının kullanılması hak ve yetkisi yine de pay sahibinin olur. Eğer azınlık payları ve pay senetleri için mahkeme kararıyla bir kayyım tayin edilmiş ve hisseler kayyıma tevdi edilmişse genel kurulun davetine ilişkin azınlık hakları kayyım tarafından kullanılmalıdır. Pay veya pay senedinin birden çok maliki

¹⁰¹ Albayrak Doğan (2020), s. 111; Ulusoy (2018), s. 352.

¹⁰² Doktrinde Ulusoy yasal sınırlamalar saklı kalmak kaydıyla farklı sebeplerle çağrı için farklı oranlar belirlenebileceği kanaatindedir. Örneğin şirket kârından dağıtılacak oranla ilgili karar almak üzere yapılacak çağrı hakkının yüzde üç, önemli miktarda şirket malvarlığının satılması konusunda karar almak üzere yapılacak çağrı hakkının yüzde dört oranında paya sahip azınlığa tanınması gibi. Ancak yazar TTK m.357 eşit işlem ilkesi gereği esas sözleşme ile dahi farklı pay sahibi gruplara farklı oranlarda pay sahibi olma koşulu ile çağrı hakkının tanınamayacağını ileri sürmektedir. Bu nedenle yazara göre genel kurula çağrıda bulunmak için A grubu pay sahiplerinin en az yüzde on, B grubu pay sahiplerinin yüzde dokuz paya sahip olmalarının yeterli görüldüğü bir esas sözleşme hükmü eşit işlem ilkesine aykırı olacaktır. Bkz. Ulusoy (2018), s. 351-352.

¹⁰³ Şener (2022), s. 471.,

¹⁰⁴ Şener (2022), s.471-472; Gencer, H. (2021), *Anonim Şirketlerde Azınlık ve Azınlık Hakları*. Güncellenmiş 2. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 104.

Doktrinde Ulusoy göre ise toplantıya çağrının içeriği ve gündeminin aynı olduğu hallerde istem pay sahipleri tarafından ayrı ayrı ileri sürülmüş olsa dahi yönetim kurulu pay sahiplerinin paylarının miktarını toplamalı ve asgari oran sağlandığında genel kurulu toplantıya çağırmalıdır. Bkz. Ulusoy (2018), s. 353.

varsa, pay veya pay senedi şirkete karşı bölünemeyeceğinden, azınlık hakkı da ya birlikte veya bir müşterek temsilci aracılığı ile kullanılabilir.¹⁰⁵

ETK döneminde azınlığın açıkça genel kurulu olağanüstü toplantıya davet edebileceği düzenlenmiş iken TTK azınlığın toplantıya davet yetkisini bu şekilde bir ayrıma tabi tutmamıştır. Bu nedenle azınlığın genel kurulu hem olağan hem de olağanüstü toplantıya davet edebileceğinin kabul edilmesi yerinde olacaktır.

TTK azınlığa doğrudan genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanımamıştır. Azınlık tarafından genel kurulun toplantıya davet edilebilmesi için yönetim kuruluna başvuruda bulunulması zorunludur. Nitekim Yargıtay da 2015 tarihli bir kararında yönetim kuruluna başvurulmadan doğrudan dava açan pay sahibinin açtığı davayı reddeden mahkeme kararını onamıştır.¹⁰⁶ Doktrinde Ulusoy azınlık tarafından yapılacak başvurunun ancak görevi devam eden yönetim kuruluna yöneltilebileceğini ifade etmektedir. Zira ilk olarak süresi sona eren yönetim kurulunun adresi bulunmadığından talebin ulaşması söz konusu olmayacaktır. İkinci olarak görev süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırması ifası zorunlu bir görev değildir ve son olarak da hâlihazırda bir yönetim kurulu bulunmamakta ise her bir pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır.¹⁰⁷

Tasfiye halindeki şirketlerde istemin kime yöneltileceği hususunda ise doktrinde görüş farklılıkları bulunmaktadır. Doktrinde bazı yazarlara göre şirket tasfiye halinde dahi olsa genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi asıl olarak yönetim kurulunda olduğundan azınlık genel kurulun toplantıya çağırılması talebini tasfiye memuruna değil yönetim kuruluna yöneltmelidir.¹⁰⁸ Ancak doktrinde Çamoğlu'na göre TTK'nın 411. maddesinde her ne kadar başvurunun yönetim kuruluna yapılmasından bahsedilse de tasfiye halindeki şirketlerde genel kurulu toplantıya çağırma ve gündemi düzenlemesi yetkisi tasfiye memurlarında olduğundan bu hüküm kıyasen tasfiye halindeki

¹⁰⁵ Moroğlu (2010b), s. 238-239.

¹⁰⁶ Yargıtay 11. HD. E. 2014/18751 K. 2015/6314 T. 4.5.2015 Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-18751-k-2015-6314-t-4-5-2015> (Erişim Tarihi: 10.03.2023).

¹⁰⁷ Ulusoy (2018), s. 351.

¹⁰⁸ Dolar, N.F. (2020), *Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağırılmasını Talep Hakkı*, Adalet Dergisi, Sayı. 65, s. 596.

şirketlere de uygulanmalıdır.¹⁰⁹ Kanaatimce TTK'nın 410. maddesinin gerekçesinde tasfiye halinde de yetkinin yönetim kurulunda olduğunun belirtildiği göz önüne alındığında tasfiye halindeki şirketlerde de genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi yönetim kurulunda olduğundan bu talep yönetim kuruluna yöneltilmelidir. Bununla birlikte tasfiye halindeki şirkette yönetim kurulu bulunmamakta ya da genel kurulun çağrılmasını gerektiren hususlar tasfiye memurlarının görevleri ile ilgili ise istemin tasfiye memurlarına da yöneltilmesinin mümkün olduğunun kabulü gerekmektedir. Ayrıca belirtmelidir ki yönetim kurulu mevcut değil ise her bir pay sahibinin TTK'nın 410/2. maddesi uyarınca bizzat genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi mevcuttur.

Yönetim kurulunun yerine mahkeme tarafından atanan bir kayyım bulunmakta ise talep ona da yöneltilir.¹¹⁰ Yönetim kurulunun azil, istifa, ölüm, gaiplik gibi herhangi bir nedenle mevcut olmaması, toplanamaması ya da toplansa dahi karar yeter sayılarının sağlanamaması hallerinde ortada bir yönetim kurulu söz konusu olmadığından azınlığın yönetim kuruluna başvurması da söz konusu olmayacaktır. Böyle bir durumda her bir pay sahibi TTK m. 410/2 uyarınca genel kurulu toplantıya çağırma yetkisini kullanabilecektir.

Azınlığın yapmış olduğu başvurunun yönetim kurulu yerine ortaklık tüzel kişiliğine ya da yönetim kurulu üyelerinden birine yapılması başvurunun geçersiz kabul edilmesini ve bu nedenle reddedilmesini gerektirmez. Zira her bir yönetim kurulu üyesinin ortaklığı pasif olarak temsil etme yetkisi bulunmaktadır.¹¹¹

Azınlık yönetim kuruluna yapacağı başvuruda genel kurulda görüşülmesini istediği gündemi bildirmekle yükümlüdür. Ancak azınlığın yalnızca gündemi bildirmesi yeterli değildir. Azınlık pay sahiplerinin başvuruda neden bu gündemle ve şimdi genel kurul toplantısı yapılması gerektiğini açıklamaları gerekli ve şarttır. Bu husus TTK'nın

¹⁰⁹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 559.

¹¹⁰ Tekinalp (2013), s. 261.

Pulaşlı ise aksi görüştedir. Yazara göre kayyımın geçici bir süre ve belirli bazı rutin işlemleri yapabilme yetkisi olduğu göz önüne alındığında azınlık pay sahiplerinin TTK'nın 411. maddesi uyarınca kayyımdan yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek genel kurulun toplantıya çağrılmasını istemeleri mümkün değildir. Bu görüş için bkz. Pulaşlı (2022a), s. 921.

¹¹¹ Moroğlu (2010b), s. 241; Üçışık ve Çelik (2013), s. 241; Gencer (2021), s. 102.

411. maddesinin ilk fıkrasında “gerekirici sebepler” olarak ifade edilmiştir.¹¹² Yönetim kurulu bildirilen bu sebepleri değerlendirerek genel kurulun çağrılmasını gerektiren bir husus olup olmadığı konusundaki kararını verecek ve genel kurulu toplantıya çağırabileceği gibi talebi reddedebilecektir.

Geçerli bir başvurudan bahsedebilmek için yönetim kuruluna yapılan başvurunun noter aracılığıyla yapılması, toplantıyı gerekli kılan sebepleri içermesi ve azınlığı oluşturabilecek kadar pay sahibi tarafından imzalanması gerekmektedir.¹¹³ Kanun koyucu her ne kadar TTK’nın 411. maddesinin ilk fıkrasında başvurunun yazılı olarak yapılması gerektiğini bildirmişse de aynı maddenin üçüncü fıkrasında başvurunun noter aracılığıyla yapılması gerektiğini belirterek başvurunun geçerliliğinden bahsedebilmek için resmi yazılı şekle uyulması gerektiğini belirtmiştir. Bu nedenle başvurunun yalnızca yazılı olarak yapılması yeterli olmayacak geçerli bir başvurudan bahsedebilmek için başvurunun noter aracılığıyla yapılması gerekecektir. Bu koşullardan herhangi birinin mevcut olmaması halinde geçerli bir başvurudan bahsedebilmek mümkün olmayacaktır. Eğer yönetim kuruluna yapılan başvuru azınlık pay sahiplerinin temsilcileri tarafından imzalanmış ise bu kişilerin temsil yetkisini içeren belgeleri de başvuru yazısına eklemeleri zorunludur.¹¹⁴

Kanunda ETK’den farklı olarak çağrı ve gündeme madde konulması isteminin noter aracılığıyla yapılması gerektiği düzenlenmiştir (TTK m.411/3). Anılı hüküm uygulamada yönetim kuruluna genel kurula çağrı için başvurulup başvurulmadığı ve başvuru tarihinin belirlenmesi için getirilmiş bir hükümdür. Zira mahkemeler izin için yönetim kuruluna başvuru şartının gerçekleşmesini aramaktadırlar.¹¹⁵ Çağrının noter aracılığıyla yapılması ise ispat problemini ortadan kaldıracaktır. Keza söz konusu düzenleme sayesinde yönetim kurulunun genel kurulun toplantıya çağrılması talebinde bulunanların öngörülen paya sahip olup olmadıklarını tespit edebilmesi, gündemi

¹¹² Ulusoy (2018), s. 354.

¹¹³ Moroğlu (2010b), s. 241; Üçışık ve Çelik (2013), s. 240.

¹¹⁴ Moroğlu (2010b), s. 241.

¹¹⁵ Bu hususta ETK döneminde verilen bir kararda “...*Dava, davalı anonim şirketin süresi sona eren yönetim ve denetim kurullarının oluşturulması amacıyla olağanüstü genel kurul toplantısına çağrıya yetki verilmesi istemine ilişkindir. TTK.nun 367 nci maddesine göre şirket azınlığının genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırma hususunda yetki talebinde bulunabilmesi için öncelikle ve sırasıyla yönetim kuruluna ve denetçilere başvuruda bulunması gerekmektedir...*” ifadelerine yer verilmiştir. Yargıtay 11. HD. E. 2004/1883 K. 2004/11064 T. 9.11.2004 Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2004-1883.htm&kw=E.+`2004/1883`+K.+`2004/11064`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 25.03.2023).

hazırlarken bundan yararlanabilmesi ve yönetim kurulu tarafından başvurunun reddedilmesi halinde yönetim kuruluna yapılan başvuru ile mahkemeye yapılan başvuru içeriğinin aynı olup olmadığının tespit edilebilmesi de mümkün hale gelecektir.¹¹⁶

3.3.2.1. Azınlığın Davet Talebinin Yönetim Kurulu Tarafından Kabul Edilmesi

Yönetim kurulunun kendisine yapılan başvuruya ilişkin kararını yedi iş günü içerisinde vermesi gerekmektedir, aksi halde bu durum talebin reddedildiği şeklinde yorumlanacaktır.¹¹⁷

Yönetim kurulunun yedi iş günlük süresinin ne zaman başlayacağı hususunda kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. Ancak sürenin noter aracılığıyla istemin yönetim kuruluna vardığı günden itibaren başlayacağı kabul edilmelidir.¹¹⁸

Kanun gerekçesinde yönetim kurulu kararının azınlığa bildirilmesi öngörülmuş olmasına rağmen birden fazla pay sahibi azınlık oluşturarak istemde bulunmuşlar ise bildirimim kime yapılacağı hususunda bir açıklık mevcut değildir. Bu hususta Ulusoy, azınlık bir temsilci bildirmişse çağrı isteminin kabul edildiğinin o temsilciye bildirilmesinin yeterli olacağı kanaatindedir. Ancak azınlığı oluşturan pay sahipleri aynı yazılı istemde ayrı ayrı adres bildirmişler ise yazara göre ortakların pasif temsil yetkilerinin bulunduğu kabul edilmeli ve kabul kararının içlerinden sadece birisine bildirilmesi yeterli sayılmalıdır.¹¹⁹

Yönetim kurulu azınlığın genel kurulun toplantıya çağırılması talebini kabul etmesi halinde genel kurulu en geç kırk beş gün içinde yapılacak şekilde toplantıya çağırır (TTK m. 411/4). Söz konusu süre madde gerekçesinde de ifade edildiği üzere yönetim kurulunun istemi kabul ettiği tarihten itibaren başlar.¹²⁰ Yönetim kurulu talebi kabul

¹¹⁶ Üçışık ve Çelik (2013), s. 240.

¹¹⁷ TTK'nın 411. maddesinin gerekçesinde talebin kabul edildiğine ilişkin kararın "makul" bir süre içerisinde azınlığa bildirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Ulusoy gerekçede "makul" süre ifadesine yer verilmiş iken 412. maddede yedi iş günlük süreden bahsedilmesinin çelişki oluşturduğu kanaatindedir. Bkz. Ulusoy (2018), s. 356.

¹¹⁸ Ulusoy (2018), s.355.

¹¹⁹ Ulusoy (2018), s.355.

¹²⁰ Anılı durum madde gerekçesinde "...Sürenin başlangıcını belirlemek sorun yaratmamalıdır. Yönetim kurulunun karar tarihi sürenin başlangıç tarihidir. Çağrının kabul edildiği makul bir süre

eder ise tüm hazırlıklarını kırk beş günlük süre içerisinde tamamlamak zorundadır.¹²¹ Kanun tarafından belirlenen süre hazırlıkların tamamlanması için yeterli niteliktedir. Bu halde genel kurul toplantısına çağrı ilanının da toplantı tarihinden iki hafta önce veya daha öncesinde yapılması gerekmektedir.¹²² Aslında bu halde genel kurul toplantısının çağrısız olarak da yapılması mümkündür. Ancak kanun koyucunun genel kurulun kırk beş gün içerisinde toplantıya çağrılması zorunluluğu öngörmesi çağrısız bir genel kurul yapılmasını öngörmediğini göstermektedir. Bununla birlikte yönetim kurulu çağrısız bir genel kurul öngörmüş fakat yapılması amaçlanan genel kurul toplantısında toplantı nisabı sağlanamamış ise kırk beş günlük süre işlemeye devam eder ve süre sonunda çağrı yetkisi azınlığa geçer.¹²³

Söz konusu kural çağrılı genel kurul toplantıları için de geçerlidir. Kırk beş günlük süre içerisinde genel kurul toplantısı yapılmamış veya toplantı nisabı sağlanamamış ise süre işlemeye devam edecektir.¹²⁴ Çamoğlu'na göre kanunun amacı kırk beş günlük süre içerisinde toplantı nisabının sağlanarak toplantının gerçekleştirilmesidir. Bu nedenle yazar çağrı talebini kabul eden yönetim kurulunun toplantı takvimini düzenlerken ilk toplantıda nisabın sağlanamama ihtimalini gözetererek mümkün olduğunca ikinci toplantının da kırk beş günlük süre içerisinde yapılmasını sağlamaya çalışması gerektiği görüşündedir. Her halükarda genel kurul toplantısı kırk beş günlük süre içerisinde yapılamaz ise çağrı hakkı azınlığa geçecektir.¹²⁵

İçinde talep sahiplerine bildirilmemişse talep sahiplerinin çağrı haklarının doğduğunun kabulü gerekir. Yönetim kurulunun toplanması ve bildirim dikkate alındığında bildirim on-oniki gün içinde talep sahiplerine ulaşmış olması icap eder. 412 nci maddede bu sürenin yedi gün olduğu gözönüne alınırsa sürenin makûl olduğu anlaşılır. Çünkü, en az onbeş günlük ilân süresi ve diğer hazırlıklar da dikkate alınacak olursa kırkbeş günlük süre yönünden bunun makul olduğu sonucuna varılabilir. Çağrısız genel kurul olanağının burada dikkate alınması gereğinin haklılık temeli oldukça zayıftır.” şeklinde ifade edilmiştir. Bkz. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Gerekçesi [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1138.pdf> (Erişim Tarihi: 26.03.2023).

Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 540; Şener (2022), s. 473; Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 45.

¹²¹ Şener (2022), s. 473.

¹²² Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 45.

¹²³ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 540.

¹²⁴ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 540.

¹²⁵ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 540.

3.3.2.2. Azınlığın Davet Talebinin Yönetim Kurulu Tarafından Kabulü ve Çağrı Yetkisinin Azınlığa Geçmesi

Yönetim kurulu talebi kabul etmesine rağmen genel kurulu en geç kırk beş gün içerisinde toplanacak şekilde davet etmezse yasanın verdiği yetki sayesinde azınlık mahkemeye başvurup karar almaya gerek olmaksızın genel kurulu toplantıya davet edebilecektir. Ancak TTK, toplantıya çağrının doğrudan azınlık tarafından yapılabileceğini ifade etmesine karşın azınlık tarafından yapılacak çağrının şekline ilişkin bir düzenlemeye yer vermemiştir. Anılı durum öğretide farklı görüşlerin ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir.

Bu hususta Kendigelen bu düzenlemenin pratikte uygulanması sırasında sorunların meydana geleceği kanaatindedir. Yazara göre gündeme gelebilecek sorunların ilki, mahkemece verilen bir yetkilendirme kararına dayalı olmayan çağrının diğer pay sahipleri ve özellikle toplantıya katılması gerekmekte ise Bakanlık temsilcisi tarafından dikkate alınmama ihtimalidir. Yine gündeme gelebilecek bir diğer sorun ise çağrıyı yapan azınlık pay sahiplerinin toplantının yapılabilmesi için gerekli hazırlıkları yapma imkânından çoğu zaman yoksun olmalarıdır. Yazar söz konusu problemlerin TTK'nın 412. maddesi uyarınca atanacak bir kayyım aracılığıyla çözülebileceği kanaatindedir.¹²⁶

Çamoğlu ise azınlık tarafından yapılacak çağrı bünyesinde bir ihtilaf barındırdığı için çağrı yetkisini kullanmak isteyen azınlığın İl Ticaret Müdürlüğüne başvurarak toplantıya katılması için Bakanlık temsilcisi talep etmelerinde fayda olduğu kanaatindedir. Yazar çağrı yetkisi kanundan kaynaklandığı için süreci kanıtlayan belgelerin başvuruya eklenmesinin bakanlık temsilcisi için yeterli olacağını ifade etmiştir. Keza yazar azınlık tarafından yapılacak çağrıda kanuni süreç ve yetki açıklanacağından diğer pay sahiplerinin bu konudaki tutumları neticesinde bir nisap sorunu ortaya çıkabileceğini bu sorunun da en geç nisap aranmayan ikinci ilanlı toplantıda çözüleceği görüşündedir.¹²⁷

¹²⁶ Kendigelen (2016), s. 312, dn. 171.

¹²⁷ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 541.

Bununla birlikte Çamoğlu azınlığın bu hakkı kullanmasının yine de pratikte birçok güçlüklerle karşılaşacağını belirtmektedir. Genel kurulun azınlık tarafından toplantıya çağrılması çoğu zaman hâkim ortaklara ve yönetim kuruluna karşı bir girişim niteliği taşıdığından azınlığın çağrı sürecinde yönetimden yardım alması pek mümkün olmayacaktır. Örneğin azınlık pay defterine ve istisnai olsa da şirketin ticari defter ve belgelerine ulaşma, toplantı yeri olarak şirket binalarından yararlanma vb. hususlarda güçlüklerle karşılaşabilir. Yazara göre azınlığın genel kurulu çağırma yetkisi yasadan kaynaklanan bir hak olduğu için azınlığa çağrı işlemlerinde yardımcı olmak yönetim kurulunun yükümlülüğüdür. Bununla birlikte azınlık mahkemeye başvurarak bir kayyım atanmasını da talep edebilir.¹²⁸ Nitekim Bahtiyar da maddelerin düzenlenme tarzı ve özellikle iki maddenin üst kenar başlığının aynı olduğu göz önüne alındığında 411. maddedeki şartlar gerçekleştiğinde 412. maddede olduğu gibi mahkemeye başvurularak kayyım atanmasının talep edilebileceği görüşündedir.¹²⁹

Azınlık da yasada ve şirket esas sözleşmesinde belirtilen çağrı usulüne uymak zorundadır. Aksi takdirde, azınlık tarafından gerçekleştirilen çağrı usulsüz sayılabilir.¹³⁰ Azınlık çağrı yetkisini kullandığında bakanlık temsilcisi için başvururken, şirket esas sözleşmesinde gösterilen şekilde internet sitesinde ve TTSG’de ilan yaparken bu yasal süreci göstermeli ve çağrı yetkisinin bulunduğunu belirtmelidir.¹³¹

Azınlık pay sahipleri, yönetim kuruluna yapmış oldukları başvurudaki gündemle bağlı olduklarından, genel kurulu da ancak aynı gündemle toplantıya çağırabilirler. Çağrı yetkisi, talepte bulunan bütün azınlık pay sahiplerine birlikte geçer ve birlikte kullanılır.¹³²

¹²⁸ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 541.

¹²⁹ Bahtiyar (2015), s.159.

¹³⁰ Ulusoy (2018), s.357.

¹³¹ Albayrak Doğan (2020), s. 113.

¹³² Ulusoy (2018), s.357.

Ulusoy’a göre eğer talep sahiplerinin pay oranları yüzde ondan fazla ise, hepsinin çağrıda bulunması gerekmez. Çağrıda bulunanların pay oranının yüzde ona ulaşması yeterli ve geçerli olacaktır. Bu görüş için bkz. Ulusoy (2018), s. 357.

3.3.2.3. Azınlığın Davet Talebinin Yönetim Kurulu Tarafından Reddi veya Reddedilmiş Sayılması

Yönetim kurulunun çağrı talebini reddetmesi ya da isteme 7 iş günü içerisinde olumlu cevap vermemesi de söz konusu olabilir. Bu durumda azınlık genel kurulun toplantıya çağrılması konusunda karar verilmesi amacıyla şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Kanunda da açıkça belirtildiği üzere yönetim kurulundan genel kurulu toplantıya çağırmasını talep eden pay sahipleri ile mahkemeye başvuran pay sahiplerinin aynı olması gerekmektedir. Aksi halde mahkeme talebi reddedebilecektir.¹³³

Mahkeme azınlığın talebini kabul eder ve toplantının yapılmasına gerek olduğu kanaatine varırsa gündemi düzenlemek ve TTK'nın 414. maddesi hükümleri uyarınca çağrıyı yapmak üzere bir kayyım görevlendirir. Fakat azlığın yönetim kuruluna sunduğu gündem ile başvuru dilekçesinde yer alan gündemin aynı olması gerekmektedir.¹³⁴

Mahkeme başvuru üzerine ilk olarak başvuranların azınlık oluşturacak oranda sermaye payına sahip olup olmadığını tespit etmelidir.¹³⁵ Yine mahkeme azınlığın genel kurulun toplantıya çağrılması istemini yönetim kuruluna noter aracılığı ile bildirilip bildirilmediğini ve istemin yönetim kurulunca açık veya zımni olarak reddedilip reddedilmediğini de incelemesi gerekmektedir.¹³⁶ Akabinde azınlığın istem gerekçelerinin toplantıya çağrıyı veya gündeme madde eklenmesini gerektirici nitelikte olup olmadığını incelemelidir.¹³⁷

¹³³ Altaş (2023a), s. 43.

Ulusoy ise her ne kadar madde metninde “aynı azınlık pay sahipleri” ifadesine yer verilse de istemde bulunan pay sahipleri arasında bulunmaları koşulu ile hepsinin –fazlasının- değil yüzde on paya sahip olanların mahkemeye başvurusunun yeterli kabul edilmesi gerektiği görüşündedir. Bu görüşler için bkz. Ulusoy(2018), s. 357.

¹³⁴ Karşlıoğlu, H. (2019), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul*. 1. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi, s.169.

¹³⁵ Üçışık ve Çelik (2013), s. 242; Şener (2022), s. 475.

¹³⁶ Okan (2023), s. 2259.

¹³⁷ Üçışık ve Çelik (2013), s. 242; Şener (2022), s. 475.

Moroğlu buna ek olarak azınlığın önerdiği gündem maddelerinin görüşülmesinde hâlihazırda şirket ve ortaklar açısından bir fayda olup olmadığının da incelenmesi gerektiği kanaatindedir. Bu görüş için bkz. Moroğlu (2010b), s. 249.

Pulaşlı ise mahkemenin azınlığın yönetim kuruluna noter vasıtasıyla yaptığı çağrı talebinin yönetim kurulu tarafından reddedildiği ya da cevap verilmemiş olduğu tespit edildikten sonra teklif edilen gündem maddelerinin yerinde olup olmadığı incelenmeksizin mahkemenin karar vermesi gerektiği kanaatindedir. Bkz. Pulaşlı (2022a), s. 918.

Başvuruda bulunulan mahkeme HMK'nın 27. maddesinde düzenlenen "hukuki dinlenilme hakkı", Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen "anayasal savunma hakkı" AİHS'nin adil yargılanmayı düzenleyen 6. maddesi uyarınca şirkete tebligat yapmalı ve şirketin cevabını beklemelidir.¹³⁸

Mahkeme uyuşmazlığı incelerken mümkün olduğunca dosya üzerinden inceleme yapar. Mahkeme incelemenin duruşmalı yapıp yapılmayacağına karar verir iken her bir somut olayın niteliğine göre değerlendirme yapmalıdır.

Mahkeme yapılan talebi uygun görürse gündemi düzenlemek ve çağrışı gerçekleştirmek üzere bir kayyım atar.¹³⁹ Yargıtay kararlarında da belirtildiği üzere mahkeme tarafından verilen kararda gündeme açıkça yer verilmesi¹⁴⁰, kayyımın, görevleri ile ve toplantı için gerekli belgeleri hazırlamaya ilişkin yetkilerinin gösterilmesi gerekmektedir. Mahkeme eğer incelemeyi dosya üzerinden gerçekleştirmişse ve bu konuda açıkça karar vermemişse kayyım azınlığın gündemine müdahale edemez. Kayyımın gündeme müdahalesi ancak duruşma yapılması ve şirketin gündeme ilişkin olarak ileri sürdüğü sebeplerin haklı kabul edildiği hallerde mümkündür.¹⁴¹

Eğer mahkeme azınlık pay sahiplerinin başvurusu üzerine genel kurulun olağanüstü toplanmasına ve çağrının da yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilmesine karar vermiş ise yönetim kurulu genel kurulu en geç 45 gün içerisinde gerçekleştirilecek şekilde toplantıya çağırılmalıdır. Aksi halde çağrı azınlık tarafından bizzat yapılır.¹⁴² Keza mahkeme çağrının azınlık tarafından yapılmasına da karar verebilir. Çağrı ilanında, toplantının mahkemenin izniyle yapıldığı belirtilmelidir. Ancak mahkemece gündeme madde eklenmesi için yetki verilemez. Mahkeme kararında gündeme eklenen hususların açıkça belirtilmesi gerekir.¹⁴³

¹³⁸ Pulaşlı (2022a), s. 918; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 542.

¹³⁹ Doktrinde hüküm Moroğlu tarafından kayyım yerine azınlık pay sahiplerinin görevlendirilmesinin zaman ve masraf tasarrufu bakımından daha doğru olacağı iddiasıyla eleştirilmektedir. Moroğlu (2016), s.229. Aynı yönde bkz. Okan (2023) s. 2258.

¹⁴⁰ Yargıtay 11. HD. E. 1999/2473 K. 1999/4475 T. 26.5.1999, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-1999-2473.htm&kw=E.+1999/2473`+K.+1999/4475+&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 28.03.2023).

¹⁴¹ Tekinalp (2013), s. 262.

¹⁴² Pulaşlı (2022a), s. 918.

¹⁴³ Pulaşlı (2022a), s. 918.

Son olarak belirtmelidir ki yasanın açık hükmü gereği mahkeme tarafından verilen karar kesindir.

3.3.2.4. Azınlığın Gündeme Madde Eklenmesini Talep Etme Hakkı

Azınlık genel kurulun toplantıya çağrılmasını talep etme hakkının yanı sıra eğer genel kurul zaten toplanacak ise gündeme madde eklettirilmesini de talep etme hakkına sahiptir. Madde metninde her ne kadar yalnızca çağrı yetkisinin daha az sayıda pay sahibine tanınabileceği ifade edilmiş ise de aynı kuralın gündeme madde konulması istemini de kapsadığı kabul edilmelidir ki her iki durumun da TTK m.340'da belirtilen emredici hükümler maddesine istisna teşkil ettiği açıktır.¹⁴⁴

Azınlık gündeme madde konulması istemini yönetim kuruluna ya da koşulları mevcutsa tasfiye memuruna yöneltebilir. Bununla birlikte doktrinde Tekinalp gündeme madde eklenmesini talep hakkının tasfiye memurlarına yöneltilemeyeceği ancak mahkeme tarafından bir kayyım atanmışsa ondan gündeme madde konulmasının talep edilebileceği kanaatindedir.¹⁴⁵

Ancak azınlık gündeme madde konulması istemini ileri sürecek ise kanunun amir hükmü gereği bu istemin çağrı ilanının TTSG'de yayımlanmasına ilişkin ilan ücretinin yatırılması tarihinden önce yönetim kuruluna ulaşmış olması gerekmektedir (TTK m. 411/2). Ancak bu hüküm öğretide azınlığın gündeme madde eklenmesini isteme hakkını neredeyse etkisiz kılacağı gerekçesiyle eleştirilmektedir. Zira bu görüşte olan yazarlara göre çağrı ilanının yapılması için gerekli olan masraflar azınlık çağrısı ve gündemi öğrenmeden yatırıldığı için bu durum yönetim kurulunun gündeme madde konulması talebini reddedebilmesi için kanuni bir gerekçe oluşturmaktadır.¹⁴⁶ Azınlık söz konusu süre içerisinde istemini yöneltmezse yönetim kurulu süresinden sonra yapılan talepleri değerlendirmek zorunda değildir.¹⁴⁷ Ayrıca yine yasal zorunluluk gereği gündeme madde konulması talebinin noter vasıtasıyla yapılması zorunludur.

¹⁴⁴ Şener (2022), s. 471.

Moroğlu da TTK'nın 411. maddesinin birinci fıkrasının "...Anasözleşmeyle çağrı ve gündeme madde konulmasını talep hakları daha az oranda paya sahip pay sahiplerine tanınabilir." şeklinde kaleme alınması gerektiği eleştirisini ileri sürmektedir. Bkz. Moroğlu (2016), s. 228.

¹⁴⁵ Tekinalp (2013), s. 263.

¹⁴⁶ Moroğlu, (2016), s. 228; Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 45.

¹⁴⁷ Şener (2022), s. 474.

Bununla birlikte kanun azınlığın en geç hangi tarihe kadar yönetim kuruluna başvuruda bulunması gerektiğini düzenlemiş ise de başvurunun en erken ne zaman yapılabileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer vermemiştir. Çamoğlu'na göre olağan genel kurul toplantıları için hesap dönemi bitiminden itibaren başvuruda bulunmak mümkündür. Olağanüstü genel kurul toplantıları halinde ise yönetim kurulunun toplantı kararı almasından sonra başvuruda bulunulması mümkündür. Hatta yazara göre ilk genel kurul toplantısının gündemine konulmak üzere önceden yapılan başvuru da kabul edilmelidir.¹⁴⁸

Yönetim kurulu gündeme madde konulması talebini de yedi iş günlük süre içerisinde değerlendirmelidir. Gündeme madde konulması istemi yönetim kurulu tarafından reddedilir veya isteme yönelik olarak yedi iş günlük süre içerisinde olumlu yanıt verilmezse azınlık şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine başvurabilir. Mahkeme söz konusu talebi, genel kurulun toplantı tarihini de göz önüne alarak dosya üzerinden karara bağlamalıdır. Mahkeme gerek görürse gündemi düzenlemek, katılanlar cetvelini hazırlamak ve toplantıyı açmakla yetkili bir kayyım da atayabilir.¹⁴⁹

Yönetim kurulu azınlığın gündeme madde eklenmesi talebini kabul etmesine rağmen istenilen maddeyi gündeme koymazsa azınlık bu sebeple mahkemeye başvurarak isteminin gündeme eklenmesini talep edebilir. Mahkeme tarafından verilecek karar kesindir. Bu kararın icra müdürlüğü aracılığıyla uygulanması mümkündür. Mahkeme ilamına rağmen yönetim kurulu yine de azınlığın talebini gündeme almaz ise bu durum yönetim kurulunun hem hukuki hem de cezai sorumluluğunu doğuracaktır.¹⁵⁰

Eğer genel kurul toplantısı ertelenmiş ise bu halde ertelenmiş olan toplantı bir önceki genel kurul toplantısının devamı niteliğinde olduğundan bu ikinci toplantının gündemine madde eklenmesi mümkün olmayacaktır.¹⁵¹

¹⁴⁸ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), ss. 559-560.

¹⁴⁹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 560.

¹⁵⁰ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 560.

¹⁵¹ Baraç, İ.N. (2019), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurulu Toplantıya Davet*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi s. 105.

3.3.3. Pay Sahipleri

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamadığı, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmadığı veya yönetim kurulunun mevcut olmadığı durumlarda, mahkemenin izniyle, tek bir pay sahibine genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanınmıştır (TTK m. 410/2 ve BTY m. 9/2). Tek pay sahibine tanınan bu yetki istisnai nitelikte olup sınırlı durumlarda ve ancak mahkeme izni ile kullanılabilir.¹⁵²

Tek pay sahibine tanınan bu yetkiye kanun tasarısında yer verilmemiş iken Adalet Komisyonu görüşmeleri sırasında maddeye 2. fıkra eklenmiş ve pay sahiplerine genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanınmıştır.¹⁵³

Görüldüğü üzere kanuni düzenleme ile pay sahiplerine tanınan genel kurula katılma, oy kullanma, kararlar aleyhine dava ikame etme gibi vazgeçilmez hakların yanı sıra genel kurulun toplanması için mahkemeye başvurma hakkı da tanınmıştır.

Pay sahiplerine tanınan bu yetki özellikle tek pay sahipli şirketler açısından büyük önem taşımaktadır. Zira anılı hüküm sayesinde yönetim kurulunun profesyonel yöneticilerden oluştuğu ve tek pay sahibinin yer almadığı şirketlerde yönetim kurulunun görevlerini yerine getirmediği hallerde tek pay sahibi de bu hükme

¹⁵² Karaege, Ö. (2015), *Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK m. 410/II)*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt. 19(4), s. 101; Erdem (2017), s. 418.

¹⁵³ Fıkranın eklenme gerekçesi ise komisyon raporunda “*Eklenen ikinci fıkra hükmü, genel kurulun bazı olağanüstü durumlarda toplantıya çağrılabilmesini sağlamak amacıyla öngörülmüştür. Bu hükmün, birçok varsayımda 530 uncu madde anlamında organ yokluğuna engel olabileceği de düşünülmektedir. Uygulamada, çeşitli sebeplerle, özellikle gruplar arasındaki uyumsuzluk ve çekişme dolayısıyla yönetim kurulunun toplanamaması, üye eksikliğinden veya bazı azlık haklarının kötüye kullanılması dolayısıyla toplantı nisabının gerçekleşmemesi, toptan istifa yahut kaza gibi nedenlerle yönetim kurulunun mevcut olmaması hâllerine, özellikle ilk iki hâle sıkça rastlanmaktadır. Bu durumda kilitlenmeye giren şirketin çıkar yol bulabilmesi için genel kurulun toplanabilmesinin sağlanması gerekmektedir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın uygulaması, bir kısım hâllerde tüm pay sahiplerinin noterde beyanda bulunarak genel kurulu toplantıya çağırmaları şeklindedir. Ancak bu şartın gerçekleşmesi her zaman kolay olmamaktadır. İkinci fıkra tüm bu sakıncaları ortadan kaldırmak amacıyla kaleme alınmıştır.*

Kötüye uygulamalara engel olmak için pay sahibinin bu çağrışı mahkeme kararıyla yapabilmesi uygun görülmüştür. İşin niteliği mahkeme kararının kesin olmasını gerektirmektedir. Bu kararın dosya üzerinden mi, yoksa duruşmalı mı verilmesi gerektiği hususunda bir düzenleme yapılmayıp, bu, somut olayın özelliklerinin dikkate alınabilmesi için mahkemenin takdirine bırakılmıştır.” şeklinde ifade edilmiştir. 23. Dönem Adalet Komisyonu Raporu 1/324, Sirasayısı: 96, s.494-495 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi:

<https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D23/Y2/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/ea39bd0f-76e7-43cf-97ca-9e10b14d1c5d.pdf> (Erişim Tarihi: 02.04.2023).

dayanarak genel kurulun toplantıya çağrılmasını talep etme yetkisine sahip olmaktadır.¹⁵⁴

Tek pay sahibine genel kurulu toplantıya çağırma imkânı tanıyan söz konusu düzenleme TTK'nın 530. maddesi ile de yakından ilgilidir. Zira anılı kanunun 530. maddesi pay sahibine, şirket alacaklılarına ve Ticaret Bakanlığı'na uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa şirket merkezindeki ticaret mahkemesine başvurarak şirketin kanuna uygun hale getirilmesi için süre verilmesini talep etme imkânı tanımıştır. Mahkeme bu konuda yönetim kurulunu dinleyerek kararını verecektir. Durum bu süre içerisinde kanuna uygun hale getirilemezse, mahkeme şirketin feshine karar verir. TTK'nın 410. maddesinin pay sahiplerine sağladığı bu hak sayesinde pay sahibi genel kurulu toplantıya davet ederek şirketin feshine engel olabilecektir.¹⁵⁵ Keza fesih davası devam ederken de pay sahibinin söz konusu hakkını kullanarak genel kurulu toplantıya çağırması mümkündür. Bu halde yeni bir yönetim kurulu seçilebilir ise mahkeme fesih davasını şartlarının ortadan kalkmış olması dolayısıyla reddetmelidir.¹⁵⁶ Fakat söz konusu hüküm uygulamada genel kurulun bazı olağanüstü durumlarda toplanmasını ve karar almasını sağlamaktan çok TTK'nın 530. maddesinde düzenlenen fesih davası için kesin delil sağlamak amacıyla kullanılmaya uygundur.¹⁵⁷ Tek pay sahibinin kanundan kaynaklanan çağrı yetkisini kullanmasına rağmen beklenen fayda sağlanamamış ve yönetim kurulu oluşturulamamışsa, bu durumda fesih talep edildiğinde mahkeme, durumu kanuna uygun hale getirmesi için ortaklığa süre tanımaksızın feshe karar verebilmelidir.¹⁵⁸ Bir başka ihtimalde ise fesih davası devam eder iken pay sahibi TTK'nın 410/2. maddesi uyarınca genel kurulu davet yetkisini almış ancak kullanmamış olabilir. Bu durumda mahkemenin pay sahibinin yetkisini kullanabileceği süreyi belirlemesi gerekmektedir.¹⁵⁹

¹⁵⁴ Erdem (2017), s. 419; Karaege, Ö. (2015), s. 90; Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 44; Tekinalp (2013), s. 261.

¹⁵⁵ Şener (2022), s. 468; Bahtiyar (2015), s.159; Üçışık ve Çelik (2013), s. 245.

¹⁵⁶ Karaege (2015), s. 94.

¹⁵⁷ Moroğlu (2016), s. 227.

¹⁵⁸ Cenki, E. (2017), *Anonim Ortaklıkta Tek Pay Sahibinin Yeni Gücü: Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilmesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt. 33(3), Ankara, s.137.

¹⁵⁹ Karaege (2015), s. 94.

Anonim Şirket payları itibari değeri en az bir kuruŐ olan paylardan oluşur (TTK m. 476). Payların Şirkete karşı b6l6nmesi m6mk6n olmayıp, bir payın birden fazla sahibi var ise bunlar Şirkete karşı haklarını ancak ortak bir temsilci aracılığıyla kullanabilirler (TTK m. 477/1). Bu nedenle eğer bir payın birden fazla sahibi var ise bu kişilerin toplantı 6ağrısını da birlikte yapmaları gerekecektir.¹⁶⁰

Kanunda tek bir pay sahibinin genel kurulu toplantıya davet yetkisini kullanabilmesi i6in sayılan koŐullar sınırlı sayıdadır, bunların esas s6zleŐme ile 6oğaltılması m6mk6n değildir.¹⁶¹

3.3.3.1. Y6netim Kurulunun Devamlı Olarak Toplanamaması

Kanunda tek pay sahibine genel kurulu toplantıya 6ağırma yetkisi tanınan ilk durum y6netim kurulunun devamlı olarak toplanamaması halidir. Kanunda y6netim kurulu toplantılarının yapılmasına ilişkin bir s6re koşulu 6ng6r6lmemiŐtir. Yine kanun bu toplantıların Şeklini de d6zenlememektedir. Ancak kanunda bu konuda bir d6zenleme yapılmamış olması y6netim kurulunun gerektiği hallerde toplantı yapma y6k6ml6l6ę6n6 ortadan kaldırmaz. Zira y6netim kurulu 6yelerinin 6zen ve bağlılık y6k6ml6l6ę6 s6z konusu olup gereken hallerde toplantı yapılmaması sorumluluklarına yol a6abilecektir.

S6z konusu sorumluluğa rağmen y6netim kurulu farklı sebeplerle toplanamayabilir. Burada toplanamamakla kastedilen 6yelerin fiziki olarak bir araya gelmemesi değildir. Zira TTK'nın 390/4. maddesi uyarınca 6yelerden hi6birinin toplantı yapılması isteminde bulunmadığı hallerde, y6netim kurulu kararları, kurul 6yelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar Şeklinde yazılmış 6nerisine, en az 6ye tam sayısının 6oğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir. Keza esas s6zleŐmelerinde h6k6m bulunması kaydıyla y6netim kurulu toplantısının tamamen elektronik ortamda ya da bazı 6yelerin fiziken mevcut buldukları bir toplantıya bir kısım 6yelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da yapılması m6mk6nd6r (TTK m. 1527). Y6netim kurulunun toplanamaması ile kastedilen y6netim kurulunun bu yollardan hi6biri ile karar alamamasıdır ve ancak bu halde pay sahibi genel kurulu toplantıya

¹⁶⁰ Karaeğe (2015), s. 88.

¹⁶¹ Cenkei (2017), s.141.

çağırma yetkisini kullanabilir.¹⁶²

Yönetim kurulunun düzenli olarak toplanamaması halinde şekli olarak aslında bir yönetim kurulu bulunmaktadır ancak bu kurul çeşitli sebeplerle toplanamamakta ya da toplansa dahi karar alamamaktadır.¹⁶³

Maddede devamlılık ifadesi ile kastedilen sürenin mutlaka uzun bir süre olup olmadığı hususunda doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Bu kapsamda Cenkeci, yönetim kurulunun toplanamamasının ya da karar alamamasının mutlaka uzun bir süre devam etmesine gerek olmadığı, maddenin bu şekilde yorumlanmasının TTK'nın 410/2. maddesinin uygulanma koşullarının, ortaklığın feshi koşullarına (TTK m. 530) indirgenmiş olması anlamına geleceği ve bu durumun da TTK'nın 410/2. maddenin amacıyla bağdaşmayacağını kabul etmektedir. Bu doğrultuda yazar bir konunun genel kurul tarafından karara bağlanmasını geciktirdiği ölçüde yönetim kurulunun toplanamamasının ya da karar alamamasının devamlı olduğunun kabul edilmesi gerektiğini ileri sürmektedir.¹⁶⁴

Karaeğe ise TTK'nın 410/2. maddesinde belirtilen “yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması” durumunun TTK m. 530 bağlamında uzun süreden beri toplanamama olarak algılanması gerektiği kanaatindedir. Yazar işbu kanaatini TTK m. 530 gerekçesinde devamlılık ifadesi ile kastedilenin uzun süre olduğunun ifade edilmesine dayandırmaktadır.¹⁶⁵

Üyelerinin hastalığı, devamsızlığı, ihmali, toplantıya çağrılmaması ya da üyeler arasında ihtilaf bulunması¹⁶⁶ gibi nedenlerle yönetim kurulu toplanamayabilir.¹⁶⁷ Kurulun toplanamaması nedenlerinden ilki yönetim kurulu üyelerinin başkan ya da yokluğunda vekili tarafından toplantıya davet edilmemesi olabilir. Ancak bu davet

¹⁶² Kaya, M.İ. (2015), *Anonim Şirkette Tek Bir Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırması*, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, ss. 413-414.

¹⁶³ Karaeğe (2015), s. 109.

¹⁶⁴ Cenkeci (2017), ss. 148-149.

¹⁶⁵ Karaeğe (2015), s. 110.

¹⁶⁶ İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/509 K. 2020/426, T. 15.9.2020, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-509-k-2020-426-t-15-9-2020> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

¹⁶⁷ Cenkeci (2017), ss. 146-147.

edilmeme durumunun “devamlı” olması gerekmektedir. Bir diğ er neden ise toplantı yetersayısının oluşturulamaması veya toplantı yetersayısının toplantının devamı sırasında sağ lanamamasıdır.

Yönetim kurulunun toplanmasına rağmen sürekli bir şekilde karar alamaması veya oylama sonucunun sürekli eş it çıkması, kabul ya da red yönünde herhangi bir karar alınamaması veya sürekli red kararı alınması da yönetim kurulunun toplanamaması ile aynı sonuçları doğuracak ve tek pay sahibinin çağrı yetkisini kullanmasına neden olacaktır.¹⁶⁸ Keza yönetim kurulunun tek kişiden oluşması ve karar almaktan imtina ederek genel kurulu da davet etmemesi halinde de tek pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağrı yetkisini kullanabileceğ inin kabulü gerekmektedir.¹⁶⁹

TTK m. 367 uyarınca esas sözleşmede yer alan bir hüküm doğ rultusunda bir iç yönergeyle yönetim kurulunun görevlerinin kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine ya da üçüncü kişiye devri halinde de şirket işlerinde herhangi bir aksama olmasa dahi yönetim kurulunun uzun süreli olarak toplanmaması söz konusu olursa, tek pay sahibinin TTK m. 410/2’den kaynaklanan yetkisini kullanabileceğ i kabul edilmektedir.¹⁷⁰

3.3.3.2. Toplantı Nisabının Oluşmasına İmkân Bulunmaması

Pay sahibinin çağrı yetkisini kullanmasının bir diğ er koşulu “toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması” halidir. TTK m. 359 doğ rultusunda yönetim kurulunun bir veya daha fazla kişiden oluşması mümkündür. Esas sözleşmede aksine ağırlaştırıcı bir hüküm bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır ve kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır (TTK m. 390/1). Bu nedenle üye tam sayısının çoğunluğu oranında bir azalma söz konusu olur ise pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağırabileceğ i kabul edilebilir.

TTK’nın 363. maddesi gereğ i iflas, ehliyetin kısıtlanması, kanuni veya esas sözleşmede öngörülen niteliklerin kaybı ile yönetim kurulu üyeliğ i kendiliğ inden sona

¹⁶⁸ Karaege (2017), s.109,112; Cenkeci (2017), s. 148; (Baraç, 2019), s. 113.

¹⁶⁹ Karaege (2015), s. 110.

¹⁷⁰ Kaya (2015), ss. 412-413.

ermektedir. Bu gibi üyeliğin boşalmasına neden olan hallerde yönetim kurulu kanuni şartları haiz birini, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar ve bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu genel kurul toplantısına kadar görev yapar. Eğer üye genel kurul tarafından onaylanırsa selefinin süresini tamamlar. Bu halde toplantı nisabının oluşmaması gibi bir problemden söz edilemeyecektir.

Ancak yönetim kurulunun tek kişiden oluştuğu hallerde üyeliğin boşalması halinde TTK'nın 410/2. maddesinin uygulama alanı bulacağı şüphesizdir. Nitekim yargı kararlarında da tek kişiden oluşan yönetim kurulunda üyeliğin boşalması neticesinde TTK'nın 410/2. maddesinde aranan şartların gerçekleşmiş olduğu kabul edilmektedir.¹⁷¹ Keza iki kişiden oluşan yönetim kurullarında da üye boşalması durumunda TTK m. 363/1'e başvurulamayacağından, TTK m. 410/2 hükümleri doğrultusunda tek pay sahibinin genel kurulu toplantıya çağırma yetkisini kullanabileceği açıktır.¹⁷²

Nitekim toplantı nisabını etkileyecek sayıda üyenin uzun süreli ciddi bir hastalığa yakalanmaları nedeniyle toplantı yeter sayısının sağlanamaması hallerinde de TTK'nın 410/2. maddesi uygulama alanı bulabilecektir. Keza TTK m. 1527/1 ve Ticaret Şirketlerinde Anonim Şirket Genel Kurulları Dışında Elektronik Ortamda Yapılacak Kurullar Hakkında Tebliğ hükümlerinde öngörülen şartlar sağlanmadığı için online yönetim kurulu toplantısının yapılamadığı hallerde, toplantı yetersayısının oluşmasını engelleyecek sayıdaki üyenin fiziken toplantıya katılmasını imkansız kılacak bir sebebin ortaya çıkması durumunda da pay sahipleri m. 410/2 hükmüne dayanarak genel kurulun toplantıya çağrılmasını talep edebilirler.¹⁷³ Bu hallerde her pay sahibinin genel kurulu toplantıya davet izni talebiyle mahkemeye başvurması söz konusu olabilecektir.

¹⁷¹ İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/565 K. 2020/660, T. 3.12.2020, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblndl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-565-k-2020-660-t-3-12-2020> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

¹⁷² Karaege (2015), s. 105; Kırca, İ., Şehirali Çelik, F.H. ve Manavgat, Ç. (2013), *Anonim Şirketler Hukuku*. Cilt 1. 1. Bası. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 421.

¹⁷³ Kaya (2015), s. 416.

3.3.3.3. Yönetim Kurulunun Mevcut Olmaması

Yönetim kurulu anonim şirketlerin zorunlu organlarından olduğundan bulunmaması şirketin feshine sebebiyet verebilir. Bu halde pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Ticaret Bakanlığı mahkemeye başvurarak şirketin feshine karar verilmesini talep edebilir. Bu halde mahkeme yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine karar verir (TTK m.530).

İlk yönetim kurulu üyeleri esas sözleşme ile atanacağından kuruluş sırasında yönetim kurulunun mevcut olmaması halinin söz konusu olması mümkün değildir (TTK m. 339/3). Ancak süreç içerisinde yönetim kurulu üyelerinin toptan istifası, kaza, yönetim kurulu üyelerinin sürelerinin sona ermesi ve yerine yenilerinin seçilememesi gibi nedenlerle yönetim kurulunun mevcut olmaması söz konusu olabilir.

TTK m. 362/1 hükmüne göre yönetim kurulu en fazla üç yıl görev yapmak üzere seçilir. Yönetim kurulu üyelerinin kanun, esas sözleşme veya genel kurul kararında belirlenen görevlerinin sona ermesi halinde üyelikleri de sona erecektir. Ancak kanunun açık hükmü gereği görev süresi sona erse dahi yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır. Buna rağmen yönetim kurulu genel kurulu toplantıya çağırmaz ise pay sahipleri bu çağrıyı gerçekleştirebilir.

Keza yönetim kurulunun seçimine ilişkin genel kurul kararının mahkeme tarafından yokluğunun, butlanının tespit edilmesi veya iptal edilmesi ve bu kararların kesinleşmesi hallerinde de yönetim kurulunun mevcut olmadığı kabul edilmektedir.¹⁷⁴

Ayrıca pay sahibinin TTK'nın 410/2. maddesinden kaynaklanan hakkını kullanabilmesi için yönetim kurulunun mevcut olmaması koşulunun uzun süreden beri devam etmesine gerek bulunmamaktadır.¹⁷⁵

¹⁷⁴ Karaege (2015), s. 108; Soykan (2012), s. 161; (Baraç, 2019), s. 118.

¹⁷⁵ Ceneci (2017), s. 153.

3.3.3.4. Mahkemeye Başvuru ve Çağrı Usulü

Kanun koyucu yukarıda belirtilen şartlardan birinin mevcut olduğu durumda pay sahibine mahkemeye başvurarak genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanıdığı ancak bu başvurunun ne şekilde yapılacağına ve istemin duruşmalı mı yoksa duruşmasız mı inceleneceğine ilişkin olarak detaylı bir açıklamaya yer vermemiştir. Madde gerekçesinde düzenlenmeme sebebinin somut olayın özelliklerinin dikkate alınabilmesi için mahkemenin takdirine bırakılması olduğu belirtilmektedir. Hal böyle iken TTK'nın 412. maddesi hükmünün kıyasen uygulanabileceği kabul edilebilir.¹⁷⁶

Yetkili mahkemenin şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi olduğunun kabulü gerekmektedir.¹⁷⁷ Husumetin şirkete yöneltilmesi gerekmektedir. Dava açıldıktan sonra mahkeme taraf teşkilini sağlayarak talebi incelemektedir. Ancak yönetim kurulunun mevcut olmaması nedeniyle yapılan başvurularda zaten şirket, yönetim kurulunun mevcut olmaması sebebiyle savunma hakkını kullanamayacaktır.¹⁷⁸

Tek pay sahibi başvurusunda başvuru şartlarının oluştuğunu yani yönetim kurulunun devamlı olarak toplanmadığını ya da toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmadığını veya yönetim kurulunun mevcut olmadığını ispatlamalıdır. Aksi halde mahkeme başvuruyu reddedecektir. Nitekim yüksek yargı kararlarında da başvuru şartları oluşmadan ikame edilen kararların reddine karar verilmesi gerektiği belirtilmektedir.¹⁷⁹ Ayrıca pay sahibi gündemi ve gerekçelerini de belirtmelidir.¹⁸⁰ Zira TTK m. 413/1 ve BTY m. 13/6 gereği, gündemi toplantıya çağırma belirlemektedir.¹⁸¹

¹⁷⁶ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 543.

¹⁷⁷ Kaya (2015), s. 418.

Yargı kararları da aynı yöndedir bkz. İstanbul BAM, 43. HD, E. 2021/211 K. 2021/713 T. 7.6.2021, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam43-hd-e-2021-211-k-2021-713-t-7-6-2021> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

¹⁷⁸ Cenki (2017), ss. 160-161.

¹⁷⁹ Yargıtay 11. HD. E. 2015/11101 K. 2016/5698 T. 25.5.2016, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-11101-k-2016-5698-t-25-5-2016> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

¹⁸⁰ Cenki (2017), s. 159; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 543.

Doktrinde Kaya ise kanun koyucunun azınlık tarafından yönetim kuruluna yapılan başvuruda gerektirici nedenleri bildirmesi zorunluluğu öngörmesine rağmen tek bir pay sahibi açısından böyle bir düzenleme yapılmadığından bahisle tek pay sahibinin başvurusunda gerekçelerini bildirmesine gerek olmadığı ve mahkemenin de bu konuda inceleme yapamayacağı kanaatindedir. Bkz. Kaya (2015), ss. 422-424.

¹⁸¹ Karaege (2015), s. 89.

Birden fazla pay sahibinin ayrı ayrı bu şekilde mahkemeye başvuru yapması hususu ise önem arz etmektedir. Bu halde başvuru sahiplerinin nedenlerine göre bir ayırım yapılması yerinde olacaktır. İlk başvuru ile sonrakiler aynı nedene dayanıyorsa, sonraki başvuruların derdestlik ya da hukuki yarar yokluğu nedeniyle reddedilmesi uygun olacaktır (HMK m. 114/1, m. 115). Ancak ilk başvuru ile sonrakiler farklı nedene dayanıyorsa, bu durumda usul ekonomisi ilkesi gereği ve çelişkili kararlar verilmesinin önlenmesi amacıyla, aralarında bağlantı bulunan başvuruların birleştirilmesine karar verilmelidir (HMK m. 166/1). Birleştirilen başvurular haklı bulunursa, mahkeme başvuru nedenleri tek bir genel kurul toplantısı ile görüşülebilecek şekilde bir karar vermelidir.¹⁸² Mahkemenin verdiği karar kesindir (TTK m. 410/2).¹⁸³

Mahkeme tarafından yetkilendirilen pay sahibi çağrışı TTK'nın 414. maddesi hükümlerine uygun olarak yerine getirmekle yükümlüdür.

Eğer ilk toplantıda nisap sağlanamaz ise pay sahibi TTK'nın 418 ve 421. maddeleri doğrultusunda ikinci toplantıya çağırma konusunda da yetkilidir.¹⁸⁴

Mahkemenin genel kurul toplantısına ilişkin işlemleri gerçekleştirmek için bir kayyım atamasının mümkün olup olmadığı hususu öğretilmektedir. Poroy, Tekinalp ve Çamoğlu'nun da içinde olduğu bir grup yazara göre mahkeme bu durumda çağrı işlemlerini gerçekleştirmek üzere ayrıca bir kayyım atayabilir.¹⁸⁵

¹⁸² Cenkci (2017), s. 155-157.

¹⁸³ "...TTK'nın 410/2. maddesi gereğince, anonim şirket genel kurulunun çağrılmasına izin verilmesi istemine ilişkindir. TTK'nın 410/2.maddesi gereğince, çağrı izni talebi hakkında, ilk derece mahkemesince verilen karar kesindir. Mahkemece kanun yolunun açık olarak gösterilmesinin sonuca bir etkisi yoktur. Kesin kararın istinafi halinde HMK'nın 346. maddesi uyarınca, kesin karara karşı istinaf kanun yoluna başvurulması halinde, ilk derece mahkemesince istinaf dilekçesinin reddine karar verilmesi gerekir..." İstanbul BAM, 14. HD. E. 2019/2504 K. 2019/1776 T. 30.12.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam14-hd-e-2019-2504-k-2019-1776-t-30-12-2019> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

¹⁸⁴ Cenkci (2017), s. 140.

Doktrinde Moroğlu TTK'nın 410/2. maddesini tek pay sahibine birinci toplantıda yeterli katılım olmaz ise ikinci toplantıya davet yetkisinin tanınmaması sebebiyle eleştirmektedir. Bkz. Moroğlu (2016), s. 227.

¹⁸⁵ Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2021), s. 543.

Benzer yönde Bakırköy 4. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/545 K. 2019/914, T. 11.10.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/bkrky-4-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-545-k-2019-914-t-11-10-2019> (Erişim Tarihi: 23.02.2023).

Öğretide Kendigelen ve Karaege pay sahibine genel kurula davet yetkisinin tanınmasının toplantı için gerekli hazırlıkların yapılması konusunda birtakım sorunlara yol açacağından bahisle TTK m. 410/2 hükmünde de TTK m. 412 hükmünde olduğu gibi davet işlemlerini yapmak üzere kayyım atanacağına düzenlenmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir.¹⁸⁶

Bahtiyar ve Hamamcıoğlu ise, pay sahibine tanınan davet yetkisinin bir mahkeme kararından kaynaklanması nedeniyle, pay sahiplerinin gerekli bilgi ve belgelere ulaşmakta güçlük çekmeyecekleri görüşündedirler.¹⁸⁷

Cenkci ise; kayyımın yetkilerinin ayrıntılı olarak düzenlendiği 412. madde karşısında, 410/2. maddede kayyımlığa dair hiçbir düzenlemeye yer verilmemesinin, bu konuda bilinçli bir susmanın olduğunu gösterdiği kanaatindedir. Yazar bu nedenle TTK'nın 412. maddesinin kıyasen ya da TMK'nın kayyımlığa ilişkin hükümlerinin (TMK m. 426, b. 3; 427, b. 4) doğrudan uygulanması suretiyle TTK'nın 410/2. maddesi uyarınca çağrı işlemlerini yürütmek üzere mahkemece kayyım tayin edilemeyeceğini, çağrı işlemlerinin, bizzat pay sahibi tarafından yürütülmesi gerektiğini ifade etmektedir.¹⁸⁸

Tek pay sahibinin mahkemeye başvurusundan sonra yönetim kuruluna yönelik sorunların çözülmesi ve yönetim kurulunun yeniden karar alabilir duruma gelmesi halinde tek pay sahibinin başvurusunun akıbetinin ne olacağı ve yönetim kurulunun da ayrıca genel kurulu davet edip edemeyeceği sorunu gündeme gelebilir. Belirtilmelidir ki her ne kadar pay sahibine genel kurulu davet etme izni tanınsa da bu izin yönetim kurulunun genel kurulu davet yetkisini bertaraf etmeyecektir. Bu durumda yönetim kurulu ve pay sahibi tarafından bildirilen toplantı gündemleri farklı ise, yapılan her iki davetin de hukuka uygun olduğu kabul edilmelidir. Bu halde ard arda genel kurul toplantısı yapılması sonucunda gereksiz masrafların doğmaması için pay sahibinin izin başvurusu üzerine mahkeme, yönetim kurulunun pay sahibi tarafından bildirilen sebeplerle genel kurulu toplantıya çağırılmayacağı konusunda ikna edici delillere dayanmalı ve hatta buna engel olmak için gerekli tedbirleri almalıdır. Bununla birlikte yönetim kurulunun daveti, tek pay sahibinin davetinin izin verilen

¹⁸⁶ Kendigelen (2016), s. 311; Karaege (2015), s. 91.

¹⁸⁷ Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 45.

¹⁸⁸ Cenkci (2017), ss. 165-166.

gündemini içeriyorsa, bu durumda tek pay sahibinin davet yetkisinin istisnai nitelikte olması nedeniyle pay sahibinin davet yetkisinin yönetim kurulunun gündemiyle kesiştiği ölçüde ortadan kalkacağı kabul edilmeli ve yönetim kurulunun davetine icap edilmelidir.¹⁸⁹

3.3.4. Tasfiye Memurları

Tasfiye memurları, esas sözleşme ya da genel kurul kararıyla atanabilir. Bu şekilde bir atama söz konusu değil ise tasfiye yönetim kurulu tarafından yapılır. Ancak eğer şirketin feshine mahkeme tarafından karar verilmiş ise tasfiye memuru da mahkemece atanır (TTK m. 536).

Kanun koyucu şirketin tasfiyeye girmesi halinde yönetim kurulunun yanı sıra tasfiye memurlarına da genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi tanımıştır. Ancak bu yetki sınırsız olmayıp yetkinin sınırını “görevleri ile ilgili konular” oluşturmaktadır. Tasfiye sürecinde de zorunlu organlar varlıklarını devam ettirir. Ancak organların görev ve yetkileri tasfiyenin yapılabilmesi için sınırlı olmakla birlikte tasfiye memurlarınca yapılamayacak işlerle sınırlıdır.¹⁹⁰

TTK'nın 538/2. maddesi uyarınca önemli miktarda aktiflerin toptan satılması, TTK'nın 540/1. maddesi uyarınca ilk envanter ve açılış bilançosunun onaya sunulması ve TTK'nın 542/1-d. maddesi uyarınca tasfiyenin uzun sürdüğü hallerde her yıl sonunda düzenlenen finansal tabloların ve tasfiye sonunda da kesin bilançonun onaya sunulması için genel kurula çağrı yapılması halleri tasfiye memurlarının görevleri ile ilgili konulara örnek gösterilebilir.

Kanun koyucu tasfiye memurlarının sayısı ve görev süreleri konusunda ise herhangi bir düzenlemeye yer vermemiştir. Bu nedenle tasfiye memuru sayısının bir veya daha

¹⁸⁹ Cenkeci (2017), ss. 149-150.

¹⁹⁰ Tasfiye halinde olan bir şirkette yönetim kurulunun görev süresinin sona ermiş olduğu hallerde yeni yönetim kurulunu seçmek için genel kurulu çağırma yetkisinin tasfiye memurlarına mı yoksa görev süresi sona eren yönetim kuruluna mı ait olacağı sorunu söz konusu olabilir. Tasfiye halinin görev süresi sona eren yönetim kurulunun bu yetkisini ortadan kaldırdığı kabul edilemez. Bununla birlikte Ulusoy, tasfiye memurlarının görevlerini gereği gibi yapabilmeleri için yönetim kurulunun varlığının zorunlu ve gerekli olduğu kanaatinde olduğundan tasfiye memurlarının da yeni yönetim kurulu teşkili için genel kurulu çağırma yetkisinin bulunduğu kanaatindedir. Bkz. Ulusoy (2018), s.350.

fazla olabilmesi mümkündür. Bununla birlikte eğer ortaklık esas sözleşmesinde bu konuda sınırlayıcı bir hüküm mevcut ise bu hükme riayet edilmesi gerekmektedir.

Ortaklığa tek bir tasfiye memuru atanmış ise görevi ile ilgili konularda söz konusu tasfiye memurunun tek başına genel kurulu çağırma yetkisinin bulunduğu hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Keza tasfiye yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilmekte ise çağrının kurul tarafından yerine getirilmesi gerektiği de tartışmasızdır.

Fakat tasfiye memuru sayısının birden fazla olduğu hallerde her bir tasfiye memurunun ayrı ayrı genel kurulu çağrı yetkisi olup olmadığı hususunda kanunda herhangi bir düzenleme mevcut değildir. Doktrinde bir görüşe göre her ne kadar TTK'nın 539/3. maddesi iki tasfiye memurunun birlikte imza atmasını içermekte ise de söz konusu hüküm şirketin temsiline yani dış ilişkisine yöneliktir. Ancak ortakların genel kurula çağrılması şirketin iç ilişkisine ilişkindir. Bu nedenle her bir tasfiye memurunun tek başına çağrı yapabilmesini engelleyen bir hüküm de bulunmadığından tasfiye memurlarının görevleri ile ilgili konularda tek başına genel kurulu toplantıya çağırma yetkilerinin bulunduğu kabul edilmelidir.¹⁹¹ Ancak kanaatimce söz konusu görüş eleştiriye açıktır. Zira kanun koyucu genel kurula davette bulunma konusunda asli yetkili olan yönetim kurulunun dahi davet yetkisini kurul halinde kullanabileceğini belirtmiş iken tasfiye memurlarının davet yetkisini ayrı ayrı kullanabileceğinin kabulü çelişkili olacaktır. Bu nedenle birden fazla tasfiye memurunun görevlendirildiği hallerde davet yetkisinin birlikte kullanılması gerekmektedir.

3.3.5. Kayyım

TMK'nın 427/4. maddesi bir tüzel kişi gerekli organlardan yoksun kalmış ve yönetimi başka yoldan sağlanamamışsa tüzel kişiye bir yönetim kayyımı atanabileceğini düzenlemiştir. İsviçre Federal Mahkemesi vermiş olduğu kararlarda kayyım atanmasına ilişkin hükmün uygulanma alanını tüm özel hukuk tüzel kişileri olarak genişletmiş, Yargıtay da 1989 tarihli kararı ile TMK'nın 1. maddesinden hareketle aynı sonuca vararak ticaret şirketlerine de kayyım atanabileceğini kabul etmiştir.¹⁹²

¹⁹¹ Albayrak Doğan (2020), s.107; Günay (2022), s. 127.

¹⁹² Üçışık ve Çelik (2013), s. 245.

Nitekim anonim şirketin yönetim kurulu üyelerinin istifası, ölümü ve ehliyetlerini kaybetmeleri gibi bir nedenle organsız kalması halinde mahkeme tarafından bir kayyım atanabilir ve bu halde çağrı yetkisi bu kayyım tarafından kullanılır.¹⁹³ Her ne kadar TMK'nın 397/2. maddesi uyarınca vesayet makamı sulh hukuk mahkemesi ise de Yargıtay'ın yerleşik içtihatları ticaret şirketlerine kayyım atama konusunda görevli mahkemenin asliye ticaret mahkemesi olduğu yönündedir.¹⁹⁴

Anonim şirkete yönetim kayyımı atanabilmesi için madde metninde de açıkça ifade edildiği üzere hem organ eksikliği mevcut olmalı hem de yönetim başka yoldan sağlanamıyor olmalıdır. Nitekim yargı kararları da bu yöndedir.¹⁹⁵

Keza TTK'nın 530. maddesine dayanılarak açılan fesih davasında da mahkemenin yönetim kurulunun yokluğu hâlinde yine genel kurulun toplanıp şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için sadece çağrı yapmak üzere kayyım ataması mümkündür.¹⁹⁶

TTK'nın yalnızca 412. maddesinde genel kurula çağrının kayyım tarafından yapılabileceğinden bahsedilmektedir. Ancak öğretilerde bu durum eleştirilmekte ve Moroğlu tarafından TTK'nın 410. maddesinde genel kurulu toplantıya davet edebilecekler arasında kayyımın da sayılması ve madde metninin

“Genel kurul yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılır. Ticaret siciline yönetim kurulu üyesi olarak tescil edilmiş olan kişiler, karar alabilecek çoğunluğu oluşturmaları şartıyla genel kurulu toplantıya çağırmaya yetkili ve görevlidirler. Yönetimle görevli kayyımlar ve görevleriyle ilgili konularda tasfiye memurları ile iflas idaresi de genel kurulu toplantıya çağırmaya

Yargıtay 11. HD. E. 1989/6381 K. 1989/5454 T. 17.10.1989 sayılı karar. Anılı karar için bkz. Bahtiyar (2015), s.161, dn. 202.

¹⁹³ Pulaşlı (2022a), s. 920.

¹⁹⁴ Yargıtay 11. HD. E. 2003/5621, K. 2003/6912 T. 26.6.2003 sayılı karar. Görüş ve karar için bkz. Moroğlu (2020), s. 96.

¹⁹⁵Bu hususta bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2016/7714, K. 2018/1804, T. 08.03.2018, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2016-7714.htm&kw=E.+2016/7714,+K.+2018/1804&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 09.04.2023) ve Ankara BAM 21. HD. E. 2021/1278 K. 2021/1155 T. 14.10.2021, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/ankara-bam21-hd-e-2021-1278-k-2021-1155-t-14-10-2021> (Erişim Tarihi: 09.04.2023).

¹⁹⁶ Albayrak Doğan (2020), s. 114.

yetkilidirler.”

şeklinde düzenlenmesi önerilmektedir.¹⁹⁷ Kanaatimce de gerek şirkete yönetim kayyımı atanması gerekse de çeşitli sebeplerle mahkemenin genel kurul toplantısını gerçekleştirmek üzere kayyım görevlendirmesi hallerinde kayyımın genel kurulu davet yetkisinin olduğu doktrin ve yargı kararları ile açıkça belirtildiğinden söz konusu duruma TTK’da açıkça yer verilmesi uygun olacaktır.

3.3.6. İflas İdaresi

Anonim şirketler TTK’nın 16. maddesi uyarınca tacir sayılmakta ve bu nedenle TTK’nın 18. maddesi doğrultusunda da her türlü borçlarından dolayı iflasa tabi olmaktadır. İflas, anonim şirketlerin sona erme sebeplerinden biridir (TTK m.529/1-e). Şirketin iflası ile birlikte şirket tasfiye sürecine girer.

Şirketin iflasına karar verilmesi üzerine yapılacak birinci alacaklılar toplantısında gösterilen adaylar arasından üç kişinin seçilmesi ile iflas idaresi oluşturulur. İflas idaresi müflisin ya da alacaklıların temsilcisi değildir. İflas idaresinin temel görevi iflas dairesinin gözetimi altında iflas masasını tasfiye etmektir. İdarenin görevleri iflas kapanıncaya kadar devam eder.¹⁹⁸

Şirketin iflası halinde İİK’nın 226. maddesi uyarınca masanın yasal temsilcisi iflas idaresi olacaktır. Şirket organları temsil yetkilerini, ancak şirketin iflas idaresi tarafından temsil edilmediği hususlar için korurlar (TTK m.534). Masanın temsil yetkisi iflas idaresine ait olduğundan idare genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine de sahip olacaktır.

TTK genel kurulu toplantıya çağırabilecekler arasında iflas idaresine yer vermemiştir. Bu durum öğretilerde Moroğlu tarafından eleştirilmiş ve genel kurulu toplantıya çağırabilecekler arasında iflas idaresine de yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.¹⁹⁹

¹⁹⁷ Moroğlu (2016), ss.226-227.

¹⁹⁸ Pekcanitez ve diğerleri (2004), *İcra ve İflas Hukuku*. 1. Bası. Ankara: Yetkin Basımevi, ss. 297-298.

¹⁹⁹ Moroğlu (2016), ss.226-227.

3.3.7. Genel Kurul

Genel kurulun kendisini davet yetkisi olup olmadığı konusunda ise doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Bu hususta Tekinalp, genel kurulu toplantıya çağırınlar arasında genel kurulun bulunmadığı bu nedenle genel kurula alınacak bir karar ile de bu yetkinin verilemeyeceği kanaatindedir. Yazar genel kurul toplantısında sermayenin yüzde yüzü dahi bulunsa genel kurulun gelecek toplantısının tarihini belirleyemeyeceği, toplanacağı tarihi karara bağlayamayacağı, belli bir tarihte çağrı yapılmaksızın toplanma yönünde karar alamayacağı hatta yönetim kuruluna da bu yönde bir talimat verilemeyeceğini ifade etmektedir.²⁰⁰ Keza Korkut da genel kurul kararı ile toplantı tarihinin belirlenmesinin, çağrı kararı alınmasının ya da bu konuda yönetim kuruluna talimat verilmesinin olanaklı olmadığı görüşündedir.²⁰¹

Çamoğlu ise genel kurulun çağrı yetkisi bulunmasa dahi bir sonraki toplantıyı belirleme yetkisi olduğu ve böyle bir belirlemenin ise yönetim kuruluna talimat niteliğinde olduğu görüşündedir. Yazara göre böyle bir belirleme mevcut ise yönetim kurulu genel kurulu anılı tarihte toplantıya çağırarak zorundadır.²⁰²

Pulaşlı ise genel kurulun çağrıyı gerçekleştirmesinin veya bunu genel kurul kararında belirtmesinin mümkün olduğu kanaatindedir. Yazar genel kurul tarafından belirlenen toplantı tarihinin yönetim kurulu açısından bir talimat niteliğinde olmadığı, böyle bir belirleme mevcut ise dahi belirlenen tarihin uygun olup olmadığına karar verme yetkisinin yine de yönetim kuruluna ait olduğunu belirtmektedir.²⁰³

Bahtiyar ve Hamamcıoğlu ise genel kurulun daha sonraki bir tarih için kendisini toplantıya çağırmasının pratik bir yöntem olmadığı, bu şekilde bir yöntem kabul edilse dahi kanun hükümleri göz önüne alındığında bu durumun davetsiz toplanma usulüne uyma ya da davetli toplantı için davet ve ilan gereklerini karşılama zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı görüşündedirler. Bununla birlikte yazarlar genel kurulun ileri bir tarihte toplanmak amacıyla alacağı kararın yapılacak toplantı tarihi ve hazırlık

²⁰⁰ Tekinalp (2013), s.260.

²⁰¹ Korkut (2012), s. 149.

²⁰² Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 539.

²⁰³ Pulaşlı (2022a), s. 922.

çalışmalarının ifası açısından yönetim kuruluna bir talimat niteliğinde olacağını ifade etmektedirler.²⁰⁴

Kanaatimce TTK'da genel kurula ilişkin hükümlere yer verilir iken toplantıya davet yetkisine sahip kişiler arasında genel kurulun sayılmamış olması göz önüne alındığından genel kurulun ileride yapılacak bir toplantı tarihini belirleyebilmesi mümkün değildir. Keza genel kurulu davet yetkisinin esas olarak yönetim kuruluna ait olması ve genel kurulun yönetim kurulu karşısında üst organ olma vasfı söz konusu olmadığından genel kurulun yönetim kuruluna genel kurulun toplantıya davet edilmesi yönünde talimat vermesi de mümkün kabul edilmemelidir. Genel kurul davetinin yetkili kişiler/organlar tarafından ve çağrı usulüne uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiğinden genel kurulun kendi toplantı gününü tayin etmesi usule aykırı olacağından bu şekilde toplanan genel kurulda karar alınması da hukuka aykırı olacaktır.

3.4. Genel Kurul Davetinin Yapılması

3.4.1. Genel Kurulu Davete İlişkin Hükümlerin İncelenmesi

Davet genel kurul sürecini fiilen başlatan ilk adımdır ve genel kurulda alınacak kararların hukuken mevcudiyeti için şarttır. Davetin pay sahiplerine ve/veya temsilcilerine yöneltilmesi zorunlu olmakla birlikte bu kimselere ulaşması veya ulaştığının belgelenmesi şart değildir. Usule uygun ve iyi niyetle yapılan davetin herhangi bir sebeple muhatabına ulaşmamış olması daveti tek başına sakatlamaz.²⁰⁵

Genel kurul toplantıya davet edildikten sonra çağrıda bulunan söz konusu toplantı davetinden dönemez ya da toplantı tarihini erteleyemez. Zira başlayan toplantı sürecini durdurma ya da erteleme yetkisi yalnızca genel kurula aittir.²⁰⁶

Davetin usule uygun gerçekleştirilmesi için şekli şartlara uyulması ve çağrının içeriğinin yasal mevzuata uygun olması zorunludur.

²⁰⁴ Bahtiyar ve Hamamcıoğlu (2014), s. 38.

²⁰⁵ Moroğlu (2020), s. 79.

²⁰⁶ (Baraç, 2019), s. 148.

İster olağan isterse olağanüstü genel kurul olsun, genel kurul toplantısına davetin ne şekilde yapılacağı TTK'nın 414. maddesinde açıklanmıştır. Genel kurul toplantına davet TTK'nın 339. maddesi uyarınca esas sözleşmede gösterilen şekilde, internet sitesi açma zorunluluğuna tabi şirketlerde şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla yapılır. Davet, toplantıya elektronik ortamda katılma sistemini uygulayan şirketlerde elektronik genel kurul sisteminde de yapılır (BTY m. 10 c.2). Söz konusu ilanlar seçimlik nitelikte olmadığından bahsedilen ilanların birlikte yapılması gerekmektedir.²⁰⁷

TTK 414. maddesi uyarınca toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin ayrıca pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, iadeli taahhütlü mektupla da bildirilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte payları halka arz edilmiş anonim şirketlerin "nama yazılı olarak ihraç edilmiş olup da borsada işlem gören paylarının" sahiplerine iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılması zorunlu değildir (SPK m. 29/2).²⁰⁸

3.4.2. Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde İlan Yapılması

Pay sahipleri genel kurul toplantısına Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yapılan ilanla davet edilir. İlanın gerçekleştirilebilmesi için genel kurul davetinde bulunacak yetkililer bir dilekçe ile şirketin bulunduğu yer ticaret sicil müdürlüğüne başvurmalıdırlar. Eğer davet yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilmekte ise dilekçe ekinde noter onaylı yönetim kurulu kararının da bulunması gerekmektedir. Yönetim kurulu kararında toplantı tarihi, saati, toplantı yeri ve gündeme yer verilmelidir. Yine ilan metni ve ilan ücretinin yatırıldığını gösterir dekontun da başvuruya eklenmesi gerekmektedir. Başvuru yönetim kurulu dışında çağrıya yetkili diğer kişiler tarafından yapılmakta ise başvuran kişi/organ mahkeme ilamı ve/veya çağrıya yetkili olduklarını gösterir evrakları da ibraz etmelidirler.

²⁰⁷ Şener (2022), s. 477; Akbay (2010), s. 69.

²⁰⁸ 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, *T.C. Resmî Gazete*, Sayı: 28513, 30 Aralık 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/12/20121230-1.htm> (Erişim Tarihi: 10.04.2023).

3.4.3. Şirketin Esas Sözleşmesinde Belirtilen Şekilde İlan Yapılması

Kanun koyucu şirketin esas sözleşmesinde belirtilen şekilde de ortakların genel kurula davet edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. TTK'nın 339/2-h. maddesi gereği şirket esas sözleşmesinde genel kurulun nasıl toplantıya çağrılacağı düzenlenmesi zorunludur. Ancak esas sözleşmede genel kurulun nasıl toplantıya çağrılacağı düzenlenirken dikkatli olunmalıdır. Zira seçilen ilan şekli herhangi bir uyuşmazlık söz konusu olduğundan ilanın gerçekleştirildiğini ispata elverişli olmalıdır.²⁰⁹

Anonim şirketler internet sitesinde ve TTSG'de yayımlanacak ilanın yanı sıra esas sözleşmelerinde ek birtakım çağrı usullerine de yer verebilecekleri gibi –örneğin çağrının tirajı 50.000'nin üzerinde olan ulusal bir gazetede yayımlanması- esas sözleşmelerinde çağrının şirket internet sitesinde ve TTSG'de yayımlanacak ilanla yapılacağına ve toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin ayrıca pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, iadeli taahhütlü mektupla da bildirileceğine yer vermekle de yetinebilirler.²¹⁰

3.4.4. Şirketin İnternet Sitesinde İlan Yapılması

TTK'nın 414. maddesinde genel kurula çağrı ilanının şirketin internet sitesinde de yer alması gerektiğini ifade edilmiştir. BTY'nin 10. maddesi ise internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerin internet sitesinde çağrı ilanını yayınlaması gerektiğini ifade ederek söz konusu zorunluluğun yalnızca internet sitesi açma yükümlülüğü altında olan anonim şirketler için geçerli olduğunu belirtmiştir. Çağrı ilanının internet sitesinde de yayımlanması gerektiği şeklindeki düzenleme ile elektronik ortamda genel kurul yapılmasına ilişkin düzenlemeye (TTK m. 1527/5) paralel olarak, bilgi toplumunun gereklerinden biri daha yerine getirilerek kurumsal yönetim ilkelerinden olan şeffaflık ilkesi çerçevesinde, pay sahiplerinin bilgi sahibi olması sağlanmıştır.²¹¹

²⁰⁹ Akbay (2010), s. 68.

²¹⁰ Altaş (2023b), s.124.

²¹¹ Erdem (2017), s. 419.

TTK'nın 397/4. maddesi uyarınca denetime tabi olacağı Cumhurbaşkanınca belirlenen şirketler internet sitesi açmakla yükümlüdürler. Denetime tabi olan sermaye şirketlerinin ticaret siciline tescil tarihinden itibaren üç ay içinde bir internet sitesi açması ve sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanmasına özgülemesi zorunludur (TTK m.1524). Söz konusu düzenlemeler uyarınca internet sitesi açma yükümlülüğü bulunan şirketlerin genel kurul çağrı ilanını da sitede ilanlara özgüledikleri alanlarda yayınlamaları gerekmektedir.

3.4.5. İadeli Taahhütlü Mektup Gönderilmesi

3.4.5.1. İadeli Taahhütlü Mektup Gönderilmesine İlişkin Hükümün Kapsamı

Kanun koyucunun zorunluluk ön gördüğü bir diğer çağrı şekli ise pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesidir.

Pay sahiplerinin mektup ile genel kurula daveti ETK'nin yürürlükte olduğu dönemde de söz konusu iken TTK ile bu hususta bazı değişikliklere yer verilmiştir. Bu değişikliklerden ilki ETK'da pay sahiplerine ve diğer ilgililere gönderilecek mektupların "taahhütlü olması"nın yeterli olması iken TTK'da "iadeli taahhütlü" olmasının öngörülmesidir.²¹² Mektubun iadeli taahhütlü iletilmesi çağrıda bulunanın çağrının ne zaman yapıldığı hususunu ispatlayabilmesi açısından yerindedir.

Bir diğer değişiklik ise iadeli taahhütlü mektupla yapılan davetin kapsamının genişletilmiş olmasıdır. ETK'nin yürürlükte olduğu dönemde, mektupla davet, yalnızca nama yazılı pay senedi hamillerine yapılmakta idi. TTK m. 414/1 ve BTY m. 10/1 ise, yalnızca nama yazılı pay senedi sahiplerine değil, önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine de iadeli taahhütlü mektupla çağrı yapılması zorunluluğunu getirmiştir. Söz konusu hüküm pay sahiplerinin bilgi alma hakkının daha etkin bir biçimde kullanılmasını sağlamayı amaçlayan hükümlerden biridir.²¹³

²¹² Pulaşlı (2022a), s. 923; Kendigelen (2016), s. 314, dn. 174.

²¹³ Erdem (2017), s. 420.

İadeli taahhütlü mektup ortak şirkete hangi adresi bildirmiş ise o adrese gönderilecektir. Şirketin ortak tarafından bildirilen adresin ortağın gerçek ikametgâh adresi olmadığı iddiası ile davet mektubu göndermekten kaçınması mümkün değildir. Aksi husus hükmün getiriliş amacına aykırılık teşkil eder.²¹⁴

3.4.5.2. Senede Bağlanmamış (Çıplak Pay) Sahipleri

Anonim şirketler açısından payın pay senedine bağlanması gerekip gerekmediği yönünde doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Doktrinde bir görüş anonim şirketlerde payın pay senedine bağlanmasının esasen zorunlu olmadığı görüşündedir.²¹⁵ Nitekim Yargıtay'ın da bu yönde kararları bulunmaktadır.²¹⁶ Ancak doktrinde Pulaşlı ve Tekinalp ise aksi görüştedir.

Bu konuda Pulaşlı TTK'nın 486. maddesinin 2. fıkrasında

“Paylar hamiline yazılı ise yönetim kurulu, pay bedelinin tamamının ödenmesi tarihinden itibaren üç ay içinde pay senetlerini bastırıp pay sahiplerine dağıtır...” anılı maddenin 3. fıkrasında ise *“Azlık istemde bulunursa nama yazılı pay senedi bastırılıp tüm nama yazılı pay senedi sahiplerine dağıtılır.”*

ifadelerine yer verildiğinden Yargıtay'ın anonim şirketlerde payın senede bağlanmasının zorunlu olmadığı yönündeki görüşüne katılmanın mümkün olmadığı kanaatindedir.²¹⁷

Keza Tekinalp de ETK'da pay senedi bastırılmasına yönelik bir düzenlemeye yer verilmediği halde TTK'nın 486. maddesi ile bu boşluğun doldurulduğu ve TTK'nın

²¹⁴ Üçışık ve Çelik (2013), s. 255.

²¹⁵ Sevi, A.M. (2018), *Anonim Ortaklıkta Payın Devri*. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s.343.

²¹⁶ “...Ancak Anonim Ortaklıklar Hukukunda payın pay senedine bağlanması esasen zorunlu olmadığından ötürü, senede bağlanmamış payın da, pay senedi veya ilmuhabere bağlanmış pay gibi her türlü işleme konu edilebileceği kabul edilir...” Yargıtay 11. HD. E. 2015/4392 K. 2015/11374 T. 2.11.2015, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-4392-k-2015-11374-t-2-11-2015> (Erişim Tarihi: 10.04.2023).

²¹⁷ Pulaşlı, H. (2022b), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt 3. Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi, s. 2196.

payın pay senedine bağlanması zorunluluğunu getirdiğini ileri sürmektedir.²¹⁸

Belirtilmelidir ki senede bağlanmış pay ile bağlanmamış pay arasında hakların miktarı, içeriği ya da sınırları açısından bir fark bulunmamaktadır.²¹⁹ Bu doğrultuda çıplak pay sahipleri de genel kurula katılma ve oy kullanma hakkına sahiptirler. Nitekim bu husus TTK'nın 415. maddesinin 2. fıkrasında;

“Hazır bulunanlar listesinde adı bulunan senede bağlanmamış payların, ilmühaberlerin nama yazılı payların sahipleri ve Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca kayden izlenen pay sahipleri veya anılanların temsilcileri genel kurula katılır.”

şeklinde belirtilmiştir.

Çıplak pay sahiplerinin genel kurula katılabilmeleri açısından kendilerinin usule uygun olarak daveti gerekmektedir. Çıplak pay sahiplerinin daveti hususunda ise TTK'nın 499. maddesinin göz önüne alınması gerekmektedir. TTK m. 499 senede bağlanmamış pay sahiplerinin ad, soyad, unvan ve adreslerinin pay defterine kaydedileceğini düzenlemektedir. Bu nedenle ister nama isterse de hamiline yazılı olsun senede bağlanmamış tüm payların pay defterine kaydedilmesi gerekmektedir.²²⁰Söz konusu düzenleme TTK ile getirilmiştir. Yönetim kurulunun da TTK'nın 417. maddesi doğrultusunda genel kurula katılabilecekler listesini düzenlerken pay defteri kayıtlarını esas alması gerekmektedir.

TTK'nın 414. maddesinde pay defterinde yazılı pay sahiplerine toplantı günü ile gündem ve ilan çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi gerektiği ifade edildiğinden, senede bağlanmamış pay sahiplerinin de gönderilecek iadeli taahhütlü mektupla genel kurula daveti usulen geçerli bir davet için zorunludur.

²¹⁸ Çamoğlu E., Poroy R., Tekinalp Ü. (2019), *Ortaklıklar Hukuku*. Cilt. 2. Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 14. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s. 114.

²¹⁹ Çamoğlu, Poroy, Tekinalp (2019), s. 115.

²²⁰ Tekinalp, Ü. (2012), *Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları Pay Defteri Hukuku İle*. 1. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık, s. 92.

3.4.5.3. Nama Yazılı Pay Senedi Sahipleri

Nama yazılı pay senedi belli bir kişi adına yazılı olan ve anonim şirketteki payı bildirici nitelikte kanunen emre yazılı kıymetli evrak olarak tanımlanabilir.²²¹ Nama yazılı pay senedi sahiplerinin de ad, soyad, unvan ve adreslerinin TTK'nın 499. maddesi doğrultusunda pay defterine kaydedilmesi zorunludur. Nitekim nama sözcüğünü kullanarak kanun koyucu bu senedin hem kendisinde hem de anonim şirketin pay defterinde bir kişinin adının yazılı olduğuna dikkat çekmek istemiştir. Bu senedin devralınması halinde anonim şirkete karşı hak sahipliğinin kazanılabilmesi için pay defterine de kayıt yapılması gerekmektedir.²²²

Nama yazılı pay senedi sahipleri de TTK'nın 415. maddesi uyarınca genel kurula katılma hakkına sahiptirler. Genel kurula davet işlemlerinde pay defteri kayıtları esas alınacaktır. Bu doğrultuda pay defterinde yer aldığı için nama yazılı pay senedi sahiplerine de TTK'nın 414. maddesi doğrultusunda gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi gerekmektedir.

3.4.5.4. Gerçek Nama Yazılı Pay Senedi Sahipleri

Bu senetler kanunen emre yazılı kıymetli evrak niteliğinde olmayıp gerçek anlamda "nama" yazılıdırlar. Bunlara rekta nama yazılı pay senedi de denilmektedir. Söz konusu senetler ciro ile değil alacağın temlik hüükümlerine göre devredilir.²²³

Söz konusu pay senedi sahiplerinin de pay defterine kaydı gerekmektedir. Bu nedenle gerçek nama yazılı pay senedi sahiplerinin de genel kurula usule uygun bir şekilde davet edilebilmesi için gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazeteler iadeli taahhütlü mektupla bildirilmelidir.

²²¹ Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2019), s. 128.

²²² Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2019), ss. 128-129.

²²³ Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2019), s. 116; Pulaşlı (2022b), s. 2215.

3.4.5.5. *Hamiline Yazılı Pay Senedi Sahipleri*

Hamiline yazılı pay senedi, senedin metin veya şeklinden hamili kim ise o kimsenin hak sahibi sayılacağı anlaşılan pay senedir (TTK m. 658).²²⁴ Hamiline yazılı pay senedine ilişkin TTK'da yer alan hükümler 31 Aralık 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Önlenmesine İlişkin Kanun²²⁵ hükümleri ile önemli derecede değişikliğe uğramıştır. Anılı Kanunun 31. maddesi ile TTK'nın 486. maddesinin ikinci fıkrasına

“Hamiline yazılı pay sahipleri ile sahip oldukları paya ilişkin bilgiler, senetler pay sahiplerine dağıtılmadan önce Merkezi Kayıt Kuruluşuna bildirilir.”

şeklinde bir ekleme yapılmıştır. Anonim şirket yönetim kurulunun MKK'ya bu bildirim yapma zorunluluğu şirketin paylarının borsada işlem görmesinden bağımsızdır.²²⁶

7262 Sayılı Kanunun 34. maddesi ile yine TTK'ya Geçici 14. madde eklenmiş ve hamiline yazılı pay senedi sahibi olanların 31.12.2021 tarihine kadar Merkezi Kayıt Kuruluşuna bildirilmek üzere, pay senetleri ile birlikte anonim şirkete başvurmaları gerektiği aksi halde paya ilişkin haklarını kullanamayacakları hüküm altına alınmıştır. Hamiline yazılı pay senetlerinin MKK'ya bildirilmesi ve kaydedilmesi usul ve esaslarının belirlenmesi için ise Ticaret Bakanlığı tarafından Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ yayımlanmıştır.²²⁷

TTK'nın 415. maddesinin 1. fıkrası;

“Genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından düzenlenen “hazır

²²⁴ Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2019), s. 120.

²²⁵ 7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 31351 (5. Mükerrer), 31 Aralık 2020 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/12/20201231M5-19.htm> (Erişim Tarihi: 14.04.2023).

²²⁶ Pulaşlı (2022b), s. 2216.

²²⁷ Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ, *T.C. Resmi Gazete*, Sayı: 31446, 6 Nisan 2021 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210406-9.htm> (Erişim Tarihi: 16.06.2023).

bulunanlar listesi”nde adı bulunan pay sahipleri katılabilir.”

hükmünü içermektedir.

TTK'nın “*Hazır bulunanlar listesi*” başlıklı 417. maddesinin 1. fıkrası ise;

“Yönetim kurulu, hamiline yazılı pay sahipleri ile Sermaye Piyasası Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca genel kurula katılabilecek kayden izlenen payların sahiplerine ilişkin listeyi, Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlayacağı “pay sahipleri çizelgesi”ne göre düzenler.”

hükmüne yer vermektedir.

Söz konusu husus anılı tebliğin 6. maddesinde de

“Genel kurulu toplantıya çağırınlar, genel kurula katılabilecekler listesini düzenlerken hamiline yazılı pay sahipleri bakımından MKK'den sağlanan pay sahipleri çizelgesini dikkate alır.”

şeklinde ifade edilmiştir.

Şirketi temsile yetkili kişilerce MKK'ya bildirilecek bilgiler, pay sahibi gerçek kişi ise; adı, soyadı, vatandaşlığı, yerleşim yeri, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değilse yabancı kimlik numarası, mavi kart numarası veya pasaport numarası; tüzel kişi ise; unvanı, MERSİS numarası, vergi kimlik numarası veya kayıtlı bulunduğu ülkede verilen sicil numarası ile merkez adresi ve iletişim bilgileridir (Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ m. 4).

Kanun pay defterinde yazılı pay sahiplerinin yanı sıra önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine de iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılacağını öngörmüştür. Esasen anılı tebliğin 4. maddesi hükümleri göz önüne alındığında hamiline yazılı pay senedi sahiplerinin MKK'ya bildirilmek üzere başvuruda bulunmaları üzerine şirketin pay sahibinin

adresini öğrendiği ve bu nedenle hamiline yazılı pay sahibine de iadeli taahhütlü mektupla genel kurul daveti yapılması gerektiği düşünülebilir. Nitekim Şener de açıkça belirtilmese dahi TTK'nın 414. maddesinde yer alan

“önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahipleri”

ifadesi ile hamiline yazılı pay senedi sahiplerinin kastedildiği görüşündedir. Yazar hamiline yazılı pay senedi sahiplerinin pay senedi sahipliğini ispatlayıcı belgelerle – özellikle noterden, bankalardan veya MKK'dan alınan ve ortak olduğuna ilişkin belgeler- şirkete başvurmaları ve adreslerini bildirmeleri halinde bu ortaklara da iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılacağını ifade etmektedir.²²⁸ Nitekim Yargıtay da ETK döneminde vermiş olduğu bir kararda

“...Anonim şirketlerde genel kurulun toplantıya ne şekilde ve hangi merasime tabi olarak çağrı yapılacağı TTK.nun 368. maddesinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Emredici nitelikte olan bu madde hükmüne göre, usulüne uygun bir çağrının kabul edilebilmesi için asgari iki şartın gerçekleşmesi gerekir. Bunlar, toplantıya davetin TTK.nun 37. maddesinde anılan Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi`nde ilan edilmesi ayrıca bütün nama yazılı pay sahipleri ve varsa şirkete önceden hamile yazılı pay senetlerini ibraz ederek ikametgâhlarını bildiren diğer ortaklara, taahhütlü mektupla bildirme koşullarıdır...TTK.nun 370. maddesi şartı yerine gelmedikçe, bu şekilde yasaya aykırı olarak yapılan çağrı üzerine toplanan genel kurulda alınan bütün kararlar hükümsüz ve geçersizdir. Diğer bir deyişle (yoklukla) maluldür...”

şeklinde şirkete önceden hamile yazılı pay senetlerini ibraz ederek ikametgâhlarını bildiren diğer ortaklara, taahhütlü mektupla bildirim yapılması gerektiği aksi halde genel kurulda alınan kararların yoklukla sakat olacağı yönünde görüş bildirmiştir.²²⁹

²²⁸ Şener (2022), s. 478.

²²⁹ Yargıtay 11. HD. E. 1982/3800 K. 1982/3992 T. 19.10.1982. Karar için bkz. Okan (2023), s. 2269.

Gerek Şener'in görüşü gerekse de Yargıtay'ın kararının 7262 Sayılı Kanun hükümleri de göz önüne alınarak ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira özellikle 7262 Sayılı Kanun'un getirdiği yenilikler göz önüne alındığında hamiline yazılı pay senedi sahiplerine iadeli taahhütlü mektup gönderilmesinin pratikte anlamlı olup olmayacağı tartışma konusu olacaktır. Zira anılı tebliğin 6. maddesi uyarınca pay sahipleri çizelgesinin hazırlanması için, çağrıda bulunanların genel kurul tarihinden en az iki gün önce MKK sistemi üzerinden başvuruda bulunması gerekmektedir. Pay sahipleri çizelgesi ise MKK tarafından genel kurul gününden bir önceki gün MKK sistemindeki gün sonu kayıtları esas alınarak hazırlanır. Hazırlanan pay sahipleri çizelgesi genel kurul günü MKK sisteminden genel kurulu toplantıya çağırılar tarafından alınır.

Görüldüğü üzere hamiline yazılı pay senedi sahiplerini gösterir pay sahipleri çizelgesi ancak genel kurul günü alınabilecektir. TTK'ya getirilen geçici 14. madde hükmü ile elbette mevcut hamiline yazılı pay senedi sahipleri MKK'ya kayıt için bilgilerini şirkete bildirmiş olabilirler ancak hamiline yazılı pay senetlerinin şirket tarafından MKK'ya bildirilmesinden sonra üçüncü bir kişiye devredilmiş olması mümkündür. Devir halinde devralan şirkete başvurarak devir bildirimini şirketçe yapılmasını talep edebileceği gibi bizzat devri MKK'ya da bildirebilir. Devir bildirimini doğrudan devralan tarafından MKK'ya yapılması halinde şirket kayıtlarında hak sahibi olarak görünen kişi ile gerçek hak sahibi kişi farklı olacaktır. Bu durumda şirket genel kuruldan önce önceki hak sahibine iadeli taahhütlü mektupla genel kurul daveti göndermiş olabilir. Ya da iadeli taahhütlü mektup hak sahibine gönderildikten sonra hamiline yazılı pay senedi devredilmiş olabilir. Bu hallerde aslında asıl hak sahibine iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılmamış olacaktır ancak bu durum asıl hak sahibinin yani hamiline yazılı pay senedinin sahibinin (zilyedinin) genel kurula katılabilmesine engel teşkil etmeyecektir. Zira BTY'nin 18. maddesinin 3. fıkrası

“Hamiline yazılı pay senedi sahipleri, Merkezi Kayıt Kuruluşundan sağlanan pay sahipleri çizelgesinde isim veya unvanları bulunmak ve hamiline yazılı pay senedine zilyet olduklarını genel kurul toplantısına katılabilecekler listesini imzalamadan önce yönetim kuruluna ispatlamak suretiyle genel kurul toplantısına katılabilirler.”

hükmünü içermektedir.

Tüm bu düzenlemeler incelendiğinde pay sahibi şirkete devrin MKK'ya bildirilmesi amacıyla başvurmuşsa bu halde pay sahibinin adres bilgilerine sahip olduğu için şirket tarafından pay sahibine toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazeteleri iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi gerekecektir. Keza pay sahibi devri MKK'ya bizzat bildirmiş ancak şirkete pay senedini veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adresini bildirmişse yine anılı pay sahibine iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılması gerekecektir.

3.4.5.6. İlmühaber Sahipleri

İlmühaber geçici senet ya da ara senet olarak tanımlanabilir. İlmühaber hamiline ya da nama yazılı olması fark etmeksizin pay senedinin yerini tutmak amacıyla bir ara devre için geçici olarak çıkartılan senettir. TTK'nın 486. maddesinin 2. fıkrası;

“...Pay senedi bastırılıncaya kadar ilmühaber çıkarılabilir. İlmühabere kıyas yoluyla nama yazılı pay senetlerine ilişkin hükümler uygulanır.”

hükmüne yer vermektedir. Bu hüküm ilmühaberlerin hem kıymetli evrak olduğunu hem de kanunen emre yazılı bir senet niteliği taşıdığını göstermektedir.²³⁰

Yine TTK'nın 486/2. maddesi düzenlemesi uyarınca ilmühabere nama yazılı senetlere ilişkin hükümler kıyasen uygulanacağından ilmühaber sahiplerinin de pay defterine kaydı gerekir ve ilmühaber sahipleri de nama yazılı pay senedi sahipleri gibi toplantıya davet edilir. Söz konusu kişilerin adresleri pay defterinde yer alır ve bu kişilere toplantının iadeli taahhütlü mektuplara bildirilmesi gerekir.²³¹

3.4.6. İlan ve Davet Mektuplarının İçeriği

TTK pay sahiplerine yapılacak ilanlarda yer alması gereken hususları düzenlememiş iken BTY m. 11 bu hususa açıklık getirmiştir:

²³⁰ Çamoğlu, Poroy ve Tekinalp (2019), s. 169.

²³¹ Şener (2022), s. 478.

“Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin ilanlarda ve pay sahiplerine gönderilecek mektuplarda;

a) Toplantı günü ve saati,

b) Toplantı yeri²³²,

c) Gündem,²³³

ç) Gündemde esas sözleşme değişikliği var ise değişen maddenin/maddelerin eski ve yeni şekilleri,

d) Çağrının kimin tarafından yapıldığı,

e) İlk toplantının herhangi bir nedenle ertelenmesi üzerine genel kurul yeniden toplantıya çağrılıyor ise, erteleme sebebi ile yapılacak toplantıda yeterli olan toplantı nisabı,

f) Olağan toplantı ilanlarında; finansal tabloların, konsolide finansal tabloların, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporunun ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisinin şirket merkez ve şube adresleri belirtilmek suretiyle anılan adreslerde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulduğu, belirtilir.

Yapılacak ilanda, genel kurul toplantısında kendisini vekil vasıtasıyla temsil ettirecekler için vekâletname örneklerine yer verilir.²³⁴

İlk toplantıda toplantı nisabı sağlanamaz ise, genel kurul aynı usulle yeniden toplantıya çağrılır. Bu sebeple ilk toplantının ilan metnine, nisabın sağlanamaması halinde yapılacak ikinci toplantının çağrısına dair konulan hükümler geçersizdir (BTY m. 10/3).

Finansal tabloların müzakeresi ve buna bağlı konular, azlığın istemi üzerine, genel kurulun bir karar almasına gerek olmaksızın, toplantı başkanının kararıyla bir ay sonraya bırakılır. Bu halde erteleme kararı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilir ve internet sitesi açmakla yükümlü olan şirketlerin internet sitelerinde karar tarihinden itibaren en geç beş gün içinde yayımlanır. İzleyen toplantı için genel kurul,

²³² Genel kurul toplantıları esas sözleşmede aksi yönde hüküm bulunmadıkça şirket merkezinin olduğu yerde yapılır. Toplantının, şirket merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları dışındaki başka bir yerde veya yurt dışında yapılabilmesi için bunun esas sözleşmede açıkça düzenlenmesi gerekir. (BTY m. 8).

²³³ Örnek genel kurul gündemi için bkz. EK-1.

²³⁴ Genel kurulu toplantıya çağrı örnek ilan metni ve vekâletname için bkz. EK-2.

TTK'nın 414. maddesinde öngörülen usule uyularak yeniden toplantıya çağrılır.

3.4.7. İlanın Yapılması ve Davet Mektuplarının Gönderilme Süresi

Toplantıya çağrıya yönelik ilanın ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere en az iki hafta önce yapılması gerekmektedir. İlan birkaç farklı gazetede yapılmış ise iki haftalık süre en son ilan tarihinden hesaplanır.²³⁵Söz konusu hüküm nisbi emredici nitelikte olduğundan belirtilen süreye uyulmaksızın yapılan çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların iptali mümkündür.²³⁶

Bununla birlikte kanun koyucu pay defterinde yazılı pay sahipleri ve önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine gönderilecek mektuplar için herhangi bir süre öngörmemiştir. Bu husus ise doktrinde farklı görüşlerin oluşmasına neden olmuştur. Pulaşlı, pay sahiplerine gönderilecek davet mektuplarının da ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantı tarihinden en az iki hafta önce yapılması gerektiği kanaatindedir.²³⁷ Çamoğlu ve Bahtiyar ise TTK'nın 414. maddesinin birinci fıkrasının pay sahiplerine gönderilecek mektuplarda ilanının çıktığı gazetelerin de bildirileceğine ilişkin düzenlemeye yer verildiğinden mektup gönderme işleminde on dört günlük süreye uyulmasına gerek olmadığı, mektupların ortaklara genel kurula hazırlanmak için uygun bir süre önceden ulaştırılmasının yeterli olduğu görüşündedir.²³⁸

Doktrinde Boztosun ise herhalde mektubun toplantıdan makul bir süre önce pay sahibinin elinde olacak şekilde gönderilmesi gerektiği kanaatindedir. Bu süre pay sahibinin bulunduğu yerle toplantının yapılacağı yer arasındaki mesafeye göre değişebilir. Bu konuda şirketin öngörülü davranması gerekmektedir.²³⁹

²³⁵ Şener (2022), s. 477.

²³⁶ Bahtiyar (2015), s. 201.

²³⁷ Pulaşlı (2022a), s. 923.

²³⁸ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 537; Bahtiyar (2015), s.162.

²³⁹ Bu görüş için bkz. Odman Boztosun, A. (2012), *Anonim Şirket Genel Kurallarından Önce, İlgili Pay Sahiplerine Hiç veya Usulüne Uygun Şekilde Davet Mektubu Gönderilmemesinin Hukuki Sonucu Nedir?*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt. 0(24), s. 84.

BÖLÜM 4: GENEL KURULA DAVET KURALLARINI İHLALİN SONUÇLARI

4.1. Yokluk, Butlan ve İptal Edilebilirlik Kavramları

Genel kurulda bir araya gelen ortaklar bir irade beyanı oluşturacak nitelikte bir karar meydana getirirler. Ancak genel kurulda bir karar alınması-ortakların iradelerini yansıtsa dahi- bu kararın hukuken geçerli olduğu anlamına gelmemektedir. Hukuken geçerli bir karardan bahsedebilmek için alınan kararın yasal mevzuata, şirket esas sözleşmesine ve dürüstlük kurallarına uygun olması zorunludur. Aksi halde meydana gelen kararların iptal edilebilir ya da mutlak hükümsüzlükle sakat olması söz konusu olabilecektir. Nitekim kanun koyucu da bu nedenle genel kurulda alınan kararların hangi hallerde iptal edilebilir hangi hallerde ise batıl olduğuna ilişkin hükümlere yer vermiştir.

4.1.1. Yokluk

Yokluk bir hukuki işlemin bir veya daha fazla unsurunun yokluğu nedeniyle şeklen dahi olsa mevcudiyet (varlık) kazanamamasıdır. Yokluk haline “icap” veya “kabul”ün yokluğu halinde sözleşmenin, genel kurulun yokluğu halinde de genel kurul kararının mevcut olmaması örnek gösterilebilir.²⁴⁰

Genel kurul kararı yönünden yokluk durumunu inceleyebilmek için öncelikle genel kurulun kurucu unsurlarının tespit edilmesi gerekmektedir. Bir genel kurul kararından bahsedebilmek için iki kurucu unsurun varlığı gerekir; bunlar genel kurul ve karardır. Bunlardan birisinin eksik olması halinde karar hiç meydana gelmemiş sayılacaktır.²⁴¹

²⁴⁰ Moroğlu (2020), s. 36.

²⁴¹ Moroğlu (2020), s. 77.

Anılı tespite Yargıtay kararlarında da yer verilmiştir. Bkz. Yargıtay HGK, E. 2013/1048 K. 2014/430 T. 2.4.2014 Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/hukuk-gene-kurulu-e-2013-1048-k-2014-430-t-2-4-2014> (Erişim Tarihi: 16.04.2023).

Doktrinde Kırcı bu tespitin tek başına sorunu çözmeye yetmediği, hangi şartların varlığında bir genel kuruldan ve karardan söz edilebileceği hususlarının da ayrıca belirlenmesi gerektiği kanaatindedir. Bu görüş için bkz. Kırcı, İ. (2022), *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Güncellenmiş 3. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayınları, s. 4.

TTK'da her ne kadar 445-451. maddeler arasında yalnızca genel kurul kararlarının iptal edebilirlikleri ile butlanı yaptırımları düzenlenmiş ise de bu husus yokluğun bir hukuki işlem niteliğinde olan genel kurul kararları hakkında uygulanamayacağı anlamına gelmemektedir. Bir hukuki işlemin mevcudiyet koşullarını belirleyen kanun koyucunun o işlemin yokluğu yaptırımına da onay vermiş olduğunun mantıken kabulü gerekmektedir. Keza, TTK'nın 1. maddesinde

“Türk Ticaret Kanunu 22/11/2001 tarihli ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun ayrılmaz bir parçasıdır.” hükmüne yer verilmiş olup TMK'nın 83/2. maddesinin derneklerle ilgili olan ve *“Genel kurul kararlarının yok ... sayıldığı durumlar saklıdır.”*

diyen hükmünün anonim ortaklık genel kurul kararlarının yokluğu konusunda genel nitelikte bir hukuki dayanak oluşturduğu açıktır.²⁴²

Genel kurul kararlarının yokluğu tespit davasına konu edilebilir ve yoklukla sakat bir karar tescil ve ilan edilemez, tescil edilse dahi karar yok hükmündedir.²⁴³

4.1.2. Butlan

ETK'nın yürürlükte olduğu dönemde kanunda genel kurul kararlarının hangi hallerde batıl sayılacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş idi. TTK önceki dönemde yaşanan belirsizliği ortadan kaldırmak amacıyla 447. maddede açık bir düzenlemeye yer vermiştir. Anılı madde uyarınca

“Genel kurulun, özellikle;

a) Pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran,

b) Pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran,

²⁴² Moroğlu (2020), s. 37.

²⁴³ Erdem (2017), s. 444.

c) Anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan, kararları batıldır.”

Kanun koyucu örnekleme yoluyla batıl kararların neler olduğuna ilişkin bir düzenlemeye yer vermiş olmakla birlikte butlanın genel özelliklerine değinmemiştir. Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere batıl bir genel kurul kararı şeklen ve fiilen mevcut olsa da baştan itibaren herhangi bir hukuki sonuç doğurmaz ve işlemin daha sonradan sağlığa kavuşturulabilmesi mümkün değildir. Keza bir genel kurul kararının batıl olduğunun tespiti def'i olarak ileri sürülebileceği gibi hukuki yararı bulunan kişiler tarafından herhangi bir süreye bağlı olmaksızın tespit davasına da konu edilebilir. Ancak bu halde kararın batıl olduğunun ileri sürülmesinin hakkın kötüye kullanımı teşkil edip etmediğinin göz önüne alınması gerekmektedir.²⁴⁴ Kararın batıl olduğu hâkim tarafından re'sen dikkate alınır.²⁴⁵

Hukukumuzda kesin hükümsüzlük halleri genel olarak TBK'nın 27. maddesinde

“Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.”

şeklinde düzenlenmiştir. TTK'nın 447. maddesi hükmü niteliği itibari ile TBK'nın 27. maddesi karşısında özel hüküm niteliğinde olmakla birlikte genel kurul kararlarının butlanı konusunda TBK m. 27 hükümleri de uygulama alanı bulacaktır.²⁴⁶ Nitekim Yargıtay da vermiş olduğu bir kararda usul ve şekil kurallarına uygun olarak gerçekleştirilmiş olsa dahi konusu imkânsız ya da kanunun veya esas sözleşmenin emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına, şirketin temel yapısına ve sermayenin korunmasına dair hükümlere aykırı olan kararların batıl

²⁴⁴ Doktrinde Kendigelen madde gerekçesinde de yer verilen işlem güvenliği yönünden meydana gelebilecek sakıncaları ortadan kaldırmak amacıyla butlanın ileri sürülmesinin belli bir süre ile sınırlandırılmamış olmasını eleştirmektedir. Bu görüş için bkz. Kendigelen (2016), s. 348.

²⁴⁵ Şener (2022), s. 534.

Yargı kararları da bu yöndedir. Bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2008/2280 K. 2009/6706 T. 1.6.2009, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2008-2280-k-2009-6706-t-01-06-2009> (Erişim Tarihi: 17.04.2023).

²⁴⁶ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 596.

olacağını ifade etmiştir.²⁴⁷

Kanun şekil yönünden batıl genel kurul kararlarını veya sebeplerini belirlemeyi ise içtihat ve öğretiyeye bırakmıştır. Şekil yönünden bâtil genel kurul kararlarının tespitinde butlanın ikincilliği ilkesinin uygulanması gerekir. Söz konusu ilke, özel sebepler dolayısıyla kararı iptal etmenin yeterli ve tatmin edici bir yaptırım oluşturmadığı hallerde kararın hukukun genel hüküm ve ilkelerine göre butlanına hükmedilmesi anlamını taşır. Butlanın ikincilliği ilkesinin özellikle şekli sebeplerin (eksiklik ve aksaklıkların) butlana yol açtığı hallerde gözetilmesi gerekmektedir.²⁴⁸

4.1.3. Yokluk ve Butlan Hallerine İlişkin Ortak Hükümler

Yokluk ve butlan hallerinde tüm ilgililerin –genel kurul kararına oy vermiş ortakların dahi- dürüstlük kuralına aykırı olmamak koşuluyla herhangi bir süre söz konusu olmaksızın dava açma hakları bulunmaktadır. Bununla birlikte söz konusu davalar her ne kadar bir süreye tabi olmasa da Yargıtay kararlarında yokluk ve butlan davalarında TMK m.2 uyarınca dürüstlük ve iyi niyet kurallarının göz önüne alınması gerektiği ifade edilmektedir.²⁴⁹ Yokluk ya da butlanla sakat kararların yönetim kurulu tarafından uygulanmaması gerekir. Aksi durum yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna neden olabilecektir.²⁵⁰

Keza yokluk ve butlan hallerinde dava hakkı davayı açmakta hukuki yararı olanlara aittir. Hukuki yararı olan ilgililer başta şirket ortakları, alacaklılar ve yönetim kurulu üyeleridir. Yine paylar üzerinde rehin hakkı ya da intifa hakkı bulunan kişilerin de kararın sakatlığının saptanmasında menfaatleri olduğu takdirde dava açma haklarının bulunduğu kabul edilmelidir. Doktrinde Çamoğlu ayrıca Ticaret Bakanlığı'nın anonim

²⁴⁷ Yargıtay 11. HD. E. 2015/15625, K. 2016/3083, T. 21.3.2016, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2015-15625.htm&kw=E.+2015/15625.+K.+2016/3083`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 17.04.2023).

²⁴⁸ Bkz. TTK m. 447'nin gerekçesi.

²⁴⁹ "...Mahkemece bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda , iddia, savunma, bilirkişi raporları, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre; davacının yokluğuna karar verilmesini istediği genel kurul kararlarının alınmasının üzerinden yaklaşık 9-10 yıl geçmiş olduğu da gözönüne alınarak açılan davanın iyiniyet kuralları ile bağdaşmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir..." Yargıtay 11. HD. E. 2019/3 K. 2019/7182 T. 13.11.2019, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2019-3.htm&kw=E.+2019/3`+K.+2019/7182+&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 19.04.2023).

²⁵⁰ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), ss. 597-598.

ortaklıkları kamu adına denetleme ve gerektiğinde fesih davası açma hakkı bulunduğundan denetleme sürecinde sakatlığını belirlediği genel kurul kararları hakkında yokluk ya da butlanın tespiti davası açma hakkı bulunduğu kanaatindedir.²⁵¹ Son olarak belirtilmelidir ki, emredici hükümleri aykırı olmamak şartıyla, esas sözleşme hükmüyle yokluk ya da butlan nedenleri öngörülmesine herhangi bir engel bulunmamaktadır (Bkz. TBK m. 27). Fakat TTK'nın 340. maddesi, esas sözleşmede yapılacak ihtiyari düzenlemelerin geçerliliğini “kanunda açıkça cevaz verilmiş olma” koşulu ile de sınırladığından söz konusu imkân oldukça daralmıştır.²⁵²

4.1.4. İptal Edilebilirlik

TTK'nın 445. maddesi

“...kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.”

hükmünü içermektedir. Söz konusu madde iptale tabi olacak kararlar açısından genel sınırları çizmesi, başvuru süresi ve yetkili yer mahkemesini belirtmesi açısından yol gösterici niteliktedir.

Genel kurul kararının meydana gelişiyle ilgili hükümler ihlal edildiği takdirde yokluk mu yoksa iptal yaptırımının mı uygulanacağı konusunda tereddüt söz konusu olur ise işlem güvenliği yararına iptal yaptırımını uygulanmalıdır.²⁵³

Kanun iptal edilebilir kararların neler olduğuna ilişkin tek tek tespitlere yer vermemiş, 445. maddede kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine iptal davası açılabileceği düzenlemesini yapmıştır. Bu düzenleme karşısında yok hükmünde olan ya da batıl olan kararlar haricinde alınan tüm kararların kanun veya esas sözleşme hükümlerine ya da dürüstlük

²⁵¹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 598.

²⁵² Moroğlu (2020), s. 31, 38.

²⁵³ Kırca (2022), s. 6; Pulaşlı (2022a), s. 1074; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), ss. 598-599.

kuralına aykırı olması halinde iptalinin istenebileceği kabul edilmelidir. Ancak kanun koyucu genel kurul kararlarına olan güvenin korunması ve alınan kararların icrasının sürüncemede kalmaması amacıyla kararın iptalinin ancak belli bir süre içerisinde talep edilebileceğini düzenlemiştir. Bu süre ise karar tarihinden itibaren 3 aydır. Söz konusu 3 aylık süre hak düşürücü niteliktedir. Bu nedenle söz konusu süre geçtikten sonra ileri sürülen taleplerin mahkemece değerlendirmeye dahi alınmaması gerekmektedir.

İptal davası süresinde ve usule uygun olarak açılır ve dava kararın iptaline yönelik kesin bir hükümlerle sonuçlanırsa bu hüküm geçmişe etkili olarak (ex tunc) sonuç doğurur. İptal talebi özel çıkarların korunmasına hizmet ettiğinden ilgililer iptal talebi hakkının doğmasından sonra bu haktan feragat edebilirler. İptal edilebilir bir karar sınırlı süreli infisahı şarta bağlı geçerli bir hukuki işlemdir.²⁵⁴ Bu nedenle iptal davası ikame edilse dahi alınan kararların (tedbir konulması hariç) icrasına etki etmez. Ancak iptal davası sürecinde genel kurul kararının geçerliliği askıdadır. İptal kararına kadar söz konusu kararlara dayanılarak yapılan işlemler geçerlidir.²⁵⁵

Bir genel kurul kararına karşı iptal davası açılabilmesi için kararın tescil ve ilan edilmesi şart değildir.²⁵⁶

İptal davası açma hakkı yasada emredici hükümlerle düzenlendiğinden esas sözleşme ile veya şirket içi bir düzenleme (iç yönerge) ile sınırlandırılması veya şartlarının ağırlaştırılması söz konusu olamaz.²⁵⁷

Genel kurul tarafından verilen red kararlarına karşı da hukuki yararın bulunduğu hallerde iptal davası açılabilmesi mümkündür.²⁵⁸

²⁵⁴ Moroğlu (2020), ss. 28-29.

²⁵⁵ Pulaşlı (2022a), ss.1075-1076.

²⁵⁶ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s.599.

“...1-Dava, Anonim Şirket genel kurul kararlarının batıl olduğunun tespitine ve iptaline karar verilmesine ilişkindir. Genel kurul kararlarının iptali davasının görülebilmesi için iptale konu kararların Ticaret Sicilinde tescil edilmesi ve ilan edilmesi zorunlu değildir. ...” Yargıtay 11. HD. E. 2017/4750 K. 2019/1454 T. 25.2.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-4750-k-2019-1454-t-25-2-2019-1> (Erişim Tarihi: 21.04.2023).

²⁵⁷ Pulaşlı (2022a), s. 1079.

²⁵⁸ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 600; Moroğlu (2020), s. 206.

4.2. Kararın Meydana Gelişine İlişkin İptal Sebepleri ve İlliyet Bağının Mevcudiyeti Problemi

4.2.1. Kararın Meydana Gelişine İlişkin Hukuka Aykırılıklar

Karardaki hukuka aykırılıkların kararın oluşumundan kaynaklanması da mümkündür.

Kararın alınması sırasındaki hukuka aykırılıklara;

- Çağrının usulüne göre yapılmaması,
- Gündemin gereği gibi ilan edilmemesi,
- Genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullanması ya da
- Ortağın genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmemesi halleri örnek olarak gösterilebilir.

Ancak kanun koyucu TTK'nın 446. maddesinde salt kararın alınması usulünde meydana gelen eksikliklerin kararın iptali için yeterli olmadığına ilişkin bir düzenlemeye yer vermiştir. Bu hallerde kararın alınmasındaki sakatlıklar ile kararın alınması arasında uygun illiyet bağının bulunması gerekmektedir. Başka bir şekilde ifade etmek gerekir ise genel kurul kararındaki sakatlık iptali talep edilen genel kurul kararının alınmasında etkili olmalıdır. Bu husus TTK m. 446/1-b'de “...*kararın alınmasında etkili olması*” ifadesiyle belirtilmiştir.²⁵⁹ Bu husus “etki kuralı” olarak ifade edilmektedir.²⁶⁰ Etki kuralı ise illiyet bağı problemini gündeme getirecektir.

4.2.2. İptal Sebebi Olarak Usule Aykırılık ve İlliyet Bağının Mevcudiyeti

Öncelikle belirtmelidir ki illiyet bağı problemi kararın meydana gelişine ilgili hukuka aykırılıklarla ilgili bir problemdir.²⁶¹ Kararın meydana gelişine ilgili hukuka aykırılıkların bir kısmı oylama sonucunun sayısal olarak yanlış tespit edilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu halde nicelik açısından bir hukuka aykırılık söz konusudur. Bu

²⁵⁹ Pulaşlı (2022a), s. 1075.

²⁶⁰ Tekinalp (2013), ss. 340-341.

Kırca ise etki kuralı adı altında klasik bir hukuki kurum bulunmadığı, TTK'nın 446/1-b düzenlemesinde “...*sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğu*” ifadesi ile kastedilenin illiyet bağı olduğunu ifade etmektedir. Bu görüş bkz. Kırca (2022), s. 123.

²⁶¹ Kırca (2022), s. 88.

halde fiili etki kolaylıkla tespit edilebilmektedir. Ancak hukuka aykırılığın nitelik itibariyle olduğu hallerde illiyet bağının tespitinde güçlükler yaşanmaktadır. Nitelik itibari ile ihlallere konu olan usuli hükümler pay sahiplerinin toplantıya katılma ve oy verme konusunda iradelerinin sağlıklı bir biçimde oluşmasına imkân sağlayan hükümlerdir. Bu tür ihlallere çağrı usulüne göre yapılmadığından pay sahibinin genel kurula katılmaması, pay sahibinin ilan edilen gündemi esas alarak katılmadığı toplantıda gündemde olmayan bir hususun müzakere edilerek karar alınması örnek gösterilebilir.²⁶²

Kırca, Alman, İsviçre ve Türk Hukukları karşılaştırıldığında genel kurul kararlarının iptalinde illiyet bağı konusunda en fazla katkının Alman hukuku tarafından yapıldığının söylenebileceğini ifade etmektedir. Alman hukukunda önceden beri kararın meydana gelişi ile ilgili hukuka aykırılık nedeniyle genel kurul kararının iptal edilebilmesi için hukuka aykırılık ile karar arasında illiyet bağının bulunması gerektiği ifade edilmiştir. Hukuka aykırılık olmasaydı karar alınamayacak ve oylama sonucu başka türlü olacak idiyse hukuka aykırılık ile karar arasında illiyet bağının bulunduğu kabul edilmiştir. Nitekim Federal Mahkeme de vermiş olduğu kararlarda usule aykırılık sebebiyle genel kurul kararının iptalinde asıl olanın pay sahipliği ve katılım hakları bakımından usule aykırılığın önem derecesi olduğu görüşündedir. Mahkemeye göre ihlal, ihlal edilen hükmün koruma amacını esas alan bir bakış açısıyla iptali haklı kılmalıdır. Bu durumda ayrıca kararını objektif şekilde veren bir pay sahibinin hukuka uygun olarak bilgilendirilmiş olsaydı oyunu farklı yönde kullanıp kullanmayacağı incelenmez.²⁶³

Kırca'nın ifade ettiği üzere İsviçre öğretisi ve İsviçre Federal Mahkemesi de usule aykırılık sebebiyle genel kurul kararlarının iptalinde illiyet bağı şartını tüm usule aykırılıklarda aramaktadır. Bunun yanı sıra usule aykırılık halinde illiyet bağının var olduğuna dair bir karinenin bulunduğu ve bunun aksinin şirket tarafından ispatlanmasının gerektiği kabul edilmektedir.²⁶⁴

²⁶² Kırca (2022), ss. 92-93.

²⁶³ Kırca (2022), s. 94, 99.

²⁶⁴ Kırca (2022), s. 101.

İlliyet bağı hususunda Türk hukukunda yer alan görüşleri ise ETK ve TTK dönemi için ayrı ayrı incelemekte fayda vardır. ETK'nın yürürlükte olduğu dönemde Moroğlu usulle ilgili hukuka aykırılık nedeniyle genel kurul kararlarının iptalinde Alman hukukundan esinlenerek muhtemel illiyet görüşünü savunmuştur. Buna göre ETK'nın 381. maddesinde genel kurul kararının iptali için kararın kanuna, esas sözleşmeye veya dürüstlük kuralına aykırı olması arandığından davacının illiyet bağını ispatlaması gerekmemektedir. Şirket ise hukuka aykırılık ile karar arasında illiyet bağının bulunmadığını hiçbir tereddüte yer vermeyecek şekilde ispat ederek iptali önleyebilir.²⁶⁵

ETK'nın yürürlükte olduğu dönemde Yargıtay çağrıda usulsüzlüğe ilişkin olarak farklı yönlerde kararlar vermiştir. Bu kapsamda ilk olarak Yargıtay 11. Hukuk Dairesi E. 4169 K. 912, T. 24.11.1969 sayılı ilamında çağrı usulüne aykırılığın yaptırımının iptal edilebilir olduğu yönünde görüş vermiş ve bu görüşünden E. 1982/3800 K. 1982/3992 T. 19.10.1982 sayılı ilamı ile dönerek çağrı usulüne aykırılığın yokluk yaptırımına tabi olduğunu ifade etmiştir. Ancak anılı daire E. 1989/6155 K. 1989/6157 T. 10.11.1989 sayılı ilamı ile yeniden iptal edilebilirlik görüşüne geri dönmüştür.²⁶⁶

Ancak ETK döneminde verilen kararlar incelendiğinde Yargıtay'ın usule ilişkin aykırılıklar nedeniyle genel kurul kararlarının iptalinde illiyet bağına ilişkin bir tavır alınmadığı görülmektedir. Yargıtay'ın çağrıda usulsüzlüğe ilişkin bazı kararlarında nitelik itibarıyla hukuka aykırılıklarda illiyet bağı konusunu çağrıştıran ifadelere yer verildiği görülmekle birlikte illiyet bağı sorununun açık bir şekilde ele alındığı ilk karar pay sahiplerinin bilgi edinme haklarının ihlalini konu alan Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 19.07.2007 tarihli kararıdır. Ancak kararda bilgi alma hakkının ihlali ile

²⁶⁵ Moroğlu, E. (2005), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Beşinci Bası. İstanbul, s. 198-202'den aktaran Kırcı (2022), s. 107.

²⁶⁶ Ancak Yargıtay'ın iptal yönündeki son kararı Moroğlu tarafından çağrı merasimine aykırılığın Türk doktrininde çoğunlukla mutlak hükümsüzlük olduğunun kabul edildiği, kararda adı geçen yazarlardan Domaniç, Tekil ve Ansay'ı söz konusu aykırılığın müeyyidesinin yokluk veya butlan olduğunu savundukları, yine yabancı hukuk kurallarında da çağrı usulüne aykırılığın yaptırımının yokluk veya butlan olarak kabul edildiği, Türk uygulamasında da çağrı merasimine aykırılığın müeyyidesinin iptal olduğu yönünde yerleşmiş bir uygulama bulunmadığı, her ne kadar hukuk güvenliği endişesi ile bu şekilde bir karar verilmiş ise de çağrı merasiminin doğrudan kamu düzenine ilişkin ve mutlak emredici niteliği gereği iptal yaptırımının uygulanamayacağı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Görüş ve kararlar için bkz. Moroğlu (2010c), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları*, Makaleler, 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss.181-191.

karar arasında bulunması gereken illiyet bağının türü ve bunun aksinin nasıl ispatlanacağı konusunda bir açıklamaya yer verilmemiştir.²⁶⁷

Tekinalp illiyet bağı sorununun açık bir şekilde ele alındığı ilk karar olan Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 19.07.2007 tarihli kararına yönelik değerlendirmelerde bulunmuştur. Yazara göre kanun genel kurulun toplantıya davet edilmesinden icrasına kadar bir seri düzen hükmü öngörmüştür. İlliyet bağı araştırması işbu düzen hükümlerinin dikkate alınmaması ve ihlallerin hoş görülmesi sonucunu meydana getirmiştir. Böyle bir netice iptal davasının öngörülmesinin temel amacı ile bağdaşmamaktadır. İlliyet bağı araştırmasının etki kuralını kontrol edilemez noktalara taşınması mümkündür.²⁶⁸

Kırca ETK döneminde nicelik açısından hukuka aykırılıklarda Alman ve İsviçre hukukunda olduğu gibi illiyet bağına ilişkin bir sorun yaşanmadığı fakat nitelik itibariyle hukuka aykırılıklarda gerek doktrin gerekse de yargı kararlarında bir ilkenin geliştirilmediği ve çözüm için karşılaştırılmalı hukuk verilerinden yeterince yararlanılmadığı görüşündedir.²⁶⁹

TTK 446/1-b maddesi ile

“Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri”

nin iptal davası açabileceği düzenlemesine yer vermiştir. Bu düzenleme etki kuralı ve illiyet bağı sorununu yeniden gündeme getirmiştir. Söz konusu düzenleme uyarınca

²⁶⁷ Yargıtay 11 HD. E. 2006/2171 K. 2007/10775 T. 19.07.2007. Karar ve görüş için bkz. Kırca (2022), ss. 112-113.

²⁶⁸ Tekinalp (2013), s. 343.

²⁶⁹ Kırca (2022), s. 115.

usule aykırılık başlı başına bir iptal sebebi olmayıp söz konusu usule aykırılıkları iptal sebebi olarak öne süren pay sahiplerine aykırılığın kararın alınmasında etkili olduğunu da ispatlama yükümlülüğü getirilmiştir. Etki ifadesi ile kastedilen husus ve uygulama alanı ile ilgili olarak ise doktrinde farklı görüşler ortaya atılmıştır.

Tekinalp, bir pay sahibinin usule aykırılık nedeniyle iptal davası açması halinde dayandığı usulsüzlük sebebinin genel kurul kararının alınmasına etkili olduğunun ispat edilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Etki ifadesi ile kastedilen ileri sürülen kanuna aykırılık olmasaydı iptali istenen genel kurul kararının alınmaması ya da genel kurulun başka bir karar vermesidir. Örneğin toplantı daveti TTK'nın 414. maddesi uyarınca pay defterinde kayıtlı pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektup ile yapılmamış ise bu münferit bir ihmalden doğmaktaysa ve boyutu itibariyle toplantı ve karar nisabını etkilemeyecek boyuttaysa etkiden söz edilemez. Keza yazar etki kuralının Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin önerisi ile kanuna girdiği ve hükmün amacının pek küçük miktarda pay sahiplerinin çağrı usulünde sadece kendileri ile ilgili bulunan kanuna aykırılıklara dayanarak iptal davası açmalarının önlenmesi olduğu görüşündedir. Bu nedenle yazar, pay oranı "küçük" "önemsiz" tanımına girmeyen örneğin %5'lere ya da 10'lara sahip pay sahiplerine karşı yapılan çağrı usulüne aykırılıklarda uygulanmaması gerektiği görüşündedir.²⁷⁰

Ancak Tekinalp'in görüşü doktrinde Kırcı tarafından eleştirilmektedir. Kırcı böyle bir iddianın ikna edici ve tutarlı olmadığı görüşündedir. Zira yazara göre çağrıda usulsüzlüğün dâhil olduğu nitelik itibariyle hukuka aykırılığın karara sayısal etkisi esas alınmak isteniyor ise ölçünün somut bir karar için kullanılan olumsuz oylar ile çağrının usule aykırı yapılması nedeniyle toplantıya katılmayan pay sahiplerinin sahip oldukları oyların toplamının kullanılan olumlu oylardan fazla olup olmadığına göre belirlenmesi olduğu kanaatindedir.²⁷¹

Moroğlu ise illiyet bağının kanunda iptal edilebilirlik nedeni olarak değil de, iptal davasının dinlenebilme koşulu olarak düzenlenmesinin hukuk güvenliği açısından doğru olmadığı kanaatindedir.²⁷²

²⁷⁰ Tekinalp (2013), ss. 341-343.

²⁷¹ Kırcı (2022), s. 128.

²⁷² Moroğlu (2020), s. 243.

Pulaşlı da TTK'nın 446/1-b maddesi hakkında farklı bir yorum ileri sürmüştür. Yazara göre düzenleme yanlış anlaşılabilir şekilde kaleme alınmıştır. Hükümde

“genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri”

ifadesine yer verilmiştir. Oysaki bir pay sahibinin pay miktarı ne olursa olsun salt toplantıya haksız olarak alınmaması, başlı başına yasaya aykırıdır ve ayrıca bu aykırılığın genel kurul kararına etkili olup olmadığının incelenmesi gerekmez ve kararın iptali gerekir. Aksi durum büyük pay sahiplerinin genel kurul kararının alınmasına etkisi bulunmayan küçük pay sahiplerinin genel kurullara girmelerine engel olmalarına izin verilmesine neden olur ve bu halde pay sahiplerinin genel kurula katılma, konuşma, öneride bulunma ve oy kullanma gibi vazgeçilmez temel haklarının ihlaline yol açar. Bu nedenle usule aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri ifadesinin yalnızca, çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullanmasını kapsadığını buna karşılık toplantıya haksız olarak alınmama ve oy kullandırmama hallerini kapsamadığı kabul edilmelidir.²⁷³

Kendigelen de söz konusu düzenlemeye ilişkin bazı yorumlarda bulunmuştur. İlk olarak “genel kurul toplantısına katılma yetkisi olmayan kişilerin toplantıya katıldığı” gerekçesiyle açılacak iptal davası bakımından, kararın iptal edilebilmesi için bu durumun “karara etkili olması” şartı ETK m. 381'den farklı olarak ETK m. 361/3'te düzenlenmekte idi. Bu durum doktrinde eleştiri konusu yapılmakta olup TTK ile bu şart, bulunması gereken maddeye ithal edilmiştir. Düzenleme ile yapılan bir diğer değişiklik ETK m. 361/3'te yer alan “karara etkili olma” şartının sadece yetkisiz katılma ve oy kullanma ile sınırlandırılmamış olmasıdır. Keza “illiyet bağına” yönelik ispat yükü de davalı şirketten alınıp, davacıya yükletilmiştir. Böylelikle artık kararlılık kazanan, fakat doktrin tarafından eleştirilen Yargıtay uygulaması kanun hükmü hâline gelmiştir. Yazara göre bu yeni düzenleme özellikle bazı pay sahiplerinin genel kurul

²⁷³ Pulaşlı (2022a), s. 1095.

toplantılarından tamamen dışlanması, böylece temel pay sahipliği hakkının ihlal edilmesi gibi tehlikeli bir sonucu da beraberinde getirebilecektir.²⁷⁴

Çamoğlu ise TTK m. 446/1-b maddesinde yer verilen

“yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri”

ifadesinin bir yetersayı sorununa işaret ettiği kanaatindedir. Söz konusu usulsüzlükler olmasaydı ve davacı toplantıya katılıp oy kullansaydı veya haksız olarak toplantıya katılıp oy kullananlara izin verilmeseydi genel kurul dava konusu kararı alamayacaktı bu durum ise yetersayı sonucuna ulaşılmasına neden olmaktadır.²⁷⁵

Kırca ise kararın meydana gelişi ile ilgili hukuka aykırılıklarda illiyet bağının tespiti için nitelik itibariyle hukuka aykırılık ve nicelik itibari ile hukuka aykırılık ayrımı yapılması gerektiği kanaatindedir. Yazara göre usule aykırılığın karara etkisinin sayısal olarak tespit edilebildiği nicelik açısından hukuka aykırılık türünde hesaplamaların yapılması yoluyla sorun çözülecektir. Nitelik itibariyle hukuka aykırılıklarda ise –örneğin toplantıya çağrı (TTK m. 414), gündemin belirlenmesi ve ilan (TTK m. 413 ve 414)- ihlalin karara sayısal etkisinden hareket edilmemelidir. Zira bu şekilde hareket edilmesi toplantı ve karar nisabını etkilemeyecek sayıda oyu bulunan pay sahiplerinin toplantıya çağrılmaması ya da haksız biçimde toplantıya alınmaması veya toplantıdan çıkarılmaları konusunda çoğunluğun cesaretlendirilmesi sonucunu doğurur. Böyle bir sonuç ise pay sahibinin konumunun güçlenmesi durumu ile bağdaşmayacaktır. İptal davasının amacı genel kurul kararlarının hukuka uygun olmasını sağlamaktır. Bu durum kararın meydana geliş sürecinin de hukuka uygun olmasını içermektedir. Nitekim pay oranı ne olursa olsun toplantıya katılmayan ya da toplantıya alınmayan pay sahipleri yapacakları konuşma ve sunacakları belgelerle alınacak kararların sonucunu etkileyebilirler.²⁷⁶

²⁷⁴ Kendigelen (2016), s. 346-347.

²⁷⁵ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 606.

²⁷⁶ Kırca (2022), ss. 124-127.

Kırca nitelik itibariyle hukuka aykırılıklarda illiyet bağı tespit edilirken sayısal etkinin esas alınamayacağını ifade ettiğinden tespit sırasında uygulanabilecek ölçütlere de yer vermiştir. Yazara göre Alman ve İsviçre hukuk sisteminde yer alan gelişmeler göz önüne alındığında iki ihtimal söz konusu olabilir. Bu ihtimallerin ilki ihlal edilen usuli hükmün koruma amacının esas alınarak ilgili hükmün ihlalinin dürüst ve ortalama pay sahibinin katılım haklarını kullanması açısından önemli bir ihlal oluşturup oluşturmadığıdır (ihlalin önem derecesi ölçütü). Diğer ihtimal ise hukuka aykırılığın dürüst ve ortalama pay sahibinin özellikle katılım haklarını kullanmaya yönelik davranışını etkileyip etkileyememesidir (normatif illiyet ölçütü). Yazar esas alınması gereken ölçütün normatif illiyet ölçüsü olduğu kanaatinde olmakla birlikte her iki ölçülden hareketle varılan sonuçların aynı olduğunu ifade etmiştir.²⁷⁷

Kanaatimce Kırca'nın illiyet bağının tespiti açısından normatif illiyet ölçüsünün esas alınması gerektiği yönündeki görüşü pay sahiplerinin bireysel haklarının korunması adına oldukça önemlidir. Zira kararın iptali açısından hukuka aykırılığın yalnızca sayısal etkisinin göz önüne alınarak niteliksel hukuka aykırılıkların göz ardı edilmesi kötüye kullanımların önünü açarak anonim şirketlerdeki küçük pay sahiplerinin genel kurula katılma ve oy kullanma haklarının ihlal edilmesine zemin hazırlayacaktır. Bu nedenle iptal davasında davacı pay sahibine hukuka aykırılığın nicel etkisini ispat edemiyor ise meydana gelen hukuka aykırılığın pay sahiplerinin görüşlerini etkileyecek önemde olduğunu ispat etme hakkının tanınması gerekmektedir.

TTK'nın 446/1-b maddesinde sayılan hukuka aykırılıkların "tahdidi" olup olmadığı yönünde de doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Moroğlu, Pulaşlı ve Kırca etki koşulunun yalnızca bu maddede belirtilen değil bunlar dışında kalan hukuka aykırılıklar ile esas sözleşmede sayılan diğer usule ilişkin sakatlıklar nedeniyle açılan tüm iptal davalarında gözetilmesi gerektiği kanaatinde dirler²⁷⁸ Buna karşılık Çamoğlu ve Tekinalp ise maddede sayılan sebeplerin sınırlı olduğu görüşündedir. Tekinalp'e göre bu hallerin sözleşme ile azaltılması ya da artırılması mümkün değildir. Etkiyi ispat yükü ise davacıya aittir.²⁷⁹

²⁷⁷ Kırca (2022), s. 129.

²⁷⁸ Moroğlu (2020), s. 242; Pulaşlı (2022a), s. 1075, Kırca (2022), s. 124; Kırca, İ. (2020), *Meydana Gelişine (Usûle) İlişkin Hukuka Aykırılıklar Sebebiyle Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali (TTK m. 446.1.b)*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Cilt. 0(32), Ankara, ss. 11-45.

²⁷⁹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 605; Tekinalp (2013), s. 342.

Keza kararın içeriğine ilişkin aykırılıklarda da etki kuralının uygulanması gerekip gerekmediği hususunda doktrinde birlik bulunmamaktadır. Moroğlu kararın içeriğine ilişkin aykırılıklarda da etki kuralının uygulanması gerektiği görüşündedir.²⁸⁰ Bununla birlikte doktrinde Çamoğlu aksi görüştedir. Yazara göre kararın içeriğine ilişkin sakatlık sebepleri etki kuralının uygulama alanı dışındadır.²⁸¹

İllyet bağının ispatlanması yükümlülüğü kural olarak davacı olan pay sahiplerine aittir.²⁸² Bununla birlikte şirket de söz konusu aykırılığın kararın alınmasını etkilemediğini ispat ederek davanın reddedilmesini sağlama imkânı bulunmaktadır.²⁸³

4.2.3. Davet Usulüne Aykırılık Halinde Pay Sahiplerinin Dava Hakkı

TTK 446/1-b maddesi ile

“çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini... ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri”

ne iptal davası açma hakkı tanınmıştır.

Ancak hükümde

“Toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın”

ifadesine yer verilmesi da tartışmaları beraberinde getirmiştir.

²⁸⁰ Moroğlu (2020), s. 243.

Moroğlu bu görüşünü kendi ibraları yönünde oy kullanan yönetim kurulu üyeleri haricinde kalan tüm ortakların da ibra yönünde oy kullanmasından bahisle aykırılığın kararın alınmasında önemi kalmadığını ifade eden Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin kararı ile desteklemektedir: Anılı karar için bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2017/2696 K. 2019/1902 T. 7.3.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-2696-k-2019-1902-t-7-3-2019> (Erişim Tarihi: 22.04.2023).

²⁸¹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 605.

²⁸² Kendigelen (2016), s. 346-347; Moroğlu (2020), s. 243.

²⁸³ Moroğlu (2020), s. 243.

Söz konusu düzenleme uyarınca pay sahiplerinin çağrının usulüne göre yapılmadığı ya da gündemin gereği gibi ilan edilmediği sebeplerine dayanarak iptal davası ikame etmeleri halinde toplantıya katılıp katılmamalarının bir önemi bulunmamaktadır. Bu durum 446/1-b bendinde sayılan hukuka aykırılıklar dışında bir sebeple iptal davası ikame eden pay sahibinin toplantıya katılması halinde karara olumsuz oy vermesi ve muhalefetini tutanağa geçirmesini gerektiren hükümden farklılık oluşturmaktadır. Zira hükmün lafzı genel kurula katılmış ve karara olumlu oy veren pay sahibinin de TTK m. 446/1-b. maddesine dayanarak iptal davası açabileceği anlamına gelmektedir.²⁸⁴ Bu husus ise doktrinde eleştirilmektedir.

Bu hususta Kırcı söz konusu hükmün ETK'nın 381/1-1. madde düzenlemesinde yer alan yetkili olmayan kimselerin genel kurula katılmaları halinde pay sahiplerinin iptal davası açabilmeleri için genel kurula katılıp katılmama ya da muhalefetini tutanağa geçirme şartlarının aranmadığı yönündeki düzenlemesine dayandığını ifade etmektedir. Yazar ETK'nın anılı hükmüne TTK m. 446/1-b. maddesinde sayılan bütün usule aykırılık sebeplerin dâhil edilmesi ile ETK döneminde söz konusu olan hatanın büyütüldüğünü ifade etmektedir. Zira aynı pay sahibi örneğin usule aykırı çağrıya rağmen toplantıya katılmış ise kararın hukuka aykırı olduğu iddiası ile TTK m. 446/1-a. maddesine istinaden iptal davası açmak istediğinde olumsuz oy kullanma ve muhalefetini tutanağa geçirme şartı aranırken salt çağrının usulsüz olduğu iddiası ile TTK m. 446/1-b. maddesine istinaden açılan davada benzer menfaatler korunduğu halde hiçbir koşul aranmamaktadır. Bu durum ise aynı madde içerisinde çelişkili bir durum yaratılmasına sebebiyet vermiştir.²⁸⁵

Nitekim Bahtiyar da çağrı usulüne aykırılığa ve gündemin gereği gibi açıklanmamasına rağmen toplantıya katılan kişiye dava hakkı tanınmasının TMK m. 2 ile çelişkili olduğu görüşündedir.²⁸⁶

Keza Moroğlu da genel kurul toplantısında hazır bulunarak olumsuz oy kullanan ve muhalefetini tutanağına geçiren bir pay sahibinin “çağrının usulüne göre yapılmadığı, gündemin gereği gibi ilân edilmediği” gerekçesiyle iptal davası ikame etmesinin söz

²⁸⁴ Kırcı (2022), s. 163.

²⁸⁵ Kırcı (2022), ss. 165-167.

²⁸⁶ Bahtiyar (2015), s.205.

konusu aykırılıklar kararın alınmasında etkili olsa dahi hakkın kötüye kullanılması oluşturabileceği görüşündedir.²⁸⁷

Kanaatimce de söz konusu düzenleme eleştiriye açıktır. Zira pay sahibi davet usulüne ilişkin aykırılığı bilmesine rağmen toplantıya katılmış ve oy kullanmış ise daha sonrasında çağrının usule uygun olmadığı ya da gündemin gereği gibi ilan edilmediğini ileri sürmesi TMK m. 2 uyarınca dürüstlük kuralına aykırı olacaktır.

4.3. Davet Usulüne Aykırılık Halleri

4.3.1. Ön Açıklama

Genel kurula davet, genel kurul davetinin yetkililer tarafından genel kurula katılma hakkına sahip kişi ve kurumlara kanun ve esas sözleşmede düzenlenen şekilde yapılmasını kapsamaktadır. Bu nedenle davetin kanun ve esas sözleşmede öngörülen hükümlere aykırı olarak yapılması, yetkisiz kişiler tarafından gerçekleştirilmesi, çağrının hiç ya da gereği gibi gerçekleştirilmemesi, çağrıda gerekli hususlara yer verilmemesi gibi durumlar davet usulüne aykırılık hallerine örnek verilebilir. Bu bölümde her bir aykırılık haline ilişkin açıklamalar yargı kararları ve doktrin görüşleri doğrultusunda yapılacaktır.

4.3.2. Genel Kurulun Çağrı Yapılmaksızın Toplanması

Genel kurul kararından bahsedebilmek için yetkili kişilerce ve kanun ile esas sözleşmede öngörülen şekilde yapılan bir davet neticesinde toplanan bir genel kurulun varlığı gerekmektedir. Bu davetin ise nasıl yapılacağı TTK'nın 414. maddesinde belirtilmiştir. Bu doğrultuda genel kurulun esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılması gerekmektedir. Ayrıca pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanının çıktığı veya çıkacağı gazetelerin iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi zorunludur.

²⁸⁷ Moroğlu (2020), s. 279.

Yetkili kimseler tarafından usule uygun bir çağrı neticesinde toplanmayan genel kurulda alınan kararlar yok hükmündedir. Bu durumun istisnasını ise çağrısız genel kurul oluşturur. TTK'nın 416. maddesinde bu durum

“Bütün payların sahipleri veya temsilcileri, aralarından biri itirazda bulunmadığı takdirde, genel kurula katılmaya ve genel kurul toplantılarının yapılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, çağrıya ilişkin usule uyulmaksızın, genel kurul olarak toplanabilir ve bu toplantı nisabı varolduğu sürece karar alabilirler.”

şeklinde ifade edilmiştir. Bu doğrultuda çağrısız genel kurulda alınan kararın geçerli olabilmesi için bütün pay sahibi ya da temsilcilerinin toplantıya katılması ve hiçbirinin de toplantı şekline itirazda bulunmaması ve toplantıyı terk etmemesi gerekmektedir. Aksi halde böyle bir genel kurulda alınan kararlar yok hükmünde sayılacaktır.²⁸⁸

Nitekim doktrinde de çağrısız genel kurul hükümleri saklı kalmak kaydıyla çağrı yapılmaksızın toplanan genel kurulda alınan kararların yoklukla sakat olduğu ifade edilmektedir.²⁸⁹ Keza görünüşte çağrı varmış gibi gözükse de çağrı yapılmamasına denk hukuka aykırılıkların bulunması halinde de karar yok hükmünde kabul edilmelidir. Bu duruma örnek olarak genel kurul tarihinden sadece bir gün önce TTSG'de ilan yapılması, daha önce taahhütlü mektup dâhil hiçbir yazı gönderilmemesi ve esas sözleşmede öngörülen mecrada ilan yapılmaması gösterilebilir.²⁹⁰

Yargıtay da kararlarında çağrı yapılmaksızın toplanan genel kurulda alınan kararların TTK'nın 416. maddesi koşulları mevcut değil ise yoklukla malul olduğunu içtihat

²⁸⁸ Yargıtay 11. HD. E. 2018/3976 K. 2019/5402 T. 16.9.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-3976-k-2019-5402-t-16-9-2019> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

²⁸⁹ Bahtiyar (2015), s.193; Üçışık ve Çelik (2013), s. 258; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 594; Odman Boztosun, A. (2007), *Anonim Şirkette Genel Kurul Toplantılarına Çağrı Usulsüzlük*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Sayı 7, s.44; Korkut (2012), s. 149.

²⁹⁰ Kırcı (2022), ss. 7-8; Kırcı, İ. (2021), *Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısı Çağrı Usulüne Uyulmaması Toplantıya Katılmayan Pay Sahibinin Mülkiyet Hakkını İhlâl Eder Mi? -Farazi Bir Bireysel Başvuru Çerçevesinde İnceleme-*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Cilt. 37(4), Ankara, s. 8.

etmektedir.²⁹¹ Bununla birlikte genel kurul daveti TTSG’de ve/veya şirketin internet sitesinde yayınlanmış ancak pay sahiplerine esas sözleşmede belirtilen şekilde davet yapılmamış ya da iadeli taahhütlü mektupla bildirim gönderilmemiş ise çağrının hiç yapılmadığından bahsedilemeyecektir, ancak davet usulüne uyulmamış olacaktır.

Ayrıca bir toplantı yapılmadan, pay sahiplerinin ve/veya temsilcilerinin genel kurul toplantısı dışında kullandıkları oyları ile (örneğin elden dolaştırma şeklinde) karar alınması hususu genel kurul açısından kabul edilmediği için anonim şirketlerde fiziki veya elektronik ortamda genel kurul toplantısı yapılmaksızın veya toplantı dışında kullanılmış oylarla alınan genel kurul kararları da yok hükmündedir.²⁹²

4.3.3. Genel Kurulun Yetkili Olmayan Kişilerce Davet Edilmesi

Genel kurulu toplantıya davet etme yetkisine sahip kişiler TTK’da yönetim kurulu, azınlık, münferit pay sahipleri ve tasfiye memurları olarak belirtilmektedir. Ancak her ne kadar TTK’da düzenlenmemiş ise de İİK’nın 226. maddesi uyarınca iflas idaresi ve TMK’nın 427/4. maddesi uyarınca atanan kayyımın da genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi bulunmaktadır.²⁹³

Yetkisiz kişiler tarafından gerçekleştirilen çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların yoklukla sakat mı yoksa iptal edilebilir nitelikte mi olduğu hususu doktrinde tartışmalıdır. Doktrinde birtakım yazarlar yetkisiz kişiler tarafından çağrılan genel kurulda alınan kararların yoklukla sakat olduğu kanaatinde dir.²⁹⁴ Yargıtay’ın vermiş olduğu kararlarda da çoğunlukla yetkisiz kişiler tarafından gerçekleştirilen çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğu ifade edilmiştir.²⁹⁵ Ancak doktrinde bazı yazarlar ise yetkisiz

²⁹¹ Yargıtay 11. HD. E. 2009/12744 K. 2011/6060 T. 17.05.2011, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2009-12744-k-2011-6060-t-17-05-2011> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

²⁹² Moroğlu (2020), s.78; Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 343; Kırca, (2022) s.7.

²⁹³ Bu husustaki detaylı açıklamalar için bkz. Bölüm 3.

²⁹⁴ Kırca (2022), s. 6; Bilgili ve Demirkapı (2013), s. 343; Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 594; Bahtiyar (2015), s.193; Korkut (2012), s. 149.

²⁹⁵ Yargıtay 11. HD. E. 2017/463 K. 2018/5685 T. 25.9.2018, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-463-k-2018-5685-t-25-9-2018> (Erişim Tarihi: 18.04.2023). Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2015/6390 K. 2016/2974 T. 16.3.2016, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-6390-k-2016-2974-t-16-3-2016> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Bununla birlikte Yargıtay’ın yetkisiz kişiler tarafından gerçekleştirilen çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların batıl olduğuna yönelik kararları da bulunmaktadır. Bkz. Yargıtay 11.

kimseler tarafından yapılan davet neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların iptal edilebilir nitelikte olduğu görüşündedir.²⁹⁶

Kanaatimce çağrının yetkili kişiler tarafından gerçekleştirilmesi genel kurul oluşumunun zorunlu unsurlarından olduğundan yetkisiz kimseler tarafından yapılan çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte çağrı yetkisiz kimseler tarafından gerçekleştirilmiş olmasına rağmen tüm pay sahipleri ya da temsilcileri toplantıya katılmış ve hiç kimse çağrı usulüne uyulmamasına itiraz etmemiş ve toplantıyı terk etmemiş ise TTK'nın 416. maddesinde öngörülen çağrısız genel kurul koşulları oluşacağından böyle bir genel kurulda alınan kararların da geçerli olacağı kabulü gerekmektedir. Nitekim Yargıtay kararları da bu yöndedir.²⁹⁷

Genel kurulu toplantıya çağırma yetkisi esas olarak yönetim kuruluna aittir. Genel kurul ancak yönetim kurulunun alacağı bir karar neticesinde toplantıya çağrılabilir. Bu kapsamda yönetim kurulu kararı olmaksızın yönetim kurulu başkanı ya da üyesi tarafından yapılan çağrı²⁹⁸ ile yokluk ya da butlanla sakat bir yönetim kurulu kararı doğrultusunda yapılan çağrı da yetkisiz temsilciler tarafından yapılan çağrı niteliğinde olacağından bu çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar da yok hükmünde olacaktır.²⁹⁹ Aynı şekilde üyelerden birinin haberi olmaksızın toplanan yönetim kurulu tarafından alınan çağrı kararı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar da yok hükmündedir.³⁰⁰ Nitekim Yargıtay 11. Hukuk Dairesi vermiş olduğu 2017 tarihli bir kararda usulüne uygun olarak toplanmayan ve toplantı nisabına uymaksızın karar alan yönetim kurulunun çağrı kararının yok hükmünde olduğundan

HD. E. 2015/15527 K. 2017/2736 T. 9.5.2017, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-15527-k-2017-2736-t-9-5-2017> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

²⁹⁶ Üçışık ve Çelik (2013), ss. 258-259.

²⁹⁷ Yargıtay 11. HD. E. 2019/3647 K. 2020/1904 T. 24.2.2020 Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hd-e-2019-3647-k-2020-1904-t-24-2-2020> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

²⁹⁸ Kırcı (2022), s.7; Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2015/11756 K. 2016/8994 T. 21.11.2016, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-11756-k-2016-8994-t-21-11-2016> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

²⁹⁹ Kırcı (2022), s.7; Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2018/1112 K. 2019/6571 T. 22.10.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-1112-k-2019-6571-t-22-10-2019> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

³⁰⁰ Kırcı (2022), s.7; Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2015/14750 K. 2017/2344 T. 24.4.2017, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-14750-k-2017-2344-t-24-4-2017> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

bahisle bu çağrıya istinaden toplanan genel kurulun almış olduğu kararların da yok hükmünde olduğuna hükmeden yerel mahkeme kararını onamıştır.³⁰¹

Ayrıca azledilmiş ya da seçiminin geçersiz olduğu kesinleşmiş bir mahkeme kararı ile sabit hale gelen bir yönetim kurulunun yapacağı çağrı da geçersiz olup bu çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar da yok hükmündedir.³⁰²

4.3.4. Kanun ve Esas Sözleşmede Düzenlenen Çağrı Usulüne Aykırılık

TTK'nın emredici nitelikteki 414. maddesi hükmü gereği ortaklar genel kurul toplantısına, esas sözleşmede gösterilen şekilde, şirketin internet sitesinde ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ilanla çağrılmak zorundadır. Ayrıca pay defterinde yazılı pay sahipleriyle önceden şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine, toplantı günü ile gündem ve ilanın çıktığı veya çıkacağı gazetelerin, iadeli taahhütlü mektupla bildirilmesi gerekmektedir. Söz konusu davetin tüm pay sahiplerine yapılması gerekmektedir.

Davetin kanunda ve esas sözleşmede belirtilen prosedürlere uygun olarak yerine getirilmemesi halinde bu çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar – TTK'nın 416. maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla- yoklukla sakattır.³⁰³ Ancak Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilanın süresinde ve doğru şekilde yapıldığı hallerde pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektup gönderilmemesi ya da esas sözleşmede öngörülen şekilde davet yapılmaması halinde davette usulsüzlük söz konusu olsa da bu durum davetin yapılmadığı anlamına gelmez. Ancak bu usulsüzlüğün toplantıya katılmayan pay sahibine iptal davası açma hakkı vereceği kabul edilmelidir. Keza tüm pay sahiplerine iadeli taahhütlü mektubun toplantıya katılımı sağlayacak makul bir süre önceden gönderildiği ya da esas sözleşmede kararlaştırılan şekilde tüm ortakların toplantıdan tam ve doğru şekilde haberdar edildiği hallerde de Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan yapılmasa dahi davetin varlığı kabul edilmelidir. Bununla birlikte

³⁰¹ Yargıtay 11. HD. E. 2017/1630 K. 2017/4858 T. 28.9.2017, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-1630-k-2017-4858-t-28-9-2017> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

³⁰² Moroğlu (2020), ss. 85-86.

³⁰³ Moroğlu (2020), s. 110; Şener (2022), s. 480.

Üçışık ve Çelik ise bu halde alınan genel kurul kararlarının iptal edilebilir olduğu görüşündedir. Bkz. Üçışık ve Çelik (2013), s. 258.

yine de davet usulsüzdür ve bu halde toplantıya katılmayan pay sahibinin iptal davası açma hakkı bulunmaktadır.³⁰⁴ Yargıtay'ın ise ETK döneminde vermiş olduğu konu ile ilgili birbirinden farklı kararları bulunmaktadır.³⁰⁵

Kanaatimce her ne kadar genel kurula davetin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ve esas sözleşmede öngörülen şekilde ilan edilmesi ve adresini şirkete bildiren ortaklara da iadeli taahhütlü mektupla bildirim yapılması gerekmekte ise de söz konusu bildirimlerden herhangi birinin gerçekleştirilmemesinin genel kurulda alınan kararların yokluğuna sebep olması hukuk güvenliği ilkesi ile bağdaşmayacaktır. Ortaklar söz konusu bildirim şekillerinden biri ile tam ve doğru olarak genel kurul toplantısı hakkında bilgilendirmiş ise bu halde çağrı her ne kadar usulsüz olsa da kararın iptal edilebilir olduğunun kabul edilmesi çok daha yerinde olacaktır.

Yargıtay'ın daha yakın tarihli kararlarında ise çağrı usulüne aykırılığın tek başına iptal nedeni teşkil etmediği, kararın iptali için ayrıca yasaya, esas sözleşmeye ve objektif iyi niyet kurallarına aykırı olması gerektiği kabul edilmektedir.³⁰⁶

Keza Yargıtay TTK'nın yürürlüğe girdiği tarihten sonra vermiş olduğu kararlarda çağrının usulsüz yapıldığı durumlarda konuyu toplantı ve karar yetersayıları üzerinden değerlendirmeye başlamış ve eğer davet edilmeyen pay sahibi toplantıya katılsaydı dahi karar yeter sayısı değişmeyecek ise kararın geçersiz ya da iptal edilebilir olmadığına karar vermektedir.³⁰⁷ Ancak Yargıtay'ın bu yöndeki uygulaması doktrinde

³⁰⁴ Odman Boztosun (2007), ss.50-51; Odman Boztosun (2012), ss.89-91.

³⁰⁵ Bu konuda bkz. bölüm 4.2.2.

³⁰⁶ Yargıtay 11. HD. E. 2001/10204 K. 2002/2499 T. 19.03.2002, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2001-10204-k-2002-2499-t-19-03-2002> (Erişim Tarihi: 24.04.2023). Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 1998/2468 K. 1998/4079 T. 1.6.1998, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-1998-2468.htm&kw=E.+1998/2468+K.+1998/4079+&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 24.04.2023).

³⁰⁷ "...Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre; dava konusu genel kurul kararlarının yokluk ve butlanla sakat olmadığı, dava konusu genel kurul kararlarına karşı açılan iptal davasının üç aylık hak düşürücü süre içinde açılmadığı, genel kurula davetin usulüne uygun yapılmadığı, ancak bu hukuka aykırılığın dava konusu genel kurul kararlarının alınmasında sonuca etkili olmadığından iptale yol açmayacağı, divan oluşumunda ve seçiminde hukuka aykırılığa ilişkin somut delil bulunmadığı, dava dışı ...'nun divan başkanı ve yönetim kurulu üyeliğine seçilmesinin de hukuka uygun olduğu gerekçesiyle, davanın reddine karar verilm[esi yerindedir]..." (Yargıtay 11. HD., E. 2015/14626 K. 2016/6507 T. 13.6.2016) Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD., E. 2015/7643 K. 2016/3843 T. 7.4.2016

Kırca tarafından illiyet bağının tespitinde normatif illiyet görüşünün esas alınmasının daha isabetli olacağı iddiası ile eleştirilmektedir. Bu görüşe göre usulle ilgili bir hükmün ihlâlinin, kararını objektif biçimde veren bir pay sahibinin veya dürüst ve ortalama bir pay sahibinin pay sahipliği ve katılım haklarını kullanma davranışını etkilediği sonucuna varılırsa, bu ihlâl başkaca bir şart aranmaksızın iptal sebebi sayılmalıdır.³⁰⁸

TTK'nın 414. maddesinde toplantı ile çağrı arasında iki haftalık süre olmasını öngören hükmü ise nisbi emredici nitelikte olduğundan bu hükme aykırılık çağrının usulsüz olmasına neden olsa da ancak kararın iptal edilebilirliğine yol açar.³⁰⁹ Keza davet şekli ve usulü ile ilgili olarak kanunda belirtilenlerin yanı sıra esas sözleşmede yer alan hükümlere aykırılık da iptal edilebilirlik nedenidir.³¹⁰ Ancak, bir merasimin esas sözleşme ile davetin mevcudiyeti şartı haline getirilmesi de hukukî olarak mümkündür.³¹¹

4.3.5. Genel Kurul Çağrısının İçeriğinin Kanuna Uygun Olmaması

Genel kurulun toplantıya çağrılmasına ilişkin ilanlarda ve pay sahiplerine gönderilecek mektuplarda yer verilmesi gereken hususlar BTY'nin 11. maddesinde belirtilmiştir. Ancak ilan ve davet mektuplarında söz konusu içeriklere yönelik eksiklikler bulunması söz konusu olabilir. Bu hallerde uygulanacak hukuki yaptırımın belirlenmesi gerekmektedir.

İlan ve mektup metinlerinde yer verilmesi gereken ilk husus şirketin ticaret unvanıdır. Unvan tam olarak yazılmasa dahi davetin hangi anonim ortaklıkla ilgili olduğu

Görüş ve kararlar için bkz. Yiğit, İ. (2018), *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, Yürürlüğünün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Tebliğler ve Tartışmalar). 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 36-38.

Doktrinde Pulaşlı yeni TTK düzenlemesinin yürürlüğe girmesi ile birlikte çağrının usulüne göre yapılmaması, gündemin gereği gibi ilan edilmemesi hallerine dayanarak iptal davasının açıldığı hallerde alınan genel kurul kararının ayrıca kanun, esas sözleşme ve dürüstlük kurallarına aykırı olduğu değil, aksine bu aykırılığın genel kurul kararının alınmasına etkili olduğunun kanıtlanması gerektiği görüşündedir. Bu görüş için bkz. Pulaşlı (2022a), s. 1094.

³⁰⁸ Kırca (2020), ss. 127-130; Kırca (2021), ss. 9-11.

³⁰⁹ Korkut (2012), s. 151; Bahtiyar (2015), s. 201; Şener (2022), s. 481; Üçışık ve Çelik (2013), s. 258; Moroğlu (2020), s. 100; Moroğlu (2010c), s. 180.

³¹⁰ Moroğlu (2020), s. 100; Moroğlu (2010c), s. 180; Şener (2022), s. 481; Üçışık ve Çelik (2013), s. 258.

³¹¹ Moroğlu (2010c), s. 180.

anlaşıyor ise bu halde davet geçerli kabul edilmelidir. Ancak unvan belirtilmemiş veya gösterilen unvanın ortaklığa ait olduğu anlaşılamiyor ise yapılan çağrı ve bu çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar yok hükmündedir.³¹²

İlan ve mektup metinlerinde toplantının yapılacağı yer ve zamanın da yeterli bir şekilde gösterilmesi gerekmektedir. Aksi halde söz konusu ilan neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların iptali talep edilebilir. Keza adresin yeterli olmadığı ya da uygun zamanın belirlenmediği ilanlar doğrultusunda toplanan genel kurulda alınan kararlar nedeniyle de pay sahipleri kararın iptaline karar verilmesini talep edebilir.³¹³ Fakat davet metninde genel kurul toplantısının hangi ortaklıkla ilgili olduğu, nerede ve ne zaman yapılacağı hiç belirtilmemiş veya tamamıyla yanlış ya da pay sahiplerinin toplantı yer ve zamanını tayin edebilmelerine imkân vermeyecek derecede noksan belirtilmiş ise bu halde bir davetten bahsetmek mümkün olmadığından böyle bir davet üzerine toplanan genel kurulda alınan kararlar da yoklukla sakattır.³¹⁴

İlanın ait olduğu genel kurul toplantısında esas sözleşmede değişiklik yapılacak ise değişen maddelerin eski ve yeni şekillerinin de ilanda gösterilmesi gerekmektedir. Bu hususa uyulmaması davetin usulsüzlüğüne ve değişiklik konusunda alınan kararların iptaline neden olabilecektir.³¹⁵

Finansal tabloların, konsolide finansal tabloların, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun, denetleme raporunun ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisinin şirket merkez ve şube adresleri belirtilmek suretiyle anılan adreslerde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulduğu hususunun ilanlarda belirtilmemesi ise yalnızca anılı çağrı neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararların iptal edilmesine neden olur.³¹⁶

³¹² Moroğlu (2020), s. 102; Üçışık ve Çelik (2013), s. 260.

³¹³ Moroğlu (2020), ss. 102-104.

³¹⁴ Moroğlu (2010c), ss. 177-178; Korkut (2012), s. 154.

³¹⁵ Moroğlu (2010c), s. 178; Üçışık ve Çelik (2013), s. 262; Korkut (2012), s. 155.

Aynı yönde bkz. Yargıtay 11. HD. E. 2018/2657 K. 2019/4212 T. 10.6.2019, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2018-2657.htm&kw=E.+`2018/2657`+K.+`2019/4212`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 28.04.2023).

³¹⁶ Moroğlu (2020), ss. 108; Moroğlu (2010c), s. 178; Korkut (2012), s. 154.

4.3.6. Gündemin İlanına İlişkin Eksiklikler

TTK, genel kurullarda müzakere edilecek konuların önceden belirlenmesi esasını kabul etmiştir. Bir diğer ifade ile bir konunun anonim şirket genel kurulunda müzakere edilebilmesi için bu konunun çağrı ile birlikte pay sahiplerinin bilgisine sunulan gündemde yer alması gerekir.³¹⁷ Nitekim BTY'nin 11. maddesinde de ilan ve davet mektuplarında gündeme de yer verilmesi gerektiğini düzenlemiştir. Toplantı gündeminin bildirilmesi ortakların toplantıya katılma iradelerinin oluşumu açısından büyük önem taşımaktadır. Gündem doğrultusunda ortaklar toplantıya katılıp katılmayacaklarına karar verecekler ve gerekli hazırlıklarını yapacaklardır. Bu nedenle toplantı gündeminin tam ve eksiksiz olarak ortaklara bildirilmesi gerekmektedir.

Gündem, genel kurulu toplantıya çağırان tarafından belirlenir (TTK m. 413/1). Bu nedenle çağrıyı kim gerçekleştiriyor ise belirlemiş olduğu gündeme davet metinlerinde de yer vermesi gerekmektedir. Kanuni istisnalar hariç olmak üzere gündemde yer almayan konuların genel kurulda müzakere edilmesi ve karara bağlanması mümkün değildir.

Gündem ile ilgili aykırılıklar, gerek gündemin düzenlenip pay sahiplerine ilanı aşamasında (TTK m. 413/1; 414) gerekse de genel kurulda karar alma aşamasında (TTK m. 413/2) gerçekleşebilir. Her iki halde de aykırılıkların yaptırımını alınan kararların yok hükmünde olması değil, iptal edilebilir olmasıdır.³¹⁸

Gündemin gereği gibi ilan edilmemesi; karara temel olan maddenin ilanda yer almaması veya ilan edilen gündem maddesinden müzakere edilecek konunun açıkça anlaşılabilmesi hallerini ifade eder.³¹⁹ Davet metninde gündeme hiç yer verilmemesi, eksik yer verilmesi veya diğer bir şekilde usulsüz yer alması halinde davet yok olmamakla birlikte usulsüzdür. Böyle bir davet neticesinde toplanan genel kurulda alınan kararlar da yoklukla sakat olmayıp, sadece iptal edilebilir niteliktedir.³²⁰ Yargıtay kararları da gündemin ilan edilmediği ya da gündemde ilan edilen madde ile

³¹⁷ Yayla, Ü. (2013), *Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s. 87.

³¹⁸ Moroğlu (2020), ss. 105.

³¹⁹ Çamoğlu, Poray ve Tekinalp (2021), s. 606.

³²⁰ Moroğlu (2010c), s. 178; Korkut (2012), ss 154-155.

genel kurulda alınan kararın bağlantısız olduğu hallerde alınan kararların iptale tabi olduğu yönündedir.³²¹

Bu kapsamda belirtilmelidir ki gündeme bağlılık ilkesi gereği gündemde bulunmadığı halde müzakere edilerek oylanan genel kurul kararları da –gündeme bağlılık ilkesine ilişkin kanunu istisnalar saklı kalmak kaydıyla- iptal edilebilir niteliktedir.³²² Ayrıca gündemde yer almayan bir konuya ilişkin karara karşı iptal davası açabilmek için karara olumsuz oy verilmesine ve bu hususun tutanağa geçirilmesine de gerek bulunmamaktadır.³²³

³²¹ “...Genel kurul çağırısı için gündemin ortaklara gönderilmemiş olması, genel kurulda alınan kararların geçerliliğini etkilemez. Bu eksiklik ancak bir iptal nedeni olabilir...” (Yargıtay 11. HD. E. 6790 K. 732 08.02.1993 T.) Bu karar için bkz. Üçışık ve Çelik (2013), s. 261.

³²² “...bu şekilde imtiyaz tanımının TTK kapsamında mümkün olmasına karşın bu konunun gündemde yer almamasına rağmen ve ilan edilen gündemde bu husus açıkça bulunmamasına rağmen bu konuda karar alındığı, 7 ve 8 nolu kararlar yönünden TTK. 413/2.maddesinde düzenlenen gündeme bağlılık kuralının ihlal edildiği, böylece alınan kararın kanuna aykırı olup TTK 445. maddesi uyarınca, kanuna aykırılık nedeniyle iptali gerektiği...” Yargıtay 11. HD. E. 2016/11330 K. 2018/3632 T. 16.5.2018, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-11330-k-2018-3632-t-16-5-2018> (Erişim Tarihi: 29.04.2023).

³²³ Yayla (2013), s. 89.

BÖLÜM 5: SONUÇ

Anonim ortaklıkların müzakere ve karar organı niteliğinde olan genel kurullar gerek ortaklığa ilişkin esas sözleşmenin değiştirilmesi, bölünme, birleşme gibi şirketin devamı için önem arz eden konuların değerlendirilmesi yönünden gerekse de kar payı dağıtılması konularında karar alma, pay sahiplerine müzakere ve oy hakkını kullanma fırsatı tanınması yönünden büyük öneme sahiptir. Genel kurul ve yönetim kurulu arasında bir astlık-üstlük ilişkisi olmamakla birlikte genel kurul bir iç organ niteliğinde olduğundan kural olarak genel kurulda alınan kararların doğrudan dış dünyada bir etkiye sebep olması mümkün görünmemektedir. Genel kurul her faaliyet döneminin sonundan itibaren üç ay içerisinde olağan olarak toplanabileceği gibi gerekli hallerde olağanüstü olarak da toplanabilmektedir.

Genel kurullar tüm pay sahiplerinin toplanarak müzakere ve oy haklarını kullanabildikleri bir organ olduğundan kanun koyucu pay sahiplerinin genel kurula davetine büyük bir önem atfetmiş ve bu hususta çeşitli düzenlemelere yer vermiştir.

Bu doğrultuda ilk olarak genel kurul davetinin kimler tarafından gerçekleştirilebileceği hususu önem taşımaktadır. Davete yetkili kişiler yönünden 6102 Sayılı Kanun ile 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu arasında birtakım farklılıklar bulunmaktadır. Burada göze çarpan ilk husus 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda denetçilerin genel kurulu davet yetkisinin kaldırılmış olmasıdır. 6102 Sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile denetçiler anonim şirketin zorunlu organlarından biri olmaktan çıkarılmış ve anonim şirketler açısından bağımsız denetim esası benimsenmiştir. Bu kapsamda denetçilere genel kurulu davet yetkisi tanınmamıştır.

6102 Sayılı Kanun'da da genel kurulu davet yetkisinin asıl olarak yönetim kurulunda olduğu vurgulanmıştır. Anonim şirketin idare organı olan yönetim kurulunun pay sahiplerinin bir araya geldiği genel kurulu davet yetkisi aynı zamanda yönetim kurulu açısından bir yükümlülüktür. Kanunda belirtilen sürelerde ve gerekli durumlarda genel kurulun toplantıya çağrılmaması halinde yönetim kurulunun sorumluluğu söz konusu olabilecektir. 6102 Sayılı Kanun'la görev süresi sona eren yönetim kurulunun genel kurulu davet yetkisinin olup olmadığı hususundaki belirsizlik de kanuni bir zemine

oturmuş ve kanun koyucu görev süresi sona eren yönetim kurulunun da genel kurulu davet yetkisinin bulunduğunu düzenlemiştir.

6102 Sayılı Kanun ile getirilen bir diğer yenilik ise kanunda öngörülen koşulların gerçekleşmesi ile her bir pay sahibine mahkemeye başvurarak genel kurulu davet yetkisinin tanınmış olmasıdır. Söz konusu yeni düzenleme sayesinde yönetim kurulunun, devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında her bir pay sahibi genel kurulu davet için başvuruda bulunabilecektir. Anılı düzenleme özellikle şirketteki yönetim boşluğunun doldurulması amacıyla genel kurulun her bir pay sahibi tarafından toplantıya davet edilmesine imkân tanımakta ve böylelikle organ yokluğu nedeniyle anonim şirketin feshine engel olunabilmesi açısından önem arz etmektedir.

6102 Sayılı Kanun, 6762 Sayılı Kanun'da yer almakla birlikte uygulamada yaşanan güçlük nedeniyle tartışmalı olan azınlığın genel kurulu davet yetkisine de işlerlik kazandırmıştır. Zira 6762 Sayılı Kanun'da her ne kadar azınlığın genel kurulu davet yetkisinin bulunduğu ifade edilmekte ise de söz konusu yetki ancak hem yönetim kuruluna hem de denetçilere başvurulmuş olması halinde kullanılabilmekteydi. Bu durum da sürecin uzunluğu ve belirsizliği nedeniyle azınlığın davet yetkisini kullanabilme yetkisini kısıtlamaktaydı. 6102 Sayılı Kanun'da uygulamada yaşanan sorunlar ve doktrinde ileri sürülen yorumlar neticesinde azınlığa sadece yönetim kuruluna başvuru zorunluluğu getirilmiş ve bu başvurunun da noter vasıtasıyla yapılması gerekliliği düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile azınlığın yönetim kuruluna başvuru tarihinin tartışmadan uzak hale getirilmesi amaçlanmıştır. Keza yönetim kurulu açısından da başvuruyu yedi iş günü içerisinde sonuçlandırma yükümlülüğü getirilerek yönetim kurulunun başvuruyu sürüncemede bırakma riski bertaraf edilmiştir. Yönetim kurulunun talebe işbu süre içerisinde yanıt vermemesi ya da talebi reddetmesi halinde azınlığa mahkemeye başvurma imkânı tanınmıştır.

6102 Sayılı Kanun tasfiye memurlarına da görevleri ile ilgili konularda genel kurulu davet yetkisi tanımıştır. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yanı sıra İcra ve İflas Kanunu'nun 226. maddesi uyarınca iflas idaresi ve Türk Medeni Kanunu'nun 427/4. maddesi uyarınca atanan kayyımın da genel kurulu davet yetkisinin bulunduğu kabul edilmektedir. Genel kurulu toplantıya davet yetkisine sahip olanlar sınırlı sayıda

olduğundan çağrı yetkisinin bir başka kişi ve organa ise devri mümkün değildir.

Genel kurulun yetkili kimseler tarafından toplantıya çağrılması genel kurul kararının varlığı için zaruridir. Yargı kararları ve öğretide yer alan görüşler de büyük çoğunlukla yetkisiz kimselerin daveti üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların yok hükmünde olduğu yönündedir. Bununla birlikte yetkisiz kimselerin daveti üzerine toplanan genel kurulda alınan kararların sıhhati yönünden çağrısız genel kurul koşullarının oluşup oluşmadığı hususuna da özellikle dikkat etmek gerekmektedir.

Kanun koyucu pay sahiplerinin genel kurula daveti hususunda birtakım prosedürlere de yer vermiştir. Pay sahiplerinin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanan ilanla toplantıya davet edilmeleri gerekmektedir. Ancak bu ilanın yapılması tek başına yeterli değildir. Pay sahipleri toplantıya esas sözleşmede belirtilen şekilde de davet edilmelidirler. Söz konusu ilanların yanı sıra bağımsız denetime tabi şirketler yönünden internet sitesi açma zorunluluğu bulunduğundan söz konusu şirketler genel kurula davet ilanını internet sitesinde de yayımlamalıdır. 6102 Sayılı Kanun, 6762 Sayılı Kanun'un yürürlükte olduğu dönemde yer alan mektupla davet hususunda da birtakım yenilikler getirmiştir. Bu hususta ilk yenilik 6762 Sayılı Kanun'un yürürlükte olduğu dönem pay sahiplerine ve diğer ilgililere gönderilecek mektupların "taahhütlü olması" yerine "iadeli taahhütlü" olmasının öngörülmesidir. Yapılan bir diğer değişiklik ise mektupla davetin yalnızca nama yazılı pay senedi sahiplerine değil daha önce şirkete pay senedi veya pay sahipliğini ispatlayıcı belge vererek adreslerini bildiren pay sahiplerine de iadeli taahhütlü mektupla çağrı yapılması yönünde bir düzenlemenin getirilmiş olmasıdır.

Kanun koyucu söz konusu ilanların ilan ve toplantı günleri hariç olmak üzere toplantı tarihinden en az iki hafta önce gerçekleştirilmesi gerektiğine hükmetmiştir. Kanun ilanların içeriğine yer vermemiş olsa da Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik'in 11. maddesi bu hususta yol gösterici niteliktedir. Keza genel kurul toplantılarında gündeme bağlılık ilkesi esas olduğundan ve pay sahiplerinin genel kurula katılıp katılmama yönündeki iradelerin oluşumu yönünden önem teşkil ettiğinden toplantı gündeminin ilan edilmesi gerekmektedir.

Kanunda yer alan davet usullerine aykırılık halinde genel kurulda alınan kararların yaptırımının ne olacağı ise tartışmalı niteliktedir. Zira ihlalin boyutuna göre meydana gelebilecek yaptırım yokluk, butlan ya da iptal edilebilirlik olabilmektedir. Genel kurulun çağrı olmaksızın toplandığı –çağrısız genel kurul hükümleri saklı kalmak kaydıyla- haller ve genel kurulun yetkisiz kimseler tarafından davet edildiği hallerde alınan kararların yoklukla sakat olacağı genel olarak kabul görmektedir. Davetin eksik yapıldığı ya da gereği gibi yapılmadığı hallerde uygulanacak yaptırımlar hususunda doktrin ve yargı kararlarında bir birlik olduğunu kabul edebilmek mümkün değildir. Bununla birlikte doktrinde genel olarak kabul gören görüşün yaptırımın türü hakkında net bir ayırımın yapılamadığı hallerde hukuk güvenliği ilkesi de göz önüne alınarak kararın iptal edilebilir olduğunun kabul edilmesi olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akbay, D. (2010), *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na Göre Limited Ortaklık Genel Kurulunun Toplanma Ve Karar Alma Esasları*. 1. Bası İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Albayrak Doğan, A. (2020), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul Toplantısına Çağrıya Yetkili Kurul/Kişiler, Yürürlüğünün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu III (Tebliğler ve Tartışmalar)*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 103-118.
- Altaş, S. (2023a), *Anonim Şirket Genel Kurul Rehberi (Açıklamalı, Uygulamalı, Örnekli)*. Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 9. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Altaş, S. (2023b), *Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketler (Açıklamalı, İçtihatlı, Örnekli)*. Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 12. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aydoğan, F. (2012), *Tek Kişi Ortaklığı*. 1. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Bahtiyar, M. (2005), *Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'nın Dili İle Bazı Hükümlerinin Değerlendirilmesi*, TBB Dergisi, Sayı. 61, ss. 47-106 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-61-183>.
- Bahtiyar, M. (2015), *Ortaklıklar Hukuku*. Yeni TTK'ya Göre Yazılmış Güncellenmiş 9. Bası. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Bahtiyar, M. ve Hamamcıoğlu, E. (2014), *Yeni TTK'ya Göre Anonim Ortaklık Genel Kurul Toplantıları*. 1. Bası. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Baraç, İ.N. (2019), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurulu Toplantıya Davet*. Yüksek Lisans Tezi. İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Bilgili, F. ve Demirkapı, E. (2013), *Şirketler Hukuku*. 9. Bası. Bursa: Dora Basım Yayın.
- Cenkci, E. (2017), *Anonim Ortaklıkta Tek Pay Sahibinin Yeni Gücü: Genel Kurulu Toplantıya Çağırabilmesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt. 33(3), ss. 129-171.
- Çamoğlu E., Poroy R., Tekinalp Ü (2019), *Ortaklıklar Hukuku*. Cilt. 2. Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 14. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Çamoğlu E., Poroy R., Tekinalp Ü (2021), *Ortaklıklar Hukuku*. Cilt. 1. Güncellenmiş, Yeniden Yazılmış 15. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Çebi, H. (2020), *Şirketler Hukuku*. 1. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Dolar, N.F. (2020), *Anonim Şirketlerde Azınlığın Genel Kurulun Toplantıya Çağrılmasını Talep Hakkı*, Adalet Dergisi, Sayı. 65, ss. 585-605.
- Erdem, H. E. (2017), *Türk Ticaret Kanunu'nun Anonim Şirketler Genel Kurulları İçin Getirdiği Yenilikler*, Türk Ticaret Kanunu İle İlgili Makaleler (2009-2016). 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 407-449.
- Erdoğan, İ. (2019), *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. 1. Bası. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Gencer, H. (2021), *Anonim Şirketlerde Azınlık ve Azınlık Hakları*. Güncellenmiş 2. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 102.
- Günay, E. D. (2022), *Anonim Ortaklıklarda Gündem Kapsamında Genel Kurula Katılım ve Temsil Hakkı, Kurulun Toplantıya Çağrılması ve Gündeme İlişkin Hususlar*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Karaege, Ö. (2015), *Anonim Şirketlerde Tek Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağrı Yetkisi (TTK m. 410/II)*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt. 19(4), ss.71-127.
- Karlıoğlu, H. (2019), *Anonim Şirketlerde Genel Kurul*. 1. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Kaya, M.İ. (2015), *Anonim Şirkette Tek Bir Pay Sahibinin Genel Kurulu Toplantıya Çağırması*, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı ss. 405-434.
- Kayıhan, Ş. (2021), *Şirketler Hukuku*. Gözden Geçirilmiş 5. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Kendigelen, A. (2016), *Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Kırca, İ., Şehirli Çelik, F.H. ve Manavgat, Ç. (2013), *Anonim Şirketler Hukuku*. Cilt. 1. 1. Bası. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- Kırca, İ. (2020), *Meydana Gelişine (Usûle) İlişkin Hukuka Aykırılıklar Sebebiyle Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının İptali (TTK m. 446.1.b)*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Cilt. 0(32), Ankara, ss. 11-45.
- Kırca, İ. (2021), *Anonim Şirket Genel Kurul Toplantısı Çağrı Usûlüne Uyulmaması Toplantıya Katılmayan Pay Sahibinin Mülkiyet Hakkını İhlâl Eder Mi? -Farazî Bir Bireysel Başvuru Çerçevesinde İnceleme-*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Cilt. 37(4), Ankara, ss. 5-24.
- Kırca, İ. (2022), *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Güncellenmiş 3. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayınları.

- Korkut, Ö. (2012), *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Genel Kurul Kararlarının Butlanı*. 1. Bası. Adana: Karahan Kitapevi.
- Korkut, Ö., Cengil, M.F., Durdu, M., Gürbüz Gökberk, İ.N. ve Doğanay, M.Z. (2022), *Şematik Şirketler Hukuku*. Gözden Geçirilmiş 2. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Moroğlu, E. (2010a), *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyeleri İle Denetçilerinin Görev Süreleri*, Makaleler, 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 407-418.
- Moroğlu, E. (2010b), *Anonim Ortaklıkta Azınlık Paysahiplerinin Genel Kurulu Toplantıya Daveti ve Mahkemenin Davete İzin Kararının Uygulanmasının Durdurulması*, Makaleler, 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss.237-254.
- Moroğlu (2010c), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurulun Toplantıya Daveti Merasimine Aykırılığın Genel Kurul Kararına Etkisi ve Yargıtay Kararları*, Makaleler, 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss.173-194.
- Moroğlu, E. (2016), *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler*. 8. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Moroğlu, E. (2020), *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*. Güncellenmiş 9. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Nomer Ertan, N.F. (2020), *Anonim Ortaklıklarda Azınlık Hakları Üzerine Düşünceler*. Tüzel Kişilik Penceresinden Anonim Ortaklık Sempozyumu. MEF Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İstanbul. 20-22 Temmuz 2020, On İki Levha Yayıncılık, ss. 31-45.
- Odman Boztosun, A. (2007), *Anonim Şirkette Genel Kurul Toplantılarına Çağrıda Usulsüzlük*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Sayı. 7, ss. 43-52.
- Odman Boztosun, A. (2012), *Anonim Şirket Genel Kurullarından Önce, İlgili Pay Sahiplerine Hiç veya Usulüne Uygun Şekilde Davet Mektubu Gönderilmemesinin Hukuki Sonucu Nedir?*, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt. 0(24), ss. 83-113.
- Okan, N. (2023), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt: 2. 1. Bası. Editör Kemal Şenocak. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Pekcantez, H., Atalay, O., Sungurtekin Özkan, M. ve Özekes, M. (2004), *İcra ve İflas Hukuku*. 1. Bası. Ankara: Yetkin Basımevi.
- Pulaşlı, H. (2020), *Şirketler Hukuku Genel Esaslar*. Güncellenmiş ve Genişletilmiş 6. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Pulaşlı, H. (2022a), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt 2. Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Pulaşlı, H. (2022b), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt 3. Tamamen Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Sevi, A.M. (2018), *Anonim Ortaklıkta Payın Devri*. Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 4. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Soykan, İ.C. (2012), *Anonim Ortaklıklarda Organ Yokluğu*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Şener, O.H. (2022), *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı*. Gözden Geçirilmiş 5. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Şenocak, K. (2023), *Şirketler Hukuku Şerhi*. Cilt: 2. 1. Bası. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tekinalp, Ü. (2012), *Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları Pay Defteri Hukuku İle*. 1. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Tekinalp, Ü. (2013), *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku Değişiklikler ve İkincil Düzenlemelerle Güncelleştirilmiş* 3. Bası. İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Ulusoy, E. (2018), *Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı ve Görevi*, Türk Ticaret Kanunu'nun 5. Yıl Sempozyumu Hakem Denetiminden Geçmiş Tebliğler Kitabı. 1. Bası. Ankara: Türkiye Adalet Akademisi, ss. 343-362.
- Üçışık, G. ve Çelik, A. (2013), *Anonim Ortaklıklar Hukuku*. Cilt.1. 1. Bası. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Yayla, Ü. (2013), *Anonim Ortaklık Genel Kurulları Elektronik Genel Kurullar*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Yiğit, İ. (2018) *Anonim Şirket Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Yürürlüğünün 7. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Tebliğler ve Tartışmalar)*. 1. Bası. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, ss. 27-48.
- 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 2128, 19 Haziran 1932 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/2128.pdf> (Erişim Tarihi: 27.01.2023)
- 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 24607, 8 Aralık 2001 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/12/20011208.htm#1> (Erişim Tarihi: 27.12.2022)
- 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 27836, 4 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110204-1.htm> (Erişim Tarihi: 20.02.2023)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 27846, 14 Şubat 2011 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/02/20110214-1-1.htm> (Erişim Tarihi: 27.12.2022)

6335 sayılı Türk Ticaret Kanunu İle Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 28339, 30 Haziran 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120630-5.htm> (Erişim Tarihi: 24.01.2023)

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 28513, 30 Aralık 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/12/20121230-1.htm> (Erişim Tarihi: 10.04.2023)

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 9353, 9 Temmuz 1956 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/9353.pdf> (Erişim Tarihi: 27.12.2022)

7262 sayılı Kitle İmha Silahlarının Yayılmasının Finansmanının Önlenmesine İlişkin Kanun, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 31351 (5. Mükerrer), 31 Aralık 2020 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/12/20201231M5-19.htm>

(Erişim Tarihi: 14.04.2023)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve Gerekçesi [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1138.pdf> (Erişim Tarihi: 26.03.2023)

Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, Sayı: 28481, 28 Kasım 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: :

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/11/20121128-7.htm> (Erişim Tarihi: 05.01.2023)

Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 28395, 28 Ağustos 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120828-3.htm> (Erişim Tarihi: 24.01.2023)

Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 28396, 29 Ağustos 2012 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120829-10.htm>

(Erişim Tarihi: 24.01.2023)

Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Merkezi Kayıt Kuruluşuna Bildirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ, T.C. Resmî Gazete, Sayı: 31446, 6 Nisan 2021 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210406-9.htm> (Erişim Tarihi: 16.06.2023)

23. Dönem Adalet Komisyonu Raporu 1/324, Sırası: 96, s.494-495 [Çevrimiçi]. Erişim Adresi:

<https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D23/Y2/T1/DosyaKomisyonRaporunuVerdi/ea39bd0f-76e7-43cf-97ca-9e10b14d1c5d.pdf> (Erişim Tarihi: 02.04.2023)

Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.ticaret sicil.gov.tr> (Erişim Tarihi: 12.05.2023)

Yargıtay 11. HD. E. 2015/3475 K. 2015/10856 T. 21.10.2015, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-3475-k-2015-10856-t-21-10-2015> (Erişim Tarihi: 15.01.2022).

Yargıtay 11. HD. E. 2002/12946, K. 2003/7430, T. 14.7.2003, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2002-12946.htm&kw=E.+`2002/12946`,`+K.+`2003/7430`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 26.02.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2009/5463, K. 2009/6666, T. 1.6.2009, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2009-5463.htm&kw=E.+`2009/5463`,`+K.+`2009/6666`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 26.02.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2014/18751 K. 2015/6314 T. 4.5.2015 Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2014-18751-k-2015-6314-t-4-5-2015> (Erişim Tarihi: 10.03.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2004/1883 K. 2004/11064 T. 9.11.2004 Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2004-1883.htm&kw=E.+`2004/1883`+K.+`2004/11064`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 25.03.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 1999/2473 K. 1999/4475 T. 26.5.1999, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-1999-2473.htm&kw=E.+`1999/2473`+K.+1999/4475+&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 28.03.2023).

İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/509 K. 2020/426, T. 15.9.2020, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblandl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-509-k-2020-426-t-15-9-2020> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

İstanbul Anadolu 12. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2020/565 K. 2020/660, T. 3.12.2020, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/istnblandl-12-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2020-565-k-2020-660-t-3-12-2020> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

İstanbul BAM, 43. HD, E. 2021/211 K. 2021/713 T. 7.6.2021, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam43-hd-e-2021-211-k-2021-713-t-7-6-2021> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/11101 K. 2016/5698 T. 25.5.2016, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-11101-k-2016-5698-t-25-5-2016> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

İstanbul BAM, 14. HD. E. 2019/2504 K. 2019/1776 T. 30.12.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/istanbul-bam14-hd-e-2019-2504-k-2019-1776-t-30-12-2019> (Erişim Tarihi: 21.02.2023).

Bakırköy 4. Asliye Ticaret Mahkemesi, E. 2019/545 K. 2019/914, T. 11.10.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/adli-yargi-ilk-derece-mahkemeleri/bkrky-4-asliye-ticaret-mahkemesi-e-2019-545-k-2019-914-t-11-10-2019> (Erişim Tarihi: 23.02.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2016/7714, K. 2018/1804, T. 08.03.2018, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2016-7714.htm&kw=E.+`2016/7714`,`+K.+`2018/1804`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi: 09.04.2023).

Ankara BAM 21. HD. E. 2021/1278 K. 2021/1155 T. 14.10.2021, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/bolge-adliye-mahkemesi/ankara-bam21-hd-e-2021-1278-k-2021-1155-t-14-10-2021> (Erişim Tarihi: 09.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/4392 K. 2015/11374 T. 2.11.2015, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-4392-k-2015-11374-t-2-11-2015>

[4392-k-2015-11374-t-2-11-2015](#) (Erişim Tarihi: 10.04.2023).

Yargıtay HGK, E. 2013/1048 K. 2014/430 T. 2.4.2014 Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/hukuk-genel-kurulu-e-2013-1048-k-2014-430-t-2-4-2014> (Erişim Tarihi: 16.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2008/2280 K. 2009/6706 T. 1.6.2009, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2008-2280-k-2009-6706-t-01-06-2009> (Erişim Tarihi: 17.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/15625, K. 2016/3083, T. 21.3.2016, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2015-15625.htm&kw=E.+`2015/15625`,`+K.+`2016/3083`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 17.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2019/3 K. 2019/7182 T. 13.11.2019, Kazancı [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2019-3.htm&kw=E.+`2019/3`+K.+2019/7182+&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 19.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2017/4750 K. 2019/1454 T. 25.2.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-4750-k-2019-1454-t-25-2-2019-1> (Erişim Tarihi: 21.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2017/2696 K. 2019/1902 T. 7.3.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-2696-k-2019-1902-t-7-3-2019> (Erişim Tarihi: 22.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2018/3976 K. 2019/5402 T. 16.9.2019, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-3976-k-2019-5402-t-16-9-2019> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2009/12744 K. 2011/6060 T. 17.05.2011, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2009-12744-k-2011-6060-t-17-05-2011> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2017/463 K. 2018/5685 T. 25.9.2018, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-463-k-2018-5685-t-25-9-2018> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/6390 K. 2016/2974 T. 16.3.2016, Lexpera [Çevrimiçi]. Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-6390-k-2016-2974-t-16-3-2016> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/15527 K. 2017/2736 T. 9.5.2017, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-15527-k-2017-2736-t-9-5-2017> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2019/3647 K. 2020/1904 T. 24.2.2020 Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hd-e-2019-3647-k-2020-1904-t-24-2-2020> (Erişim Tarihi: 18.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/11756 K. 2016/8994 T. 21.11.2016, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-11756-k-2016-8994-t-21-11-2016> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2018/1112 K. 2019/6571 T. 22.10.2019, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2018-1112-k-2019-6571-t-22-10-2019> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2015/14750 K. 2017/2344 T. 24.4.2017, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2015-14750-k-2017-2344-t-24-4-2017> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2017/1630 K. 2017/4858 T. 28.9.2017, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2017-1630-k-2017-4858-t-28-9-2017> (Erişim Tarihi: 20.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2001/10204 K. 2002/2499 T. 19.03.2002, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2001-10204-k-2002-2499-t-19-03-2002> (Erişim Tarihi: 24.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 1998/2468 K. 1998/4079 T. 1.6.1998, Kazancı [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-1998-2468.htm&kw=E.+`1998/2468`+K.+1998/4079+&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 24.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2018/2657 K. 2019/4212 T. 10.6.2019, Kazancı [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=11hd-2018-2657.htm&kw=E.+`2018/2657`+K.+`2019/4212`&cr=yargitay#fm> (Erişim Tarihi 28.04.2023).

Yargıtay 11. HD. E. 2016/11330 K. 2018/3632 T. 16.5.2018, Lexpera [Çevrimiçi].
Erişim Adresi: <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/yargitay/11-hukuk-dairesi-e-2016-11330-k-2018-3632-t-16-5-2018> (Erişim Tarihi: 29.04.2023).

EKLER

Ek-A

..... A.S. tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı GÜNDEMİDİR

- 1- Açılış
- 2 -Toplantı Başkanlığının oluşturulması ve toplantı tutanaklarını imzalamak üzere toplantı başkanlığına yetki verilmesi
- 3-2022 yılına ait Yönetim Kurulu Faaliyet Raporunun okunması ve müzakeresi,
- 4-2022 yılına ait Denetçi Raporlarının okunması,
- 5-2022 yılına ait Finansal Tabloların okunması, müzakeresi ve tasdiki,
- 6-2022 yılı faaliyetlerinden dolayı Yönetim Kurulu üyelerine yapılan ödemelerin kabulü ve Yönetim Kurulu üyelerinin ibrasının görüşülmesi
- 7-2022 yılı karının kullanım şeklinin, dağıtılacak kar ve kazanç payları oranlarının belirlenmesi,
Yönetim Kurulu üyelerine ödenecek 2022 yılı huzur haklarının tespiti
- 8-Bağımsız Denetim firmasının seçilmesi ve bağımsız denetim firması ile sözleşme imzalanmak üzere Yönetim Kuruluna yetki verilmesi
- 9-Yönetim Kurulu üyelerine T.T.K 395 ve 396 maddelerine göre izin verilmesi
- 10- Dilekler ve Kapanış

Ek- B³²⁴

..... (Ticaret Sicili Müdürlüğü)

Ticaret Sicil No:

Ticaret Unvanı

.....
..... Anonim Şirketi

Ticari

Adresi:

.....

Genel Kurul Toplantısına Davet;

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin Yönetim Kurulunun/...../..... tarihli almış olduğu karar istinaden;/...../..... tarihinde, saat::.....'da, adresinde, aşağıdaki gündem maddeleri çerçevesinde yılı olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı gerçekleştirilecektir.

Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce şirket merkezinde ve şubelerimizde pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulacaktır.

Genel kurul toplantımıza, ortaklarımızın asaleten veya aşağıya çıkarılan vekâletname ile temsilcilerinin katılımının sağlanması hususu ilan olunur.

Adı – Soyadı

Şirket Yetkilisi/Yetkilileri

Kaşe – İmza

³²⁴Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi (2023) Genel Kurul Toplantıya Çağrı İlanı- Anonim Şirket [Çevrimiçi].

Erişim adresi: <https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/goster.php?Guid=4d57d0fc-8b72-11e9-a292-54e058904e0d> (Erişim Tarihi: 12.05.2023)

GÜNDEM:

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-

VEKÂLETNAME ÖRNEĞİ

VEKÂLETNAME

Sahibi olduğum TL toplam itibari değerde paya ilişkin olarak
..... Anonim Şirketi'nin/...../.....
tarihinde adresinde saat:.....:.....de yapılacak
..... yılına ait olağan/olağanüstü genel kurul toplantısında beni temsil etmeye ve
gündemdeki
lerin karara bağlanması için oy kullanmaya'yı vekil
tayin ettim.

Vekâleti Veren
Adı Soyadı / Unvanı
Tarih ve İmza

Not: Vekâletname noter onaylı şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.